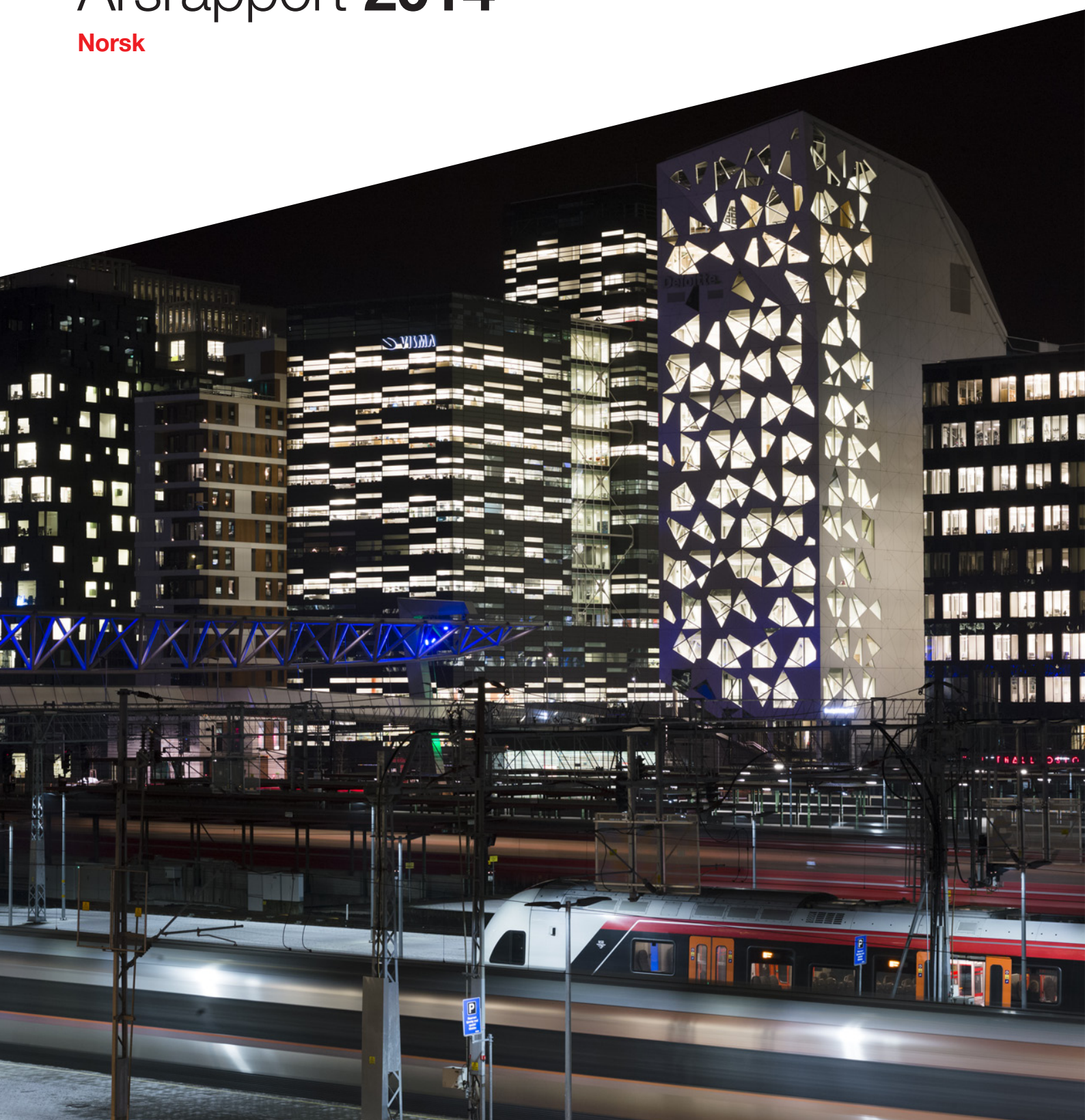

Statnett

Årsrapport 2014

Norsk

Innhold

Konsernsjefens betraktninger	4
Statnetts strategi	6
Dette er Statnett	8
Statnetts oppgaver	8
Organisasjonsstruktur	9
Presentasjon av konsernledelsen	10
Høydepunkter 2014	12
Mellomlandsforbindelsen mellom Norge og Tyskland går mot realisering	12
Deler av Lofotringen innlemmet i sentralnettet	12
Ørskog–Sogndal ferdigstilles stegvis	12
Overføringskapasiteten til Danmark er styrket med Skagerrak 4 og Østre korridor	12
Tiltak for styrket informasjonssikkerhet	13
Nytt Regulerings- og Markedssystem (LARM)	13
Statnetts tidligere hovedkontor på Huseby solgt	13
Ytre Oslofjord ferdigstilt	13
Felles prisberegning i Nordvest-Europa	13
Sammenslåing av regionsentralene på Sunndalsrøra og i Alta	13
Finansielle rammebetingelser	14
Statnetts inntekter	14
Nøkkeltall	17
Samfunnsansvar 2014	18
Statnetts rapportering om samfunnsansvar	18
Organisering av samfunnsansvar	18
Statnett og samfunnet	19
Miljø og klima	24
Våre medarbeidere	29
GRI	34
Foretaksstyring	39
Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	39
Virksomhet	40
Selskapskapital og utbytte	41
Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående	42

Fri omsettelighet	42
Foretaksmøtet	42
Valgkomité	42
Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet	43
Styrets arbeid	43
Risikostyring og internkontroll	44
Godtgjørelse til styret	45
Godtgjørelse til ledende ansatte	45
Informasjon og kommunikasjon	45
Selskapsovertakelse	45
Revisor	45

Risikostyring **46**

HMS	47
Risiko for avbrudd i strømforsyningen	47
Risiko i system- og anleggsdrift	47
Energitilgang	48
IKT-sikkerhet	48
Omdømmerisiko	48
Mislighetsrisiko	48
Finansiell risiko	48

Årsberetning **50**

Forsyningsikkerhet	51
Investeringer	53
Oversikt over større investeringsprosjekter	54
Viktige hendelser vedrørende prosjekter i 2014	55
Forskning og utvikling	56
Økonomiske resultater	57
Risiko	59
Medarbeidere og organisasjon	59
Samfunnsansvar	62
Miljø og klima	62
Foretaksstyring	62
Fremtidsutsikter	63
Erklæring fra styret og konsernsjef	64

Styret **65**

Finansiell rapportering **68**

Totalresultatregnskap	68
Balanse	69
Oppstilling av endringer i egenkapital	70
Kontantstrømpoppstilling	71
Noter	72
Revisors beretning	130

Konsernsjefens betraktninger 2014

Vi utvikler neste generasjon kraftsystem

Statnetts kjerneoppgave endrer seg ikke. Det grunnleggende oppdraget er å sørge for sikker og effektiv drift av kraftsystemet, både nå og i fremtiden. Samtidig som vi opprettholder en sikker strømforsyning, skal vi utvikle neste generasjon kraftsystem. Det er vi på god vei til.

Kraftsystemet er i endring. Det utvikles gradvis et tettere integrert nordeuropeisk kraftsystem, og systemdriften utfordres av økt innslag av uregulerbar, fornybar energi. Samtidig utvikles nye løsninger for styring og informasjonsutveksling, som gir muligheter for en mer effektiv drift og ressursbruk. Statnett skal identifisere hensiktsmessige krav til funksjonalitet, utforske og teste nye løsninger, videreutvikle markeds- og driftsløsninger, og ta i bruk ny teknologi. Omstillingen krever at vi tenker helhetlig og langsiktig, og at utfordringer knyttet til balanseringen av kraftsystemet, IKT-sikkerhet og valg av investeringer, løses i samarbeid med hele kraftbransjen.

Et robust kraftnett vil være en bærebjelke i fremtidens kraftsystem. I fremtiden forventes det at forbruket i de store byene vil fortsette å øke på grunn av urbaniseringen og utvidet anvendelse av elektrisitet. Med mer variabel kraftproduksjon i fremtiden, vil vi bli mer avhengig av at sentralnettet kan tilrettelegge for kraftproduksjon der de fornybare energiresursene finnes, og samtidig sikre at kraftforbruket blir dekket til enhver tid. Statnett er godt i gang med å videreutvikle sentralnettet.

Brikkene faller på plass

I 2014 viste vi at vi er på god vei mot å etablere neste generasjon sentralnett. I løpet av året sluttførte vi store investeringsprosjekter som oppgraderingen av ledningsnettet mellom Kristiansand og Skien, nye kabler i Oslofjorden og en ny kraftforbindelse mellom Norge og Danmark. Nå står flere store innlandsprosjekt for tur, i tillegg til de nye forbindelsene til England og Tyskland.

Det er viktig at den store byggeaktiviteten ikke går på bekostning av verken vår evne til sikker forsyning av strøm her og nå, HMS eller effektivitet. Det krever nøye planlegging, et kontinuerlig kostnadsfokus og en godt tilpasset organisasjon. I 2014 tok vi viktige grep for å håndtere den økende arbeidsmengden. Et av virkemidlene er en klarere oppgavefordeling mellom drift, utvikling og prosjektgjennomføring, samt et tettere samarbeid på tvers i organisasjonen. Vi spisser også satsingen på forskning og utvikling, med vekt på teknologiutvikling, smarte nett og bærekraftig nettvikling.

Statnett har satt som mål å øke effektiviteten med 15 prosent innen 2018, sammenlignet med 2013. Det gir konsekvenser for måten vi jobber på, for eksempel når det gjelder planlegging og gjennomføring av anskaffelser, prosjekter og teknologiske løsninger. Det påvirker også hvordan vi legger opp den store porteføljen av prosjekter vi skal gjennomføre i årene fremover, med en investeringstopp i 2017/2018, blant annet på grunn av store mengder ny fornybar energiproduksjon som er planlagt innen 2020.

Auke Lont
Konsernsjef

I tillegg til å øke vår kapasitet til å realisere flere prosjekter samtidig, har vi sett gevinster ved å jevne ut investeringene over flere år. Vi har gjennomført grundige analyser av behov og tilgang på kapasitet, samtidig som vi har bedt ulike aktører om innspill til hvordan vi kan jevne ut investeringsporteføljen. Våre revideerte planer blir presentert i Nettutviklingsplanen for 2015, og for første gang vil denne bli lagt ut på høring.

Som en del av implementeringen av EUs tredje energimarkedspakke legges det fra Olje- og energidepartementet (OED) opp til at Statnett skal overta eierskapet til alt sentralnett i Norge. Hensikten er å øke effektiviteten og konkurransen i kraftsektoren ved å etablere et klarere skille mellom transmisjon og kraftproduksjon. Dette innebærer at Statnett øker sin totale anleggsmasse med om lag 15 prosent. De kommende transaksjonsprosessene vil gi oss ytterligere kunnskap om reinvesteringsbehovet for de aktuelle anleggene.

Statnett har en null-filosofi for ulykker og miljøskader. Vi har hatt en målrettet og konsistent satsing på helse, miljø og sikkerhet både internt og sammen med våre underleverandører. I løpet av 2014 ble antallet fraværsskader for Statnett og underleverandører halvert. Samtidig hadde jeg gleden av å dele ut Statnetts HMS-pris, SIKKER-prisen, for første gang, til Kruse Smith Entreprenør AS.

Både Statnetts ansatte og leverandører har tatt oppgaven på alvor. Ambisjonen er å bli best på HMS blant de europeiske systemoperatørene innen 2017. Da må frekvensen for fraværsskader (H1-verdien) ned til 2. Ved inngangen til 2015 er denne verdien på 4. Vi har halvert antallet fraværsskader en gang, og skal halvere frekvensen en gang til.

Fremtiden

Statnett vil også i årene som kommer være preget av det store antallet prosjekter som er under planlegging og gjennomføring, i tillegg til overtakelsen av sentralnett som vi ikke eier i dag.

Vi skal utvikle nye markeds- og systemdriftsløsninger og har en aktiv rolle i utformingen av neste generasjon kraftsystem. Vi forventer økt bruk av elektrisitet og mer desentralisert og lokal kraftproduksjon. Vi ser at Norge, Norden og Europa knyttes tettere sammen. Det gjelder det fysiske kraftsystemet og det gjelder kraftmarkeder.

Totalt vil løsningene sikre en trygg og effektiv strømforsyning, også i fremtiden. Samtidig skal vi legge til rette for gode klimaløsninger i Norge og Europa og bidra til verdiskaping for norske virksomheter og samfunn. Det er spennende tider og vi holder høy marsjfart, med et stramt kostnads- og effektivitetsfokus og en svært positiv utvikling når det gjelder helse, miljø- og sikkerhet.

Statnett - Fremtiden er elektrisk

Sikker og effektiv drift nå og i fremtiden

Statnett er systemansvarlig i det norske kraftsystemet og har ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av kraftsystemet. Dette samfunnsoppdraget løses ved å sikre kraftforsyningen, bidra til verdiskaping og legge til rette for bedre klimaløsninger. Statnetts viktigste oppgave er at det til enhver tid er sikker og effektiv drift av kraftsystemet. Samtidig skal Statnett legge til rette for utviklingen av neste generasjon kraftsystem for å møte fremtidige utfordringer og ta i bruk de muligheter som teknologiutvikling gir. De oppgavene og utfordringene foretaket står overfor de nærmeste årene krever at Statnett hele tiden må være et sikkert, effektivt og innovativt foretak.

1. Statnett skal til enhver tid ha sikker og effektiv drift

Kraftsystemet er en del av samfunnets kritiske infrastruktur. Samfunnets avhengighet av trygg strømforsyning forventes å bli sterkere på bakgrunn av økt bruk av IKT, behov for klimanøytrale energibærere, ny industrietablering og befolkningsvekst i de store byene. Samtidig er det en økende overgang til elektrisitet for både transport, varme- og petroleumssektoren. Statnett tror denne utviklingen vil fortsette og sier derfor at *fremtiden er elektrisk*.

Statnett skal sørge for sikker og effektiv drift i en periode med høy utbyggingsaktivitet i kraftsystemet, økt fornybar kraftproduksjon og økt utvekslingskapasitet med utlandet.

2. Statnett skal legge til rette for utviklingen av neste generasjon kraftsystem

Statnett er i ferd med å styrke sentralnettet over hele landet, og har planer om å investere for 50-70 milliarder kroner i tiårsperioden 2014-2023. Utviklingen kommuniseres i Nettutviklingsplanen, og skal legge til rette for økt forsyningsikkerhet, verdiskaping og at Norge når sine 2020-mål om økt fornybar kraftproduksjon.

Teknologiutviklingen innenfor IKT, innføringen av AMS og Elhub, samt økt integrasjon av kraftsystemene i Europa gir muligheter til å utvikle et smartere og mer klimavennlig kraftsystem. Samfunnsøkonomisk effektiv utvikling krever en helhetlig tilnærming der man utnytter mulighetene teknologien gir sammen med utbygging av et robust nett. Statnetts planer for å klare dette fremgår av nettutviklingsplanen og systemdrifts- og markedsutviklingsplanen.

Statnett vil som systemansvarlig legge til rette for utviklingen av neste generasjon kraftsystem på en samfunnsøkonomisk rasjonell måte.

3. Statnett skal være et sikkert, effektivt og innovativt selskap, som eier og drifter hele sentralnettet

Statnett er inne i en periode med stor utbygging og ombygging av eksisterende nett. Dette stiller krav til god driftsplanlegging og fokus på HMS. I tillegg vil anleggsmassen øke med cirka 15 prosent ved overtakelse av øvrig sentralnett som følge av EUs tredje energimarkedspakke. Dette innebærer oppgaver på nye geografiske områder for Statnetts driftsorganisasjon. Endringene vil skje samtidig med at Statnett skal bedre effektiviteten med 15 prosent. I tillegg påvirker teknologiutviklingen og internasjonaliseringen hvordan Statnett løser samfunnsoppdraget. I sum betyr dette at «Statnett 2018» vil være et annet foretak enn det vi kjenner i dag.

For å lykkes med samfunnsoppdraget må Statnett være et sikkert, effektivt og innovativt foretak.

Dette er Statnett

Statnett har ansvar for å utvikle og drifte kraftnettet slik at det til enhver tid møter kravene samfunnet har til energisektoren.

Som systemansvarlig i det norske kraftsystemet, har Statnett en tydelig rolle:

- Sørge for trygge og stabile leveranser av elektrisitet ved å koordinere produksjon og forbruk
- Sikre kvalitet over tid gjennom å utvikle det norske sentralnettet
- Sørge for tilgjengelige transportveier gjennom godt vedlikehold

Statnett eies av den norske staten ved Olje- og energidepartementet (OED) som legger til rette for en samordnet og helhetlig energipolitikk.

Statnetts oppgaver

Sentralnettet

Statnett har ansvar for sentralnettet i den norske kraftforsyningen. Foretaket drifter 11 000 kilometer med høyspentlinjer og 150 stasjoner over hele landet. Driften overvåkes av én landssentral og tre regionsentraler. Statnett har i tillegg ansvaret for forbindelser til Sverige, Finland, Danmark og Nederland.

Systemansvaret

Statnett er systemansvarlig i det norske kraftsystemet. Systemansvaret innebærer at Statnett skal ivareta forsyningsikkerheten ved at det blant annet er balanse mellom produksjon og forbruk til enhver tid, riktig spenning, tilstrekkelig med reserver, beredskap for ulike feilsituasjoner samt riktig dimensjonerte og vedlikeholdte anlegg. Statnett skal tilby alle aktører tilgang til sentralnettet på like vilkår. I tillegg skal Statnett koordinere strømtransporten til og fra naboland.

Samfunnsøkonomisk drift

Statnett har ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentrale overføringsnettet for kraft. Statnett skal alene eller sammen med andre planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg. Dette inkluderer større utbyggingsprosjekter i Norge og mellom Norge og Europa. Utbyggingene skal dekke fremtidige behov for sikker strømforsyning over hele landet.

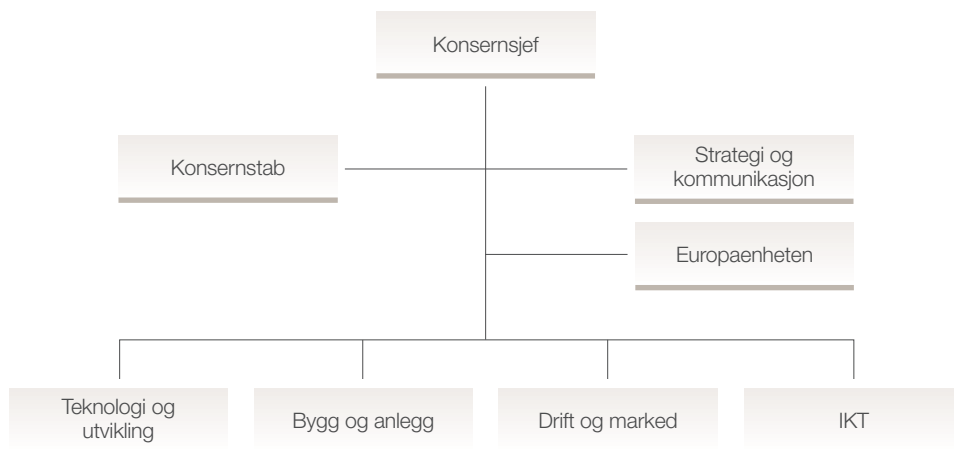
Samfunnsoppgaver for øvrig

På vegne av myndighetene har Statnett ansvar for Ediel, en standard for elektronisk utveksling av handelsinformasjon i kraftbransjen. Statnett har også ansvar for å utstede opprinnelsesgarantier til norske strømprodusenter, og er registeransvarlig for el-sertifikater. Statnett har fått i oppdrag av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) å etablere Elhub, som er den norske datahuben for måleverdier i kraftmarkedet. Elhub skal settes i drift i 2017.

Organisasjonsstruktur

Statnetts virksomhet er organisert i fire divisjoner i tillegg til stab for Strategi og kommunikasjon og Konsernstab. Auke Lont er konsernsjef.

Teknologi og utvikling

Teknologi skal planlegge sentralnettet og utvikle prosjektene. Divisjonen er også ansvarlig for porteføljestyringen samt utarbeide analyser av kraftsystemet. Avdeling for FoU er en del av divisjonen.

Bygg og anlegg

Divisjonen har som hovedoppgave å gjennomføre Statnetts utbyggingsprosjekter, og innehar rollen som byggherre. Divisjonen utfører også beredskapsoppdrag ved feil på ledninger.

Drift og marked

Divisjonen ivaretar forsyningssikkerheten i foretaket. Ansvaret ligger i å utøve systemansvaret i det norske kraftsystemet og forvalte eierskapet til Statnetts nettanlegg og sørge for effektiv drift og beredskap. Divisjonen skal også sørge for et velfungerende kraftmarked.

IKT

IKT-divisjonen drifter, vedlikeholder og utvikler systemer som overvåker og styrer kraftnettet, systemdriften og avregningen.

Strategi og kommunikasjon

Stabsenheten har ansvaret for virksomhetens strategi, kommunikasjon og samfunnskontakt, samt oppfølging av kunderelasjoner, tariffstrategi og internasjonal rådgivning.

Konsernstab

Konsernstaben skal sikre enhetlig konsernstyring og tjenesteleveranser innenfor HMS, foretaksstyring, juridisk rådgivning, HR, økonomi og finans. I tillegg har konsernstab ansvar for nettransaksjoner.

Europaenheten

Europaenheten har ansvar for å styrke og koordinere Statnetts aktiviteter i EU og mot det europeiske markedet. Lederen for enheten rapporterer til konsernsjef.

Presentasjon av Konsernledelsen

Bente M. Haaland

Konserndirektør Strategi og kommunikasjon

Haaland er utdannet sivilingeniør fra Universitetet i Aberdeen og har en mastergrad i ledelse fra Handelshøyskolen BI. Hun har 20-års erfaring fra energibransjen, 15 av disse i Statnett. Haaland har vært direktør og avdelingsleder for kraftsystemanalyse i divisjonen for nettdrift i Statnett. Hun har også arbeidet for Statkraft og Eclipse Energy Group. Haaland var medlem i Statnetts Brukerråd på vegne av EBL i tidsrommet 2008–2010, og har også vært styremedlem i selskapet Statnett Forsikring. I januar 2014 tiltrådte Haaland som konserndirektør for Strategi og kommunikasjon.

Håkon Borgen

Konserndirektør Teknologi og utvikling

Borgen har en mastergrad i Elektroteknikk fra Norges Tekniske Høgskole (NTH) og Technische Hochschule Darmstadt (THD) i Tyskland, og har fullført en mastermodul i prosjektledelse ved Handelshøyskolen BI i 2000. Borgen har 21 års erfaring fra energibransjen og 18 av disse er i Statnett. Han har tidligere hatt flere lederstillinger i Statnett og BKK, og har hatt en rekke styreverv i bransjen.

Elisabeth Vike Vardheim

Konserndirektør Bygg og Anlegg

Vardheim er sivilingeniør innenfor petroleumsgeologi/-økonomi fra NTNU, bedriftsøkonom samt en mastermodul i styrearbeid fra BI. Hun kommer fra stillingen som direktør for prosjekteierenheten i Statnett, og har hatt flere lederstillinger siden hun ble ansatt i 2007. Vardheim har mange års erfaring som leder i offentlig forvaltning innenfor ulike sektorer, prosjektansvarlig for flere utbyggingsprosjekter samt erfaring som prosjektstyringsleder i byggherreorganisasjonen for Lillehammer-OL -94.

Auke Lont

Konsernsjef

Lont har en mastergrad i økonomi fra Universitetet i Vrije i Amsterdam. Han tiltrådte som konsernsjef i februar 2009 etter å ha vært administrerende direktør for konsulentfirmaet Econ Pöry Analysis i Norge. Lont har tidligere innehatt stillinger som konserndirektør i Statoil og Nordic Energy, sjefsøkonom og administrerende direktør i Econ Analysis, Cape Town og administrerende direktør i Naturkraft AS. Han har mer enn 20 års erfaring fra energisektoren. Auke Lont er styreformann i Institutt for energiteknikk.

Øivind K. Rue

Konserndirektør Drift og marked

Rue er utdannet Cand. Polit. ved Universitetet i Oslo. Han har vært i Statnett siden 2007, og har hatt flere lederstillinger i foretaket. Rue leder Regional Group Nordic i ENTSO-E med ansvar for samordning av driften i det nordiske synkronområdet. Han har tidligere vært direktør i Saga Petroleum AS og underdirektør i Nærings- og handelsdepartementet. Han er styremedlem i Eksportkreditt. Rue er beredskapsleder i Statnett.

Peer Olav Østli

Konserndirektør IKT

Østli har master i informatikk og har også videreutdanning i ledelse fra Henley Business School. Han har over 20 års erfaring i teknologiledelse fra telekommunikasjons-, media- og IT-bransjen, inkludert forskjellige stillinger i Telenor og Schibsted. Østlie kom til Statnett i 2007.

Knut Hundhammer

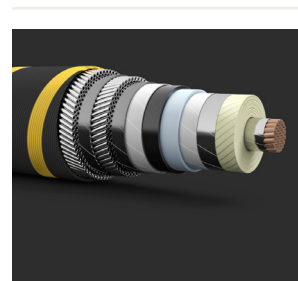
Konserndirektør CFO og stabssjef

Hundhammer har sin utdannelse fra Hærens Krigsskole og har en MBA fra Wharton School of Business i USA. Han ble ansatt i Statnett i mai 2011. Han har tidligere vært konserndirektør/CFO i Finansbanken ASA og CFO/konserndirektør i Høegh Autoliners. Han har også vært konsernsjef for den kommersielle shippingdivisjonen i Klaveness-gruppen, og har arbeidet som konsulent for McKinsey & Co.

Høydepunkter 2014

Mellomlandsforbindelsen mellom Norge og Tyskland går mot realisering

Samarbeidspartnerne Statnett, TenneT og KfW tok i februar 2015 endelig investeringsbeslutning for mellomlandsforbindelsen mellom Norge og Tyskland. Likestrømskabelen NordLink blir den første direkte forbindelsen mellom det tyske og det norske kraftmarkedet, og skal etter planen stå ferdig ved slutten av 2019, med kommersiell drift fra 2020. I tillegg har Statnett nødvendige konsesjoner for en mellomlandsforbindelse til England.

Deler av Lofotreringen innlemmet i sentralnettet

Fra 1. januar 2015 er deler av Lofotreringen innlemmet i sentralnettet og driftsansvaret ble overtatt av Statnett. Dette gjelder ledningen fra Hinnøy til Sortland og Melbu i Vesterålen og videre til Kvitfossen i Lofoten. Statnett vil også overta linjen fra Kvitfossen til Kanstadbotn når det er ferdigstilt, forventet i 2016.

Ørskog–Sogndal ferdigstilles stegvis

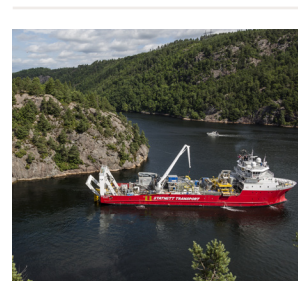
På prosjektet Ørskog–Sogndal er den nye 420 kV-ledningen Ørskog–Ørsta satt i drift. Dette har styrket forsyningsikkerheten i området fra Ørsta og nordover til Ørskog.

Arbeidet med å fjerne eksisterende 132 kV-ledning har startet. Arbeidet i Myklebustdalen ble stanset etter at Gulating lagmannsrett 27. juni avsa en kjennelse som konkluderte med at Statnett ikke fikk tiltrødelse til eiendommene. OED konkluderte senere på året med at konsesjonsvedtaket fra desember 2011 opprettholdes. Namsmannen besluttet i januar 2015 at Statnett igjen får tilgang til eiendommene i Myklebustdalen.

Overføringskapasiteten til Danmark er styrket med Skagerrak 4 og Østre korridor

Skagerrak 4, den fjerde mellomlandsforbindelsen mellom Norge og Danmark, ble satt i kommersiell drift 29. desember. I desember ble også Østre korridor ferdigstilt, et prosjekt for spenningsoppgradering av sentralnettet mellom Kristiansand og Rød i Skien.

De nye anleggene bidrar sammen til en sikrere strømforsyning og bedre muligheter til utnyttelse av fornybar energi produsert i Sør-Norge og Danmark. Samlet har dette økt overføringskapasiteten mellom landene med 700 MW. Fra 1. januar 2015 leveres systemdriftstjenester til energinet.dk.

Tiltak for styrket informasjonssikkerhet

Statnett har inngått samarbeid med PST, Politidirektoratet, Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Statkraft med flere om opprettelse av et nytt forsknings- og utdanningscenter i informasjonssikkerhet på Gjøvik. Statnett støtter senteret på bakgrunn av den økende digitaliseringen av kraftforsyningen og behovet for et høyt nivå på informasjonssikkerhet. Statnett, Statkraft og Hafslund Nett har i tillegg gått sammen om å etablere KraftCERT AS. Selskapet skal bistå medlemmer innenfor kraftbransjen i Norge med håndtering og forebygging av angrep på selskapenes IKT-systemer.

Nytt Regulerings- og Markedssystem (LARM)

Nytt Regulerings- og Markedssystem ble ferdigstilt i november 2014. Dette vil muliggjøre implementering av forbedrede systemdriftsløsninger.

Statnetts tidligere hovedkontor på Huseby solgt

Statnett inngikk avtale med JM og Miliarium om salg av Statnetts tidligere hovedkontor på Husebyplatået i Oslo. Avtalen gjelder hoveddelen av eiendommen på Husebyplatået. Med forbehold om endelige omreguleringer er rammen for salget cirka 700 millioner kroner avhengig av utbyggingsgrad.

Ytre Oslofjord ferdigstilt

De tre siste kablene i Ytre Oslofjord ble satt i drift 1. juli. Det nye kabelanlegget, som består av 9 kabler, er viktig for forsyningsikkerheten til Oslo-området og utvekslingskapasiteten til Sverige. Anlegget er 13 kilometer langt og ligger på inntil 200 meters dyp.

Felles priskberging i Nordvest-Europa

Det nordiske og vest-europeiske markedet ble koblet sammen med en felles priskberging fra 5. februar 2014. I mai ble kraftmarkedene i Portugal og Spania koblet sammen og knyttet til priskoblingen i Nordvest-Europa. Dermed fikk man én felles priskberging for 17 europeiske land. Dette skaper et større og mer likvid europeisk marked, og bidrar til å optimalisere nytten av investeringer i kraftsystemet.

Sammenslåing av regionsentralene på Sunndalsørå og i Alta

I mars besluttet Statnett å slå sammen regionsentralene på Sunndalsørå og i Alta. Regionsentralene vil fra 1. september 2016 ligge i Alta og Oslo, og forventes å styrke beredskapen og forsyningsikkerheten i kraftsystemet.

Finansielle rammebetingelser

Statnetts inntekter

Statnetts rapporterte inntekter i finansregnskapet består av fastsatt nettleie fra kundene i sentralnettet og flaskehalsinntekter. Flaskehalsinntekter oppstår som følge av at det overføres kraft fra områder med lav kraftpris til områder med høy kraftpris i Norden og mellom Norge og Nederland. Nettleien (tariffen) fastsettes i forkant av hvert kalenderår.

Inntektene reguleres og kontrolleres av myndighetene ved Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), og det fastsettes årlig en tillatt inntekt. Tillatt inntekt skal dekke kostnadene knyttet til å utvikle nettet og holde det ved like, samt gi en rimelig avkastning på investeringene i nettet. Forutsetningen er at overføringsnettet driftes, utnyttes og utvikles effektivt.

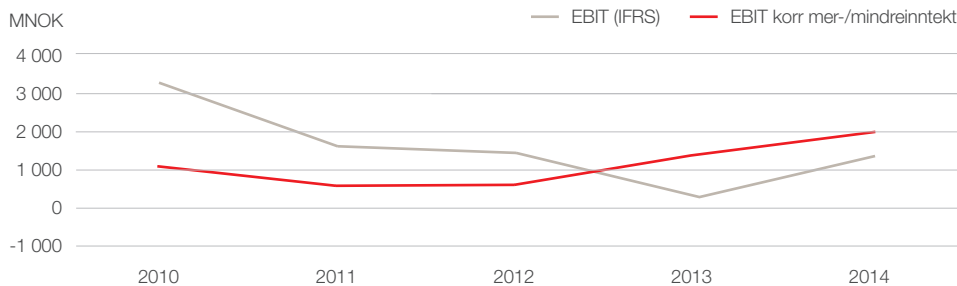
Dersom det oppstår et avvik mellom de faktiske inntekter og tillatt inntekt oppstår en mer- eller mindreinntekt. I henhold til forskrifter fra NVE skal mer-/mindreinntekten utjevne seg over tid ved justering av fremtidig nettleie. Mer-/mindreinntekt representerer derfor midlertidige størrelser i Statnetts regnskaper.

For å få en bedre forståelse for Statnetts underliggende resultat, presenteres en del nøkkeltall korrigeret for mer-/mindreinntekt.

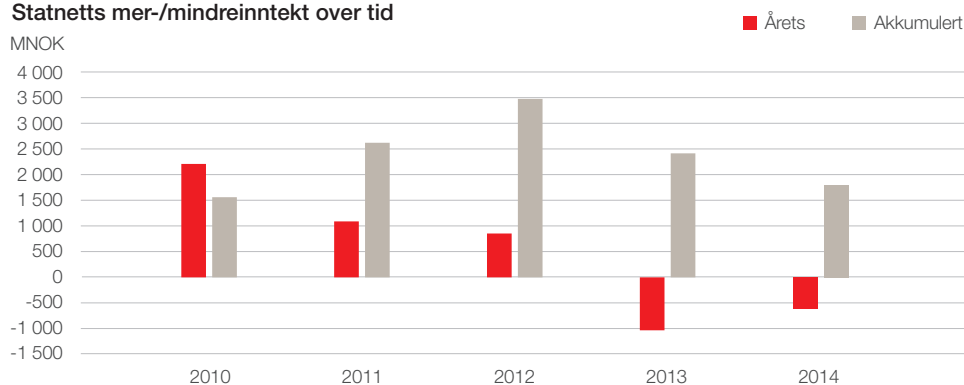
Utvikling inntekter og resultat

Statnett har siden 2009 hatt betydelige mer-/mindreinntekter. Dette har gitt store svingninger i Statnetts regnskapsførte driftsinntekter og driftsresultat. Inntekter og resultat justert for mer-/mindreinntekt viser at underliggende virksomhet er langt mer stabil enn regnskapstall inkludert mer-/mindreinntekt viser. Økningen i underliggende inntekter og resultat fra 2013 skyldes i hovedsak endret modell for beregning av NVE-renten som gir økt avkastning på nettkapital. I tillegg har inntekter og resultat økt i 2013 og 2014 på bakgrunn av økt nettkapital som følge av høye investeringer og flere idriftsatte anlegg i disse årene.

Driftsresultat (EBIT) justert for mer-/mindreinntekt

Statnetts mer-/mindreinntekt over tid

Utvikling mer-/mindreinntekt

Statnett fikk i 2014 en mindreinntekt. Dette skyldes planlagt reduksjon i akkumulert merinntekt ved nedjustering av tariffen, samtidig som flaskehalsinntektene ble noe lavere enn estimert. Ved utgangen av 2014 var akkumulert merinntekt inkludert renter 1 790 millioner kroner.

2010: Nettleien i 2010 ble økt for å dekke mindreinntekten fra 2009, som hadde oppstått på bakgrunn av lave flaskehalsinntekter som følge av skade på NorNed kabelen. I 2010 ble flaskehalsinntektene høyere enn forutsatt i et normalår. Samlet sett førte dette til merinntekt på 2 187 millioner kroner.

2011: På grunnlag av en akkumulert merinntekt ved utgangen av 2010 på 1 554 millioner kroner, ble det fastsatt noe lavere tariff for 2011. Flaskehalsinntektene ble imidlertid også i 2011 høyere enn forventet, og merinntekten ble på 1 064 millioner kroner. Ved utgangen av 2011 var akkumulert merinntekt inkludert renter 2 617 millioner kroner.

2012: På bakgrunn av akkumulert merinntekt ble tariffen redusert ytterligere i 2012. Med høyere flaskehalsinntekter enn forutsatt, fikk Statnett en merinntekt på 838 millioner kroner i 2012. Ved utgangen av 2012 var akkumulert merinntekt inkludert renter 3 455 millioner kroner.

2013: Det ble for 2013 fastsatt vesentlig lavere tariffen for å redusere akkumulert merinntekt. Dette, i tillegg til lavere flaskehalsinntekter enn forutsatt og en endring knyttet til nullstilling av estimatavvik på pensjoner per 1.1.2013, bidro til en mindreinntekt på 1 042 millioner kroner i 2013. Ved utgangen av 2013 var akkumulert merinntekt inkludert renter 2 413 millioner kroner.

2014: For å redusere den akkumulerte merinntekten ytterligere, ble tariffen for 2014 også holdt på et lavt nivå. Flaskehalsinntektene ble noe lavere enn forutsatt og bidro til reduksjon av den akkumulerte merinntekten, Statnett fikk en mindreinntekt på 623 millioner kroner i 2014. Ved utgangen av 2014 var akkumulert merinntekt inkludert renter 1 790 millioner kroner.

Tilbakebetaling av merinntekt

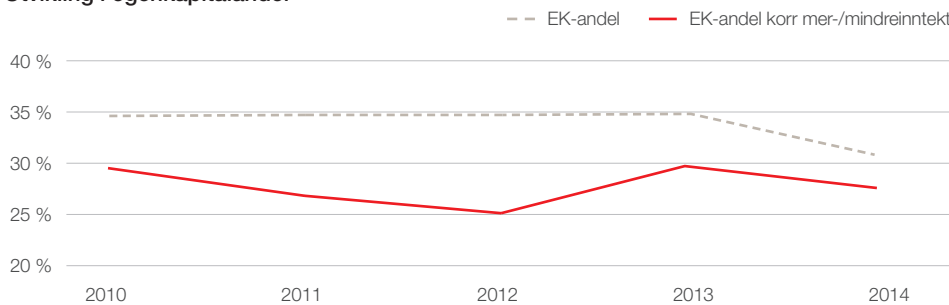
Statnett har utformet en prisstrategi som legger føringer for fastsettelse av den årlige sentralnettstariffen. I tråd med retningslinjer fra NVE legger Statnett vekt på hensynet til jevne og forutsigbare tariffen over tid. Som et resultat vil tilbakebetaling av merinntekt fordele seg over flere år.

Investeringsnivået påvirker inntektene og balansen

Ferdigstilte investeringer inngår som en del av grunnlaget for Statnetts regulerte inntekter, mens anlegg under utførelse ikke inngår. Investeringene har vist en jevn økning siden 2009, og i 2013 ble investeringer doblet i forhold til året før. Investeringene i 2014 var på nivå med året før, og bekrefter at Statnett har nådd et nytt investeringsnivå, som er nødvendig får å realisere foretakets utbyggingsplaner. Noe av økningen i investeringer ligger fortsatt bokført som anlegg under utførelse da det er prosjekter under bygging, og vil størrelsesmessig variere over tid. Netto rentebærende gjeld har økt i takt med investeringsnivået.

Statnetts egenkapital rapportert i finansregnskapet inkluderer akkumulert mer-/mindreinntekt. For å se Statnetts reelle egenkapital justeres egenkapitalen for akkumulert mer-/mindreinntekt etter skatt. Ettersom investeringene har økt de senere årene, har den justerte egenkapitalandelen blitt redusert. I desember 2013 ble det besluttet å øke Statnetts egenkapital med 3 250 millioner kroner, og i januar 2014 ble Statnett tilført den nye egenkapitalen. Egenkapitalandel justert for akkumulert mer-/mindreinntekt etter skatt er 28 prosent ved utgangen av 2014.

Utvikling i egenkapitalandel

Nøkkeltall

Hovedtall (beløp i mill. kr)	2014	2013	2012	2011	2010
Rapporterte tall					
Driftsinntekter	5 563	4 561	5 334	5 497	7 247
Driftsresultat før avskrivninger (EBITDA)	2 528	1 394	2 260	2 426	3 945
Driftsresultat (EBIT)	1 378	346	1 433	1 628	3 279
Resultat før skattekostnad	1 120	89	1 162	1 357	3 058
Årsresultat	829	82	837	1 000	2 198
Justeringer					
Akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-)	1 790	2 413	3 455	2 617	1 554
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-)	-623	-1 042	838	1 064	2 187
Underliggende tall					
Driftsinntekter	6 186	5 603	4 496	4 433	5 060
Driftsresultat før avskrivninger (EBITDA)	3 151	2 436	1 422	1 362	1 758
Driftsresultat (EBIT)	2 001	1 388	595	564	1 092
Resultat før skattekostnad	1 743	1 131	324	293	871
Årsresultat	1 284	832	234	234	623
Hovedtall balanse (beløp i mill. kr)					
Investeringer	5 981	6 375	3 152	2 384	1 892
Varige driftsmidler	27 515	21 472	17 805	17 396	16 396
Netto rentebærende gjeld, justert for verdiskringer	21 458	19 355	13 458	11 826	10 629
Egenkapital	12 629	12 135	8 852	8 277	7 628
Egenkapital justert for mer-/mindreinntekt etter skatt	11 322	10 374	6 364	6 393	6 509
Totalkapital	41 107	34 897	25 794	23 881	22 070
Sysselsatt kapital	31 271	27 017	21 807	19 739	17 836
Finansielle nøkkeltall					
Avkastning sysselsatt kapital før skatt, justert for mer-/mindreinntekt	6,9 %	5,7 %	2,9 %	3,0 %	6,3 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	6,7 %	0,8 %	9,8 %	12,6 %	33,2 %
Egenkapitalprosent	30,7 %	34,8 %	34,3 %	34,7 %	34,6 %
Egenkapitalprosent, justert for mer-/mindreinntekt etter skatt	27,5 %	29,7 %	24,7 %	26,8 %	29,5 %
Operasjonelle nøkkeltall					
Ansatte, totalt	1 121	1 079	994	928	913
Km luftledning	10 149	10 100	9 839	9 839	9 808
Km jordkabel og sjøkabel	794	703	703	703	703
Sykefravær, prosent	3,1 %	3,1 %	3,6 %	3,8 %	3,8 %
Skader, egne ansatte	4	5	8	18	12
Utslipp av klimagasser (CO ₂ -ekvivalenter)	13 630	16 278	13 101	Ikke tilgj.	Ikke tilgj.
Timer med utilfredsstillende forsyningssikkerhet	1 482	1 221	1 586	2 820	4 368
Kundetilfredshet (score)	66	70	69	71	64

Samfunnsansvar 2014

Statnetts rapportering om samfunnsansvar

Statnetts samfunnsoppdrag er å sikre kraftforsyningen, bidra til verdiskaping i samfunnet gjennom et effektivt og velfungerende kraftsystem og legge til rette for bedre klimaløsninger. Samfunnsansvar påvirker hvordan Statnett løser samfunnsoppdraget og innebærer integrasjon av sosiale og miljømessige hensyn i selskapets utvikling og drift. Dette utøves på en måte som går utover de krav som følger av lover og regler. Samfunnsansvaret er integrert i selskapets virksomhetsstyring og forankret i ledelse og organisasjon.

Samfunnsansvar i Statnett handler om å forstå omgivelsenes forventninger, og å forholde seg til disse på en måte som skaper gjensidig respekt. Slik bidrar samfunnsansvar i Statnett til gjennomslagskraft og gjennomføringsevne og derved til at foretaket kan nå hovedmålene.

Samfunnsansvar er en del av Statnetts verdigrunnlag. Verdigrunnlaget er kjernen i foretakets styringsystem og utgjør fundamentet for å skape en positiv, ansvarlig og sunn bedriftskultur med tillit og samarbeid på alle nivåer. Statnetts hovedmål og verdier er omtalt under beretning om Foretaksstyring.

Gjennom dette rammeverket ønsker Statnett å gi en overordnet og balansert oversikt over hvordan samfunnsansvar følges opp på de mest sentrale områdene for virksomheten. Statnett gjennomfører årlig rapportering etter Global Reporting Initiative (GRI). I GRI-tabellen er det henvist til hvor informasjon om de enkelte indikatorene finnes og i hvilken grad disse er besvart. Statnett anser at rapporteringen dekker de krav som er nedfelt i utvidelsen av Regnskapsloven § 3–3c, som ble vedtatt i 2013.

Rapporteringen om samfunnsansvar omfatter hele Statnetts virksomhet, inkludert heleide datterselskaper, der ikke annet er presisert. Generelt er data innhentet og sammenstilt slik at fremstillingen blir enhetlig og hensiktsmessig. Det er lagt vekt på å sikre at opplysningene er fullstendige og korrekte, men det kan likevel være noe usikkerhet knyttet til deler av dataene.

Organisering av samfunnsansvar

Bedrifter med statlig eierskap skal være ledende i å utøve samfunnsansvar (Stortingsmelding nr. 10 (2008–2009)). Statnetts grunnleggende styringsprinsipper bidrar til at foretaket imøtekommer de krav og forventninger som settes av eier, ansatte, kunder, leverandører og andre interessenter. Enhver medarbeider har ansvar for å gjøre seg kjent med Statnetts styringssystem og etterleve relevante krav i sitt daglige arbeid. Se nærmere beskrivelse av Statnetts styringssystem under beretning om Foretaksstyring.

Statnett har en policy for samfunnsansvar som er godkjent av styret. Formålet med policyen er å konkretisere hvilke prinsipper Statnett skal legge til grunn for å ivareta sitt samfunnsansvar innenfor de

rammer som eier, lovgiver og samfunnet setter til Statnett. Det er i tillegg utarbeidet styringspolicyer for etiske retningslinjer internt og etiske retningslinjer for våre leverandører. Samfunnsansvar omtales også i policy om Statnetts verdigrunnlag.

Statnett og samfunnet

Sikker strømforsyning

Statnett har som oppgave å bidra til sikker strømforsyning. Gjennom godt vedlikehold, god beredskap og betydelige investeringer i tilstrekkelig kapasitet legger Statnett til rette for forsyningssikkerhet og for utbygging av fornybar kraft. På denne måten bidrar Statnett til verdiskaping for kunder og samfunnet og tilrettelegger for realisering av Norges klimamål.

Statnett investerte for 5 508 millioner kroner i nettanlegg i 2014. De største investeringene i nett og stasjoner er omtalt under styrets beretning og på Statnetts hjemmeside.

Statnett har som hovedregel at det skal være to alternativer for strømtilførsel til et område, såkalt N-1-forsyning. Dette innebærer at strømtilførselen vil være intakt selv om deler av nettet faller ut. Statnett måler ikke-tilfredsstillende forsyningssikkerhet blant annet gjennom å registrere perioder der det kun er én barriere mot strømbrydd i sentralnettet, N-0. Målingene viser hvilke områder som er sårbare og legges til grunn for prioritering av fremtidig nettutvikling. Frekvensavvik er en annen indikator på risikoen i kraftsystemet. Prosjekter som skal ferdigstilles i kommende år vil styrke forsyningssikkerheten ytterligere, blant annet i Nord-Norge og i Østlandsområdet.

Forsyningssikkerhet	Enhet	2014	2013	2012
Utfall i Statnetts anlegg ¹	Antall	2	2	0
Frekvensavvik ²	Minutter	10 232	11 410	11 574
Perioder med utilfredsstillende forsyningssikkerhet (N-0) ³	Timer	1 482	1 221	1 600

Beredskap

En sentral del av forsyningssikkerheten er god beredskap, som handler om å forebygge og håndtere ekstraordinære hendelser. Uvær er en særlig utfordring, men forsyningssikkerheten kan også bli påvirket av uhell, teknisk eller menneskelig svikt og bevisst skadeverk.

Statnett skal sikre best mulig håndtering av ulike hendelser som kan oppstå, både innenfor drift og prosjektgjennomføring. Tre viktige tiltak er implementert for å nå denne målsettingen. Det er etablert en policy for sikkerhet og beredskap som tydeliggjør ansvar og er førende for de ulike prosedyrene for god beredskap. Foretaket har etablert en beredskapsenhet som har et fagansvar innenfor beredskapsarbeid, og som sikrer gode beredskapsrutiner og -retningslinjer i Statnett. I tillegg har Statnett en god operativ beredskap i de enkelte enheter gjennom egen bemanning og avtaler med leverandører. Som en del av beredskapsarbeidet er det i 2014 gjennomført flere beredskapsøvelser på ulike nivåer i organisasjonen.

Statnett er pålagt transportberedskap for norsk kraftforsyning. Det heleide datterselskapet Statnett Transport AS skal sikre en kostnadseffektiv gjennomføring av disse forpliktelsene.

Dialog med interessenter – involvering og åpenhet

Statnetts samfunnsansvar omfatter ekstern og intern dialog med ulike interessenter. Dette kan være kunder, leverandører, myndigheter, bransje- og fagforeninger, interesseorganisasjoner, offentligheten generelt og egne medarbeidere.

Tabell

- Hendelser med ikke levert energi (ILE) mer enn 2 timer eller > 1 000 MWh som følge av feil i Statnetts anlegg.
- Standardisert måling utført av Svenska Kraftnät målt med en sampling av frekvens per minutt.
- Registrert antall timer med N-0 tilstand (tid hvor kun én barriere mot strømbrydd)

Statnett har som mål å legge til rette for idéutveksling, konstruktive diskusjoner og fremtidsrettede løsninger for energiforsyning og samfunnsutvikling. Dette gjøres ved å tidlig involvere lokale kunder, lokale myndigheter, lokalt næringsliv, grunneiere, ikke-statlige organisasjoner (NGO-er) og andre interesseorganisasjoner.

Statnett fører en aktiv dialog med interessentene, både som del av daglig virksomhet og gjennom aktiviteter og prosjekter. Dialogen er omfattende og skjer blant annet gjennom faste møter, høringer i forbindelse med nettutvikling og konkrete utbyggingsprosjekter.

Hvert andre år utgis Nettutviklingsplanen, ett av de sentrale plandokumentene for Statnett. I april 2015 vil det avholdes åpne møter for å fange opp behov og innspill til planens innhold. Her inviteres kunder, myndigheter, NGO-er, miljø- og interesseorganisasjoner og andre interessenter. Utkast til Nettutviklingsplanen 2015 presenteres for første gang 9. april, samtidig som den sendes ut på høring.

Det ble i 2013 opprettet et markeds- og driftsforum der et representativt utvalg av kundene deltar for å sikre en god kommunikasjon med brukerne av sentralnettet. Hovedformålet med markeds- og driftsforumet er å gi kundene en mulighet til å gi Statnett innspill og råd i forbindelse med saker knyttet til plan-, drifts- og markedsforhold. Det legges vekt på å ta opp saker der Statnett skal treffe prinsipielle og strategiske beslutninger. Forumet har ikke besluttsmyndighet, men vil kunne gi direkte råd til Statnetts administrasjon og styre.

Godt samspill med kunder, leverandører og andre samarbeidspartnere i miljø- og sikkerhetsspørsmål er viktig for å fremme sikkerhet og mest mulig miljøvennlige løsninger i et kortsiktig og langsiktig perspektiv. I rollen som arbeidsgiver opplever Statnett et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Med cirka 1 100 medarbeidere og en fagforeningsgrad på over 70 prosent er god dialog mellom partene viktig for å ivareta godt samarbeidsklima. Dette gjelder så vel lovpålagte drøftinger og forhandlinger, som personalsaker og interessekonflikter. Det gjensidige tillitsforholdet som er bygget opp mellom partene over flere tiår er mye av grunnen til at Statnett og arbeidstakerorganisasjonene, i de fleste tilfeller, finner gode løsninger sammen og unngår unødvendige tvister. Videre er en god dialog og relasjon med arbeidstakerorganisasjonene og deres sentrale fagforbund viktig for å sikre at utenlandske entreprenører overholder norske lønns- og arbeidsvilkår og norske arbeidstidsbestemmelser når de utfører oppdrag for Statnett.

Fordeling av verdiskaping

Statnetts virksomhet skaper verdier både direkte og indirekte. Den direkte verdiskapingen fremgår av foretakets regnskaper og fordeles til eier, myndigheter, ansatte og långivere. Indirekte verdiskaping skjer blant annet gjennom eksport av kraftoverskudd, økt aktivitet i andre selskaper som følge av Statnetts investeringer i infrastruktur og Statnetts innkjøp av varer og tjenester.

I 2013 ble det lagt til grunn et utbytte på null da det ble besluttet at Statnett skulle tilføres ny egenkapital på 3,25 milliarder kroner i starten av 2014. Foreslått utbytte for 2014 er 321 millioner kroner.

Fordeling av verdiskaping	Enhet	2014	2013	2012
Ansatte – lønn og sosiale ytelser ¹	Mill. kr	1 141	1 039	978
Stat og kommune – skatter og avgifter ²	Mill. kr	613	288	589
Långivere – renter	Mill. kr	527	479	430
Eier – utbytte	Mill. kr	321 ³	0	117
Selskapet – Tilbakeholdt egenkapital	Mill. kr	98	150	678

Tabell

- 1 Lønnskostnad (ekskl. arbeidsgiveravgift)
- 2 Skattekostnad, eiendomsskatt og arbeidsgiveravgift
- 3 Foreslått utbytte for 2014

Anskaffelser

Statnett krever at samfunnsansvaret også ivaretas i anskaffelsesaktiviteter. Kravene er nedfelt i prosessbeskrivelser og anskaffelsespolicy, samt i foretakets kontrakter. I tillegg er det utarbeidet etiske retningslinjer for leverandører. Disse retningslinjene omfatter hensynet til menneskerettigheter.

Den sentrale anskaffelsesenheden har ansvar for håndtering av anskaffelsesprosessen for alle anskaffelser med estimert verdi over 500 000 kroner, samt ansvar for avrop på strategiske rammeavtaler. Anskaffelsesenheden er ansvarlig for opplæring og etterlevelse av anskaffelsesregelverket i Statnett.

Statnett bruker Utilities – Nordics & Central Europe (tidligere Sellihca) som kvalifikasjonsordning for å sikre effektiv gjennomføring av anskaffelser, god tilgang på leverandører og som et første ledd for iverksettelse av samfunnsansvar. Gjennom kvalifikasjonsordningen gjennomføres det revisjoner av leverandører som skal bidra til å øke transparens og redusere risiko. Revisjonene er tilgjengelige for alle oppdragsgivere i kvalifikasjonsordningen og er viktige for Statnetts oppfølging av leverandører og underleverandører.

Statnett gjennomfører også egne revisjoner av foretakets leverandører og entreprenører. Revisjonene bidrar til å forbedre leveransene og gjør Statnett til en bedre kravstiller.

I mai 2014 innførte Statnett et nytt fagsystem for anskaffelsesenheden til bruk for gjennomføring av konkurranser og kontraktsoppfølging. Dette vil gjøre Statnett bedre i stand til å følge opp leverandørenes forpliktelser når det gjelder miljø, samfunnsansvar og HMS. Det er også iverksatt et eget arbeid for å styrke kontrollen mot entreprenører og deres underentreprenører, som skal sikre at Statnetts krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleves. For rådgivende ingeniørtjenester og bygg- og anleggskontrakter er det igangsatt et arbeid med «score-cards» for leverandørene. Dette vil gjøre Statnett bedre i stand til å ha en kontinuerlig forbedringsprosess med leverandørene.

For å sikre god konkurranse i anskaffelsene arbeider Statnett aktivt for at både internasjonale, nasjonale og lokale leverandører kommer i konkurranseposisjon. For å styrke informasjonsutveksling med lokalt næringsliv har Statnett blant annet gjennomført HMS-seminarer for leverandører og holdt egne presentasjoner av prosjekter for lokale leverandører.

Kunnskapsformidling

Et viktig mål for Statnetts kommunikasjonsstrategi er å bygge kunnskap om virksomhetens samfunnsoppdrag. Med de store investeringene i sentralnettet i årene fremover, øker behovet for bred kunnskap og godt omdømme. Dette er også avgjørende i rekrutteringssammenheng.

I 2014 besluttet Statnett å utvikle en samarbeidsplattform med norske vitensentre der kunnskapsformidling og realfag står i sentrum. Ved utgangen av 2013 innledet Statnett et samarbeid med Norsk Teknisk Museum. I 2014 ble satsingen utvidet, og det ble innledet samarbeid med Nordnorsk vitensenter og Vitensenteret i Trondheim. I løpet av 2015 er målet å utvide antall avtaler med norske vitensentre til én avtale i hver landsdel.

Statnett ønsker å bidra positivt i lokalsamfunn og støtter lokal aktivitet. Tildeling av lokale midler til kultur og barne- og ungdomsarbeid foregår via foretakets lokale kontorer og stasjoner rundt om i Norge.

Statnett gjennomfører jevnlig omdømmemålinger. Statnetts omdømme påvirkes hovedsakelig av hvordan omverdenen bedømmer foretakets produkter og tjenester, ledelse, miljøhensyn og arbeidsforhold. Statnett har ansvaret for prosjekter som de siste årene har vekket stor offentlig debatt, og har utfordret foretakets tillit i befolkningen. I 2014 hadde 64 prosent av befolkningen tillit til at Statnett sørger for sikker leveranse av strøm, mot 56 prosent i 2013. Statnetts mål er 80 prosent innen 2016.

For kunder som er direkte knyttet til sentralnettet, har tilfredsheten vært relativt stabil, med en score rundt 70 av 100 poeng de siste årene. I 2014 opplevde Statnett at kundetilfredsheten sank til 66 poeng. Et godt samarbeid med kundene er viktig for at Statnett skal kunne gjennomføre kjerneoppgavene effektivt. Statnett vil derfor gå nøye gjennom resultatene med tanke på å finne løsninger som bidrar til å gjenopprette og videreutvikle kundetilfredsheten i 2015.

Statnett legger også vekt på at bedriften har en meget høy medarbeidertilfredshet og anses for å være en av Norges beste arbeidsplasser. Dette er beskrevet nærmere under Rekruttering og medarbeiderutvikling.

Omdømme og kundetilfredshet	Enhet	2014	2013	2012
Omdømme – Andel av befolkningen som har tillit til at Statnett sørger for sikker leveranse av strøm ¹	Prosent	64	56	53
Hjulpet kjennskap til ansvarlig aktør for sentralnettet ²	Prosent	62	60	57
Uhjulpet kjennskap til ansvarlig aktør for sentralnettet ²	Prosent	37	36	33
Kundetilfredshet ³	Score	66	70	69

Innovasjon og FoU-arbeid

Statnett arbeider innovativt og fremtidsrettet, og bruker forskning og utvikling (FoU) som et strategisk virkemiddel for verdiskaping og nyskaping. FoU-strategien er direkte koblet til Statnetts overordnede konsernstrategi.

I perioden 2012–2014 har Statnetts FoU-innsats vært fokusert innen følgende tre programområder:

- Smart Grid
- Ny teknologi og løsninger for fremtidens sentralnett
- Prioriterte satsinger
  - Miljøkonsekvenser
  - Samfunnsaksept for Statnetts samfunnsoppdrag

Statnetts utgifter til FoU var 54 millioner kroner i 2014, elleve millioner kroner høyere enn foregående år.

Statnett samarbeider nært med kompetansemiljøer i Norge og internasjonalt. Eksempler på slike miljøer er andre nettselskaper i Norden og Europa, leverandørindustrien og ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity). Sammen med ulike Europeiske TSO-er og andre aktører er Statnett involvert i flere internasjonale prosjekter under EUs rammeprogram (FP7) for forskning og utvikling.

Tabell

- 1 Prosentandel som har meget eller ganske godt totalinntrykk av Statnett blant gruppen profesjonelle (omfatter kommuneordførere og rådmenn, rikspolitiske miljøer, offentlig forvaltning, finansmiljøer, fagmiljøer og medier) og gruppen befolkningen for øvrig.
Kilde: Synovate omdømmemåling
- 2 Prosentandel som har kjennskap til Statnett som ansvarlig for det landsdekkende hovednettet for strømforsyning i Norge. Kilde: YouGov mot deres internettpanel på oppdrag fra Statnett via mediebyrået Mindshare.
- 3 Score på siste gjennomførte kundetilfredshetsundersøkelse. Kilde: TNS Gallup AS og OPINION|PERDUCO

Statnett samarbeider også nært med utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer både i Norge og internasjonalt. Universiteter og høyskoler er viktige samarbeidspartnere for gjennomføring av FoU-arbeid. I tillegg er samarbeidet viktig for rekruttering, tilgang på kompetanse, å finne doktorgradstudier som virksomheten ønsker å støtte, samt å synliggjøre og profilere Statnett.

Smart Grid

Smart Grid-programmet er fokusert på utforming av fremtidens kraftsystem. Statnett har en overordnet målsetting om utvikling av smarte løsninger for systemdrift i en tidshorisont på fem til ti år. Målsettingen er forankret i strategi og handlingsplaner. Statnett satser på prosjekter som omfatter utvikling av kommunikasjonsløsninger og applikasjoner for effektiv systemdrift i fasene langtidsplanlegging, driftsplanlegging og operasjonell drift knyttet til smart overvåking og styring. Smart Grid-teknologi og nye løsninger kan gi Statnett flere verktøy for en samfunnsmessig rasjonell drift av kraftsystemet over hele landet. Statnett vil utrede løsninger som kan bidra til bedre forsyningssikkerhet både før, under og etter utvikling av neste generasjon kraftsystem.

Høsten 2013 ble Pilotprosjekt Nord-Norge lansert. Hovedmålet er å installere, teste og validere løsninger som er utviklet i forutgående FoU-prosjekter i et reelt brukermiljø. Pilotprosjektets aktiviteter har fokus på utfordringer som operatører knyttet til Regionsentral Nord står overfor knyttet til forsyningssikkerhet, leveringskvalitet og systemkostnader. Løsninger og applikasjoner som utvikles med fokus på Nord-Norge vil være nyttige for Statnett i andre deler av kraftsystemet.

Teknologi og løsninger for neste generasjon kraftsystem

Teknologiprogrammet har fokus på å utvikle ny teknologi og nye løsninger for neste generasjon kraftsystem. Viktige områder er ny teknologi og effektive løsninger for master, kabelteknologi, stasjoner og ledninger.

I prosjektet Lean Line arbeider Statnett med å utvikle nye løsninger for ledninger og master. Målet er å øke kvaliteten og sikkerheten, samtidig som utbyggingstiden og kostnadene reduseres med 20 prosent for 80 prosent av porteføljen med nye prosjekter. Siden 2012 ble det blant annet arbeidet med å finne nye løsninger for komposittmaster, alternative mastedesign, roterende betongtromler, høytemperaturliner og prefabrikkerte fundamenter. Muligheter for å spare helikopterbruk har også blitt vurdert. En prototype av et prefabrikkert fundament er blitt testet ut i full skala, og en prototype på en betongtrommel ble testet ut i begynnelsen av 2014.

Prioriterte satsinger

FoU-programmet «Samfunnsaksept» består av prosjekter som skal gi Statnett kunnskap om hvordan foretaket skal opptre for å få aksept for sitt samfunnsoppdrag. Prosjektene gjennomføres i samarbeid med Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME) og KMB-prosjekter (kompetanseprosjekter med brukermedvirkning), som støttes av Norges forskningsråd. Forskningen utføres ved SINTEF, Universitetet i Oslo (UiO), Institutt for energiteknikk (IFE), Senter for internasjonal klima- og energipolitikk (CICEP) og Senter for forskning på miljøvennlig energi, Oslo (CREE), med flere.

Gjennom FoU-programmet «Miljøkonsekvenser» øker Statnett kunnskapen om kraftledningers virkning på biologisk mangfold. Dette omfatter flerårige prosjekter for forskning på fugl og vill- og tamrein. Arbeidet utføres i stor grad av Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås (NMBU) og andre universitetsmiljøer i Norge.

Miljø og klima

Utvikling av sentralnettet er viktig for at Norge skal nå sine klimamål, blant annet ved at nettet tilrettelegger for innfasing av ny fornybar energi. Hensynet til klima er et av Statnetts tre strategiske hovedmål. Samtidig er det viktig å ivareta hensynet til naturen i utvikling og drift av anlegg. Gjennom Statnetts miljøstrategi legges det føringer for å begrense miljøbelastningene som følger av virksomhetens handlinger.

Miljøpåvirkning fra egen virksomhet

Miljøstyring og -kontroll er en integrert del av Statnetts kvalitetssystem. Oppfølging av miljømål og -krav er en del av mål- og resultatstyringen i Statnett, og natur og miljø vektlegges på linje med tekniske og økonomiske hensyn i interne beslutninger. Statnett har en HMS-policy som omfatter ytre miljø og beskriver prinsipper og prosedyrer for å sikre at unødig miljøbelastning unngås. Virksomheten har nullfilosofi med hensyn til alvorlige utslipp.

Statnett arbeider systematisk med forebyggende miljøarbeid for å redusere risikoen for alvorlige hendelser, fra tidlig planfase, gjennom byggefase og i driftsfasen. Som følge av dette er det få hendelser med stort risikopotensial i virksomheten.

Miljøhendelser registreres og følges opp i Statnetts avvikssystem. I 2014 var det 316 hendelser, mot 178 året før. Økningen skyldes en kombinasjon av høyere aktivitet og økt fokus på rapportering av hendelser. Det har ikke vært hendelser med alvorlige utslipp eller miljøskader (rød kategori). Det har vært 24 hendelser med større miljøskader (gul kategori), i hovedsak knyttet til uhellsutslipp av olje og drivstoff. Alle hendelser med utslipp er det ryddet opp etter.

Foretaket har et miljøstyringssystem som er sertifisert etter ISO 14001:2004 og alle Statnetts kontorbygg er Miljøfyrtårnsertifisert. Hovedkontoret i Oslo og Statnetts administrasjonsbygg i Trondheim har energiklasse A-standard.

Klima og energi

De viktigste bidragene fra Statnett til reduserte klimagassutslipp er utvikling av neste generasjon kraftsystem. Gjennom utviklingen tilrettelegger foretaket for tilkobling av ny fornybar kraft, både fra vann- og vindkraft lokalt i Norge og fra sol- og vindkraft i Europa. Utvikling av mellomlandsforbindelser til Tyskland og England bidrar til forsyningssikkerhet og å balansere variasjoner i tysk og engelsk fornybar kraftproduksjon gjennom døgnet.

Energiforbruk fra egen virksomhet

Statnett arbeider med å redusere energiforbruket fra den daglige virksomheten. Totalt energiforbruk gikk ned i 2014 som følge av redusert energibehov i bygningsmassen.

Gjennom utvikling av kraftsystemet, velger Statnett løsninger som reduserer overføringstapene i nettet. Tapene økte noe i 2014, delvis som følge av at nedetid på NorNed-kabelen ga lavere tap enn forventet i 2013.

Energibruk og nettap	Enhet	2014	2013	2012
Forbruk av fossile brensler				
Oppvarming ¹	GWh	16	17,8	18,3
Kjøretøy totalt ²	GWh	5,5	5,4	5,2
- diesel	GWh	5,2	5	4,8
- bensin	GWh	0,3	0,4	0,4
Naturkraft til reservekraftverk	GWh	8,9	11,3	9
Forbruk av fornybare brensler	GWh	I.A	I.A	I.A
Elektrisitetsforbruk totalt	GWh	30,4	34,5	32,5
Nettap	GWh	2 455	2 287	2 465

Klimagassutslipp fra egen virksomhet

I tillegg til utslipp fra energiforbruk, bidrar blant annet SF₆-gassanlegg og tjenestereising til utslipp av klimagasser.

Utslipp av klimagasser	Enhet	2014	2013	2012
Direkte utslipp (scope 1)				
Fra drivstofforbruk ¹	Tonn	1 442	1 406	1 360
Fra diffuse utslipp (SF ₆) ²	Tonn	5 497	7 385	8 461
Fra reservekraftverk (naturgass) ³	Tonn	1 728	2 190	1 871
Indirekte utslipp (scope 2)	Tonn			
Fra oppvarming (elektrisitet) ⁴	Tonn	3 120	3 563	I.A
Andre indirekte utslipp (scope 3)	Tonn			
Fra tjenestereiser med fly	Tonn	1 642	1 481	1 179
Fra tjenestereiser med bil	Tonn	201	253	230
Totalt utslipp	Tonn	13 630	16 278	13 101

Reservekraftverkene til Statnett på Nyhamna i Aukra kommune og på Tjeldbergodden i Aure kommune er kvotepliktige, og Statnett rapporterer årlig utslipp til Miljødirektoratet. Anleggene er primært beregnet til bruk i forbindelse med en beredskapssituasjon. Foreløpige tall viser at reservekraftverkene til Statnett hadde et utslipp av klimagasser i 2014 tilsvarende 1 728 tonn CO₂-ekvivalenter. Endelige tall for 2014 foreligger først etter 1. april 2015, når innrapporterte data blir godkjent av Miljødirektoratet.

Ansattes flyreiser var på totalt 11 475 715 kilometer i 2014, tilsvarende et totalt CO₂-utslipp på 1 642 tonn. Dette er en økning fra 2013, men økningen er lav i forhold til veksten i foretakets aktivitet.

Den største enkeltkilden til klimagassutslipp fra virksomheten er SF₆. Statnett arbeider aktivt med å redusere utslippet av gassen. Det stilles strenge krav til håndtering, og virksomheten jobber kontinuerlig med å bytte til anlegg og komponenter med lavere utslipp. Totalt utslipp av SF₆ ble redusert med 26 prosent i 2014 til 230 kilo. Totalt utslipp for 2014 utgjorde 0,2 prosent av total beholdning, og ligger godt under normal lekkasje fra anlegg av denne typen.

Tabell

- 1 Fra strømleverandør
- 2 Fra fakturert salg av drivstoff

Tabell

- 1 Basert på drivstoffpriser fra OFV og utslippsfaktorer fra SSB
- 2 Utslipp av 1 kg SF₆ tilsvarer 23 900 kg CO₂-ekvivalenter
- 3 Utslipp fra reservegasskraftverkene i Nyhamna og på Tjeldbergodden. Foreløpige tall.
- 4 Antatt nordisk elmiks; 200 g/kWh. Statnett kjøpte til og med 2012 strøm som var garantert å være produsert av fornybare energikilder

Samtidig økte beholdningen av SF₆-gass i 2014. Økningen skyldes økt anleggsmasse, men også bedret kvalitet på anleggsdata. Det vil i årene fremover være behov for flere SF₆-gassanlegg, spesielt i urbane områder, da anleggene er langt mindre arealkrevende enn konvensjonelle friluftsanlegg.

Beholdning og utslipp av SF ₆	Enhet	2014	2013	2012
Beholdning per 31.12	kg	121 603	117 532	112 576
Utslipp av SF ₆	kg	230	309	354

Klimatilpasning

Klimaendringer påvirker Statnetts virksomhet. I 2012 utarbeidet Statnett en rapport om klimaendringers påvirkning på norsk energi- og effektbalanse. Varmere og våtere klima vil kunne bedre energi- og kraftbalansen, mens mer ekstremvær vil kunne gi økt belastning på deler av det norske kraftsystemet. Vind er den hyppigste årsaken til strømbrudd, og står for nesten 30 prosent av utfallene. Klimamodellene tyder ikke på at det blir mer eller sterkere vind i gjennomsnitt de neste årene, men kraftigere stormer kan påvirke kraftnettet og føre til strømbrudd. Økt nedbør vil komme som snø i høyfjellet, noe som kan bli en utfordring for strømlinjene. Nybygde kraftledninger har derfor blant annet sterkere fundamenter, master og liner for å kunne tåle mer is, snø og vind.

Biologisk mangfold og naturinngrep

Statnett har i miljøstrategien satt som mål å være en miljøansvarlig utbygger. Det tas vesentlige hensyn til naturverdier i planlegging, valg av løsninger og under bygging og drift. Statnett erkjenner samtidig at virksomhetens anlegg medfører naturinngrep med konsekvenser for blant annet natur og biologisk mangfold.

Ved valg av trasé vektet ulike hensyn for å komme frem til beste alternativ. I konsesjonsprosessen settes det krav til detaljert utredning av omfang og konsekvenser for natur og biologisk mangfold i byggefasen og i driftsfasen. Dette inkluderer studier av naturtyper og artsforekomster, med spesielt fokus på å bevare truede og sårbare arter.

Det er registrert cirka 69 000 verneområder i Norge. Statnetts ledninger krysser eller befinner seg i 1,3 prosent av disse områdene. De fleste områdene har blitt vernet i etterkant av at ledningene er bygget.

Verneform	Antall verneområder	Kilometer ledning	Areal (km ²) berørt ¹
Biotopvern etter viltloven	4	90	3,6
Dyrefredningsområde	10	47	1,9
Landskapsvernområde	16	147	5,9
Nasjonalpark	3	7	0,3
Naturrestat	51	91	3,6
Plantefredningsområde	1	1	0,1
Totalt	85	383	15,3

Landskap

Statnett er opptatt av å begrense naturinngrepene utbyggingen medfører. Ved all planlegging søker Statnett løsninger som gir god estetisk tilpasning til omgivelsene. Statnett bruker avanserte verktøy som laserscanning og tredimensjonal modellering av terrenget på et tidlig stadium i planleggingen av nye ledningstraséer. Slik er det mulig å vise hvordan ledninger vil se ut i landskapet, tilpasse planene, og velge alternativer som tar hensyn til landskapets form og karakter.

Tabell

1 40 meter ryddebelte i traseen

Det enkleste og mest effektive tiltaket for å gjøre kraftledninger mindre synlige i landskapet, er valg av trasé. Enkelte strekninger kan i tillegg kreve avbøtende tiltak for å minimere synlighet. Dette kan blant annet være:

- Kamouflering av liner, master og isolatorer
- Utvikling av nye mastetyper
- Sanering av gamle anlegg

Sanering av gammelt nett er en viktig del av Statnetts miljøarbeid. Foretaket har revet 600 km med kraftledning siden arbeidet startet for 15 år siden. I samme periode har Statnett bygd 1 100 km med nytt ledningsnett.

Linjenett og kabler ¹	Enhet	2014	2013	2012
Høyspent luftstrek	km	10 149	10 100	9 839
Jordkabler og sjøkabler	km	794	703	703
Nybygde anlegg	km	49	261	31
Sanerte anlegg	km	47	115	0

Tabell

1 Målt som km kraftgater og kabel-traséer

Forurensning og avfall

Statnetts anlegg skal utformes og bygges slik at de ikke bidrar til å forurense omgivelsene. Foretaket kartlegger støy og velger løsninger som minimerer støynivå. Det er installert oljegruber ved alle stasjoner for å hindre utslipp av transformatorolje.

Det er størst risiko for forurensning i anleggsfasen. Statnett stiller strenge krav til entreprenører for å sikre at arbeidet utføres på en måte som minimerer faren for lekkasje og utslipp. Ved uhell som medfører utslipp er det etablert beredskapsprosedyrer for å redusere konsekvenser for miljøet.

I 2014 ble 29 hendelser med utslipp av oljer eller drivstoff innrapportert. Hendelsene medførte at totalt 182 liter oljer og drivstoff ble sluppet ut. De fleste av hendelsene var små utslipp. I alle tilfellene ble utslippene samlet opp.

Statnett skal minimere mengde avfall. Alt avfall skal sorteres, håndteres forsvarlig og leveres til godkjent mottak. I 2014 var sorteringsgraden 87 prosent fra kontordrift, anleggsdrift og utbyggingsprosjekter.

Avfall	Enhet	2014
Sortert avfall		
Trevirke	Tonn	853
Metaller	Tonn	763
EE-avfall	Tonn	84
Andre fraksjoner ¹	Tonn	120
Papp og papir	Tonn	54
Plast	Tonn	3
Farlig avfall ²	Tonn	581
Total mengde sortert avfall	Tonn	2 458
Restavfall	Tonn	322
Sorteringsgrad	Prosent	87
Anslått innrapportert	Prosent	75–80

Tabell

1 Betong, gips, leca, glass, porselen
2 Hovedsakelig innlevert SF₆-gass fra sanering av gamle Arendal stasjon

Elektromagnetiske felt

I 2001 definerte International Agency for Research on Cancer (IARC) elektromagnetiske felt som mulig kreftfremkallende. I 2011 ble også radiobølger (radiofrekvente felt, mobiltelefoner) definert inn under denne gruppen.

Elektriske felt

Grenseverdiene for elektriske felt er på 5 kV/meter og kan bli overskredet under Statnetts 420 kV-ledninger der linene henger lavest. De elektriske feltene kan oppleves ubehagelige, men regnes ikke som helseskadelige. De elektriske feltene skjerms normalt effektivt av vegetasjon og bygninger. Statnett prosjekterer nye ledninger slik at grenseverdien for elektriske felt og eksponering for befolkningen ikke overskrides der det er ferdsel. Ved spenningsoppgradering vil grenseverdiene kunne overskrides enkelte steder.

Magnetfelt

Netteier skal ved oppføring av nye høyspentanlegg eller oppgradering av eksisterende anlegg, utrede om magnetfeltet i nærliggende bygg kan bli høyere enn 0,4 mikrottesla. Ved overskridelse av grensen skal alternative løsninger vurderes. Kravet gjelder også for planlegging og oppføring av nye bygg nær eksisterende høyspentledninger, hovedsakelig skoler, barnehager og boliger. Terskelen på 0,4 mikrottesla er satt ut ifra et varsomhetsprinsipp.

Statnett følger myndighetenes anbefalinger om at stråleeksponeringen skal holdes så lav som praktisk mulig. Ved planlegging av nye kraftledninger tilstreber Statnett å holde så stor avstand til eksisterende boligbebyggelse, at det gjennomsnittlige magnetfeltet fra ledningen ikke vil overstige 0,4 mikrottesla. Dette vil kunne føre til at traseene berører verdifulle natur- og friluftsområder. Ofte utredes derfor alternative løsninger, og endelig beslutning om valg av trasé tas av konsesjonsgivende myndighet.

Statnett sørger for å være oppdatert på forskning om eventuelle helsevirkninger av elektromagnetiske felt fra høyspentledninger. Statnett har selv bidratt til økt kunnskap på dette området.

Miljø i FoU-arbeidet

Flere av Statnetts FoU-prosjekter har fokus på klima- og miljøutfordringer. Foretaket har i mange år bidratt til å finansiere forskning om kraftlinjers effekt på biologisk mangfold.

FoU-programmet «Miljøkonsekvenser» har spesielt fokus på å øke kunnskapen om hvordan kraftledninger påvirker dyre- og planteliv (se tidligere omtale under Innovasjon og FoU-arbeid).

Statnett har bidratt til finansiering av forskning i regi av Centre for Environmental Design of Renewable Energy (CEDREN), et samarbeid mellom SINTEF Energi, Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) og NTNU. Forskningen har blant annet hatt fokus på kraftledninger og fuglekollisjon samt kraftgater som vilthabitat. CEDREN og NINA har også gjennomført et pilotprosjekt for utvikling av et kartverktøy for identifisering av egnede traséer for kraftledninger.

CEDREN-prosjektet «Hydrobalance» har undersøkt mulighetene for økt bruk av norske magasiner til lagring av balansekraft, samt virkninger av effektkjøring av kraftverk på norske vassdragsmiljø.

FoU-prosjektet knyttet til Centre for Sustainable Energy Studies (CenSES) som skal utføre forskning som kan bidra til et bedre faktagrunnlag for offentlige og private beslutningstakere i grenseflaten mellom klima, energi og industri for å kunne bidra til at Norge utvikles til et bærekraftig samfunn. Senter for internasjonal klima- og energipolitikk (CICEP) er med på å identifisere og utforme internasjonal politikk og internasjonale strategier som kan fremme en overgang til lavkarbonenergisystemer.

Våre medarbeidere

Statnett er en attraktiv arbeidsplass som tilbyr ansatte utfordrende oppgaver. Riktig kompetanse er viktig for å nå virksomhetens mål. Statnett legger vekt på et tett og godt fellesskap på tvers i organisasjonen og et trygt og sikkert arbeidsmiljø.

Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Statnett har som målsetting å unngå ulykker og skader på egne ansatte og andre som jobber for foretaket. Det er stor oppmerksomhet på risikofaktorer knyttet til foretakets operasjoner. Ambisjonen innenfor HMS er at Statnett, inkludert eksterne leverandører, innen utgangen av 2017 skal være ledende TSO i Europa.

For å nå målet er det iverksatt tiltak innenfor:

- Sikkerhetskultur og krav til ledelse
- Risikovurderinger og utførelse av farlige operasjoner
- Kapasitet og kompetanse i arbeidslag og prosjektteam
- Leverandørkrav og tett oppfølging

Statnett stiller samme krav til leverandører som til egne ansatte. Foretaket har et godt styringssystem for HMS som omfatter policy og prosedyrer, rapportering og tiltak.

Hvert år gjennomføres sikkerhetskurs for alle som skal utføre arbeid i Statnetts elektriske anlegg. I tillegg gjennomføres forskriftsmessig HMS-opplæring. Alle Statnetts ansatte skal gjennomføre opplæring innen grunnleggende HMS, praktisk førstehjelp og el-sikkerhet. Foretaket øver jevnlig på beredskapssituasjoner og gjennomfører beredskapsøvelser på ulike nivåer i organisasjonen. Årlig gjennomføres HMS-forum med verneombud, HMS-personell og ledelse. Foretaket bidrar i HMS-arbeid utenfor Statnett og leder HMS Fagforum i Energi Norge.

HMS er et fast første punkt på agendaen i alle styre- og ledermøter. Status på HMS-arbeidet og eventuelle hendelser rapporteres fast til ledelse og styret. Dialogen i foretaket rundt HMS og risikoreduerende tiltak er bred, både innad i foretaket og med våre leverandører. HMS-vurderinger er godt inkludert i prosjektutvikling og anskaffelsesprosesser.

Statnett rapporterer uønskede HMS-hendelser og avvik både i egen organisasjon og hos entreprenører/leverandører. Det ble i 2014 rapportert 4 interne fraværsskader og 15 fraværsskader hos entreprenører/leverandører. Dette er en halvering fra nivået i 2013. Innrapporteringsgraden av uønskede HMS-hendelser følger trenden fra tidligere år og er fortsatt økende i 2014. Rapporteringen er en viktig kilde til forbedring og redusering av risiko for hendelser og ulykker.

SIKKER-prisene ble delt ut for første gang i 2014. Prisene deles ut til én intern arbeidsgruppe og til én ekstern leverandør som utmerker seg med godt sikkerhetsarbeid og som bidrar til læring i Statnett. Stasjonsgruppe Sauda og leverandøren Kruse Smith Entreprenør AS var vinnere i 2014.

Foretaket gjennomfører en årlig organisasjonsundersøkelse og har fått høy score fra medarbeiderne på områdene sikker arbeidsplass, arbeidsglede og motivasjon.

Sykefraværet i 2014 var på 3,1 prosent, uendret fra 2013. Det arbeides målrettet for å redusere sykefraværet. Ulike sykefraværsreducerende tiltak er implementert, blant annet tilrettelegging på den enkelte arbeidsplass og helsefremmende tiltak som bruk av vernerunder og fysioterapitilbud. Det er inngått avtaler med ulike godkjente tilbydere av bedriftshelsetjenester som til sammen dekker det totale behovet foretaket har for bedriftshelsetjenester. Alle ansatte har anledning til aktivt å benytte tjenestene i ordningen.

Sykefravær	Enhet	2014	2013	2012
Totalt	Prosent	3,1	3,1	3,6
Kort-tid, 1–16 dager	Prosent	1,3	1,4	1,7
Langtid (>16 dager)	Prosent	1,8	1,7	2,0
Kvinner	Prosent	4,6	4,6	5,9
Menn	Prosent	2,7	2,7	3,0

Fraværsskader ¹	Enhet	2014	2013	2012
Skader med fravær, egne ansatte	Antall	4	5	8
Skadefrekvens (H1-verdi) ² , egne ansatte	Frekvens	1,9	2,5	4,4
Skadefrekvens (H1-verdi) ² , inkludert entreprenører	Frekvens	4,4	9,8	1,1
Skader med fravær, entreprenører	Antall	15	34	18

Skader ³	Enhet	2014	2013
Skader, egne ansatte	Antall	6	8
Skadefrekvens (H2-verdi) ⁴ , egne ansatte	Frekvens	2,8	4,5

Dødsulykker	Enhet	2014	2013	2012
Dødsulykker, egne ansatte	Antall	0	0	0
Dødsulykker, kontraktører	Antall	0	1	0
Dødsulykker, tredjepart ⁵	Antall	0	0	0

Rekruttering og medarbeiderutvikling

Riktig og tilstrekkelig kompetanse er en forutsetning for å gjennomføre de store utbyggingsprosjektene Statnett har planlagt for de kommende årene. For å dekke behovene satser foretaket på utvikling, læring og rekruttering av medarbeidere i samsvar med Statnetts strategi og verdier.

Statnett legger vekt på et godt arbeidsmiljø med motiverte og engasjerte medarbeidere. Den strategiske kompetanseutviklingsprosessen (SKUP) er godt etablert i virksomheten. Prosessen bidrar til systematisk og enhetlig oppfølging av mål, prestasjoner og atferd, styrkede utviklingsmuligheter, samt sikrer at Statnett beholder og utvikler strategisk viktig kompetanse. Som del av SKUP gjennomføres det årlig utviklingssamtaler med alle ansatte og vurderingsmøter i ledergruppene. Satsing på lederskap i Statnett har preget 2014. Nye lederforventninger og lansering av et lederutviklingsprogram har bidratt til å synliggjøre viktigheten av lederrollen.

Tabell

- 1 Arbeidsrelatert skade som medfører fravær utover den dagen skaden skjedde
- 2 Antall fraværsskader per million arbeidede timer
- 3 Arbeidsrelaterte skader totalt. Følger bransjenorm fra Energi Norge
- 4 Antall skader per million arbeidede timer
- 5 Registrerte dødsulykker blant tredjepart, oppstått på eller i forbindelse med Statnetts anlegg.

For tredje år på rad er det gjennomført organisasjonsundersøkelse i regi av Ennova. Undersøkelsen gir informasjon om medarbeidernes tilfredshet, arbeidsglede, motivasjon og engasjement. Medarbeiderne får mulighet til å gi uttrykk for sin mening om Statnett som arbeidsgiver og arbeidsplass. Statnett følger opp organisasjonsundersøkelsen ved å iverksette forbedringstiltak basert på resultater for den enkelte leder og enhet, samt tiltak som bidrar til økt samarbeid på tvers.

Resultatene for undersøkelsen i 2014 var jevnt over gode og ligger gjennomgående over bransjebenchmark og til dels betydelig over benchmark for Norge. Sammenlignet med 2013, er det en marginal nedgang på flere områder, men sett i lys av en omfattende omorganiseringssprosess som strakk seg utover første halvår 2014, er resultatene oppløftende.

Intern mobilitet og rekruttering

Statnett legger stor vekt på å bygge og spre kompetanse på tvers av foretaket. I 2014 skiftet 71 medarbeidere stilling internt i foretaket, mot 53 i 2013. Statnetts strategiske kompetanseutviklingsprosess (SKUP) bidrar til å øke den interne mobiliteten. Foretaket har et langsiktig mål om å dreie flere årsverk mot strategisk viktige oppgaver i prosjektgjennomføring eller drift. Innsatsen med å styrke det interne jobbmiljøet har betalt seg det siste året.

I 2014 ble det rekruttert 109 nyansatte i Statnett, mot 143 i 2013. Turnover, ikke medregnet pensjonsavgang, var 3,3 prosent i 2014, mot 3,7 prosent i 2013. Bemanningsveksten, kombinert med moderate avgangstall, gir en netto økning på 233 årsverk de fire siste årene.

Det er konkurranse om å tiltrekke seg talenter fra universiteter og høyskoler, og den løpende traineeordningen er et av Statnetts viktigste virkemiddel. I 2014 har Statnett hatt ti traineer i egen traineeordning. I tillegg har det vært tre traineer innom Statnett fra et traineesamarbeid mellom SINTEF, NVE og nettselskaper i bransjen. Utvekslingssamarbeidet med Statnetts søsterselskaper i Sverige og Danmark, Svenska Kraftnät og Energinet.dk, er blitt evaluert og planlegges gjenopptatt i 2015. Statnett satser bevisst på samarbeid med universiteter og høyskoler for å øke sin attraktivitet i aktuelle studentmiljøer. Jobbmesser, bedriftspresentasjoner og sponzoraktiviteter arrangert av studenter er de mest vanlige tiltakene. Statnett tilrettelegger også for sommerjobber, samt samarbeid om prosjekt- og masteroppgaver.

Statnett har gjennom 2014 videreført en sterk satsing på lærlinger, fortrinnsvis innenfor energimontørfaget og i senere tid innen IKT-faget. Utvidelser til andre fagområder vurderes, i tråd med intensjonene både fra politiske myndigheter og arbeidslivets organisasjoner. 2014 har blitt brukt til å styrke aktivitetene i samarbeidet rundt Energiskolen, der Statnetts egne ansatte engasjerer seg i kraftsystemopplæring på videregående skoler.

Statnetts attraktivitet hos avgangsstudenter, rangering Universum¹

	Enhet	2014	2013	2012
Blant nyutdannede, teknisk utdanning	Rangering	33	32	32
Blant profesjonelle, teknisk utdanning	Rangering	30	25	31
Blant nyutdannede, økonomisk utdanning	Rangering	73	83	95
Blant profesjonelle, økonomisk utdanning	Rangering	-	94	74
Blant nyutdannede, IKT-utdanning	Rangering	-	-	-
Blant profesjonelle, IKT-utdanning	Rangering	50	41	25

Tabell

¹ Plassering i Universum (The Norwegian Professional Survey) om foretrukket arbeidsgiver for henholdsvis avgangsstudenter og for de med fem års yrkeserfaring, plassering kun opp til 100 (50 innenfor IKT-utdanning).

Likestilling og mangfold

Statnett ønsker mangfold og variasjon i organisasjonen. I alle stillingsannonser oppfordres personer, uavhengig av etnisk bakgrunn, kjønn eller alder, om å søke stilling i virksomheten. I 2014 var 8,3 prosent av de som ble rekruttert av ikke-norsk bakgrunn. Statnett hadde ved utgangen av 2014 cirka 60 medarbeidere med ikke-norsk bakgrunn.

Statnett har gjennom mange år fokusert på å gi kvinner og menn like muligheter i ledende og tekniske stillinger. I perioden 2005-2013 økte andelen kvinner i lederstillinger fra cirka 20 til 25 prosent. Ved utgangen av 2014 hadde andelen økt ytterligere til 28,1 prosent. Andelen kvinner totalt har også økt, fra 25 prosent i 2013 til 25,4 prosent i 2014. Statnett vil fortsette arbeidet for å oppnå en mer balansert kjønnsfordeling. Foretaket ønsker å fremme kvinners deltakelse i konsernets styre og ser positivt på at kvinnelige ansatte blir valgt inn i styre i andre bedrifter. Kvinneandelen i konsernledelsen utgjorde 29 prosent i 2014. I styret var halvparten av de eiervalgte representantene kvinner i 2014.

I Statnett er kvinner og menn i sammenlignbare stillinger lønnsmessig likestilt. Medarbeiderundersøkelser viser at begge kjønn opplever at kvinner og menn har like muligheter i Statnett.

For at ansatte skal kunne kombinere arbeids- og familieliv på en god måte, legger Statnett praktiske ordninger til rette. Bedriften har egen barnehage i Oslo, utvidet permisjonsmulighet for småbarnsforeldre og fleksibel arbeidstid.

Ansatte ¹	Enhet	2014	2013	2012
Ansatte, totalt	Antall	1 121	1 079	994
Årsverk	Antall	1 100	1 060	973
Gjennomsnitt stillingsprosent, menn	Prosent	99,7	99,7	99,4
Gjennomsnitt stillingsprosent, kvinner	Prosent	96,9	97,1	96,5
Midlertidig ansatte	Antall	78	63	71
Traineer	Antall	10	9	8
Lærlinger	Antall	26	22	27

Tabell

1 Gjelder kun Statnett SF

Etikkombud

Statnett har oppnevnt et eget Etikkombud som har i oppgave å styrke ansattes rettssikkerhet og bidra til å avdekke kritikkverdige forhold og mangler ved systemet. I Statnett er vervet som etikkombud ivaretatt av en advokat i juridisk avdeling.

Etikkombudsordningen ble opprettet i 2006 og er ment å tilfredsstille arbeidsmiljølovens krav vedrørende varsling. Kravet i arbeidsmiljøloven § 3–6 gjelder kun «intern varsling», det vil si varsling fra egne ansatte og tillitspersoner. Etikkombudet skal derfor være en funksjon der ansatte i Statnett anonymt og i fortrolighet kan ta opp en sak som den ansatte ønsker å få belyst eller gjøre noe med. Etikkombudet skal også ta imot og behandle varsel om kritikkverdige forhold fra personer som ikke er ansatte eller tillitsvalgte i Statnett. Ved behandlingen skal Etikkombudet følge de samme prosedyrer som for varsler fra ansatte og tillitsvalgte.

En «varsler» er en person som tar opp et kritikkverdig forhold, slik det er beskrevet i arbeidsmiljøloven § 2–4 med forarbeider og andre rettskilder. En henvendelse om et kritikkverdig forhold betegnes som «et varsel». Etikkombudet skal ta imot og behandle varsler. Etikkombudet skal også ta imot og behandle saker som ikke kan betegnes som et varsel, med mindre saken åpenbart ligger utenfor det man kan

betegne som etikkombudets ansvarsområde. Etikkombudet må i henhold til sitt mandat selv foreta en hensiktsmessig avgrensning av sin virksomhet, blant annet mot ordinære personalsaker og saker som naturlig håndteres av fagforeninger, verneombud eller lignende.

Etikkombudet skal legge til rette for at den som tar kontakt i størst mulig grad sikres full anonymitet dersom han eller hun ønsker det. Etikkombudet skal da opptre på en slik måte at vedkommendes identitet ikke blir avslørt, også etter at saken er avsluttet. Etikkombudet skal også ta imot og behandle saker som kommer anonymt til ombudet. Dersom et varsel til etikkombudet (1) omhandler grove lovbrudd, (2) varselet har et slikt innhold at det kan skade Statnetts omdømme vesentlig, (3) gjelder en mislighet slik det er definert i denne prosedyren eller (4) etikkombudet av andre grunner vurderer at varselets innhold er av alvorlig karakter, skal etikkombudet i henhold til eget mandat legge frem varselet for Statnetts internrevisor og en person fast oppnevnt av konsernsjef i Statnett. Internrevisor og arbeidsgivers representant skal vurdere varselet, og sammen bestemme videre prosess og fremgangsmåte.

Ordningen med etikkombud har gitt etikk en mer fremtredende plass både på Statnetts dagsorden og i de ansattes bevissthet. Det er stort engasjement og interesse for ombudsordningen og for etiske spørsmål generelt. Etikkombudet holder et fast innlegg på alle nyansattkurs i bedriften. Ordningen er også kommunisert via Intranett og Statnetts hjemmeside. Etikkombudet rapporterer årlig om antall henvendelser og antall saker som er blitt behandlet. Ombudet behandlet 15–20 saker i 2014, omtrent som året før. I tillegg håndterte ombudet et antall mindre henvendelser.

Andre GRI-indikatorer

Aldersprofil ¹	Enhet	2014	2013	2012
Ansatte <30 år	Antall	107	107	96
Ansatte 30–39 år	Antall	234	211	182
Ansatte 40–49 år	Antall	334	336	336
Ansatte 50–59 år	Antall	335	305	261
Ansatte >60 år	Antall	112	121	120
Gjennomsnitt alder	År	45,5	45,6	45,8
Gjennomsnitt pensjonsalder	År	68,1	67,3	65,5
Gjennomsnitt ansiennitet	År	9,2	9,5	10,1

Tabell

1 Gjelder kun Statnett SF

Utdanning ¹	Enhet	2014	2013	2012
Sivilingeniør	Antall	344	326	296
Ingeniør	Antall	215	207	196
Teknisk utdanning/fagbrev	Antall	253	256	237
Siviløkonom/sosialøkonom	Antall	93	85	78
Annen universitet/høyskole	Antall	130	121	104
Merkantil	Antall	87	37	36
Annet	Antall	51	48	48

Tabell

1 Gjelder kun Statnett SF

GRI

Statnett rapporterer samfunnsansvar i henhold til Global Reporting Initiative (GRI) sine retningslinjer for el-bransjen (GRI Sustainability Reporting Guidelines & Electric Utility Sector Supplement).

Statnetts rapportering om samfunnsansvar for 2014 er integrert i Statnett – Årsrapport 2014. Statnett mener rapporteringen i all hovedsak er i samsvar med GRIs rapporteringsprinsipper og at rapporteringen tilfredsstillende nivå B i henhold til retningslinjene.

I tabellen nedenfor gis henvisning til hvor i Statnett – Årsrapport 2014 informasjon om de enkelte elementer og hovedindikatorer i GRI er gitt i årsrapporten, enten dette gir en hel eller delvis besvarelse. Indikatorer merket med * er tilleggsindikatorer som er besvart.

GRI-kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2014
Strategi og analyse		
1.1	Erklæring fra selskapets øverste leder	Oppsummering fra konsernsjefen
1.2	Beskrivelse av hovedvirkninger, -risiko og -muligheter	Strategi Høydepunkter Samfunnsansvar Styrets beretning 2014
Organisasjon		
2.1	Navn på selskapet	Statnett SF
2.2	Viktige merkevarer, produkter og/eller tjenester	Høydepunkter Styrets beretning 2014 Oppsummering fra konsernsjefen
2.3	Selskapets driftsstruktur	Foretaksstyring
2.4	Selskapets hovedkontor	Note 1 Generelt
2.5	Land hvor selskapet opererer	Styrets beretning 2014: Medarbeidere og organisasjon
2.6	Selskapsform	Foretaksstyring
2.7	Markeder	Ikke nevnt særskilt
2.8	Selskapets størrelse	Styrets beretning: Medarbeidere og organisasjon Samfunnsansvar: Statnetts medarbeidere
2.9	Endringer i størrelse, struktur eller eierskap	Styrets beretning: Medarbeidere og organisasjon Samfunnsansvar: Medarbeidere
2.10	Mottatte utmerkelse	Samfunnsansvar: Medarbeiderutvikling
EU1	Installert effekt	Ikke relevant for Statnett
EU2	Energiproduksjon	Ikke relevant for Statnett
EU3	Antall kunder	Ikke nevnt særskilt
EU4	Lengde på linjenett og kabler	Samfunnsansvar: Biologisk mangfold og naturinngrep
EU5	Utslippskvoter for CO ₂ -ekvivalenter	Samfunnsansvar: Klima

GRI-kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2014
Rapporteringsparametre		
3.1	Rapporteringsperiode	2014
3.2	Forrige rapport	Årsrapport 2013
3.3	Rapporteringsssyklus	Årlig
3.4	Kontakt	Knut Hundhammer
3.5	Prosess for å definere rapportens innhold	Samfunnsansvar
3.6	Avgrensning av rapporten (organisatorisk)	Samfunnsansvar
3.7	Begrensninger i omfanget av rapporten (tema)	Samfunnsansvar
3.8	Grunnlaget for rapportering for sameide selskap, datterselskap etc.	Samfunnsansvar
3.9	Måleteknikker	Samfunnsansvar
3.10	Endringer i forhold til tidligere rapportert informasjon	Samfunnsansvar
3.11	Endringer i rapportens omfang	Samfunnsansvar
3.12	Oversikt over rapporterte indikatorer	Statnetts GRI-tabell
3.13	Praksis for eksternt bekræftelse	Samfunnsansvar
Styring, forpliktelser og samhandling med interessenter		
4.1	Styringsstruktur	Foretaksstyring
4.2	Om styreleder også er medlem av konsernledelsen	Foretaksstyring
4.3	Styremedlemmers uavhengighet	Presentasjon av styret
4.4	Prosess for forslag til styret fra aksjonærer og ansatte	Foretaksstyring
4.5	Kompensasjon til styre og ledelsen, relatert til prestasjon	Note 19
4.6	Rutiner for å hindre interessekonflikter i styret	Foretaksstyring
4.7	Prosess for å bestemme styrets kvalifikasjoner og kompetanse	Foretaksstyring
4.8	Interne verdierklæringer etc.	Samfunnsansvar Foretaksstyring
4.9	Styrets tilsyn med organisasjonen	Foretaksstyring
4.10	Styrets evaluering av egne prestasjoner	Foretaksstyring
4.11	Bruk av føre-var-prinsippet	Samfunnsansvar
4.12	Eksterne prinsipper og initiativ som støttes	Samfunnsansvar Foretaksstyring
4.13	Medlemskap i organisasjoner	Samfunnsansvar
4.14	Oversikt over interessgrupper	Samfunnsansvar: Dialog med interessenter
4.15	Utvelgelse av interessegrupper	Ikke berørt i årsrapport 2014

GRI-kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2014
Økonomi		
EU6	Tilgjengelighet til elektrisitet på kort og lang sikt	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Sikker strømforsyning
EU7	Kundeprogrammer for redusert energiforbruk	Ikke relevant for Statnett
EU8	FoU-aktiviteter og -kostnader	Samfunnsansvar: Innovasjon og FoU-arbeid
EU9	Avsetninger for nedstengning av atomkraftverk	Ikke relevant for Statnett
EC1	Økonomisk verdiskapning og fordeling	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Fordeling av verdiskapning
EC2	Økonomiske virkninger, risikoer og muligheter knyttet til klimaendringer	Samfunnsansvar: Innovasjon og FoU Samfunnsansvar: Miljø og klima
EC3	Pensjons- og forsikringsordninger	Note 1
EC4	Økonomisk støtte fra myndigheter	Note 1
EC5 *	Lønn i forhold til standard minstelønn	Etter regelverk
EU11	Utnyttelsesgrad i kraftverk basert på fossilt brensel	Ikke relevant for Statnett
EU12	Energitap i overførings- og distribusjonsnett	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Utslipp fra egen virksomhet: Energibruk og nettap
Miljø		
EN3	Direkte energiforbruk	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Utslipp fra egen virksomhet: Energibruk og nettap
EN11	Naturvernområder og områder med høyt biomangfold	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Linjenett og kabler Samfunnsansvar: Miljø og klima: Biologisk mangfold og naturinngrep
EN12	Påvirkning av naturvernområder og områder med høyt biomangfold	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Linjenett og kabler
EN14 *	Styring av påvirkning av biomangold	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Biologisk mangfold og naturinngrep
EN16	Direkte og indirekte utslipp av klimagasser	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Klima
EN22	Avfallsmengder og -håndtering	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Utslipp fra egen virksomhet
EN23	Akutt- og uhellsutslipp	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Utslipp fra egen virksomhet
EN26	Redusering av miljøpåvirkninger fra produkter og tjenester	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Miljøpåvirkning fra egen virksomhet
EN27	Gjenvinning av produkter og emballasje	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Miljøpåvirkning fra egen virksomhet
EN28	Miljøbøter og -sanksjoner	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet

GRI-kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2014
Medarbeideroppfølging		
EU14	Praksis for å sikre tilgang på riktig kompetanse	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Rekruttering og medarbeiderutvikling
EU15	Andel ansatte som går av med pensjon kommende 5–10 år	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Aldersprofil
EU16	Policy og krav i forhold til opplæring innen helse og sikkerhet	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet
LA1	Antall ansatte	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Ansatte
LA2	Turnover	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Intern mobilitet og rekruttering
EU18	Andel leverandøransatte med opplæring i helse og sikkerhet	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet
LA4	Kollektive forhandlingsordninger	Regulert av norsk lov
LA5	Minimum varslingsfrist ved organisasjonsendringer/ omstruktureringer	Regulert av norsk lov
LA7	Skader og sykefravær	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet
LA11 *	Kompetansestyring og livslang læring	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Medarbeiderutvikling Samfunnsansvar: Medarbeidere: Intern mobilitet og rekruttering
LA12 *	Andel ansatte med regelmessig medarbeider- og utviklingsvurdering	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Rekruttering og medarbeiderutvikling
LA13	Diversitet i styrende organer og i ulike stillingskategorier	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Likestilling og mangfold
LA14	Forhold mellom grunnlønn for menn og kvinner	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Likestilling og mangfold
Menneskerettigheter		
HR2	Leverandører og entreprenører vurdert i forhold til menneskerettigheter	Etter regelverk
HR4	Antall saker om diskriminering	Ingen registrerte saker
HR5	Risikovurdering knyttet til organisasjonsfrihet og kollektive lønnsforhandlinger	Ingen registrerte saker
HR6	Risikovurdering knyttet til barnarbeid	Ingen registrerte saker
HR7	Risikovurdering knyttet til tvangsarbeid	Ingen registrerte saker
HR9 *	Krenkelse av urfolkrettigheter	Ingen registrerte saker

GRI-kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2014
Samfunn		
	Beskrivelse av ledelsespraksis	
EU19	Involvering av interessenter i utviklingsplaner og -prosjekter	Samfunnsansvar: Statnetts rapportering av samfunnsansvar: Dialog med interessenter
EU21	Beredskapsplaner og -øvelser	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Beredskap
SO4	Tiltak som svar på korrupsjon	Ingen korrupsjonssaker
SO6 *	Økonomisk støtte til politiske miljøer	Ingen registrerte saker
SO7 *	Saker om konkurransehindring	Ingen registrerte saker
SO8	Bøter og sanksjoner for brudd på korrupsjons- og konkurranse-regelverk	Ingen registrerte saker
Produktansvar		
	Beskrivelse av ledelsespraksis	
PR1	Påvirkning på helse og sikkerhet fra produkter og tjenester	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Elektromagnetiske felt
EU25	Dødsfall og skader på tredjepart	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet
PR5 *	Kundetilfredshet	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Omdømme, sponing og synlighet
EU28	Strømbrudd, frekvens	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Sikker strømforsyning
EU29	Strømbrudd, varighet	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Sikker strømforsyning
EU30	Gjennomsnittlig tilgjengelighet for kraftverk	Ikke aktuell for Statnett

Foretaksstyring

Foretaksstyring skal gjøre Statnett i stand til å levere på sitt samfunnsoppdrag ved å klargjøre rollefordeling mellom eier, styret og administrasjonen og etablere rammer for ønsket atferd i foretaket. Statnett følger statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse, og har i tillegg valgt å redegjøre for etterlevelse av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (www.nues.no). Avvik fra anbefalingen forklares.

Regnskapslovens føringer om redegjørelse om foretaksstyring dekkes ved at krav i § 3–3b punkt 4, 7 og 8 er dekket i teksten under.

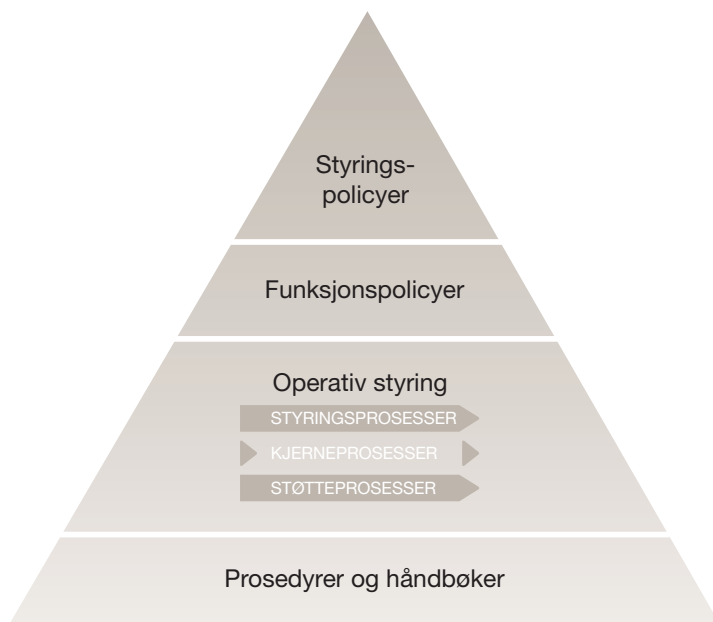
1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Statnett er et statsforetak opprettet i henhold til Statsforetaksloven og eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED). Statsrådets forvaltning utøves under konstitusjonelt og parlamentarisk ansvar. Foretaket er selvstendig og står selv ansvarlig for sine forpliktelser.

God foretaksstyring er en forutsetning for stabil verdiskaping over tid og bidrar til at Statnett imøtekommer de krav og forventninger som stilles av eier, ansatte, kunder, leverandører, långivere og andre interessenter.

Statnetts styrende organer beslutter rammer for virksomheten. Disse består av konstitusjonelle prinsipper knyttet til det statlige eierskapet, statens eierstyringsprinsipper, vedtekter og vedtak i foretaksmøtet. Styret påser at Statnett har god foretaksstyring blant annet ved å vedta rammeverket for foretaksstyring og ved å klargjøre foretakets verdigrunnlag, etiske retningslinjer, policy for samfunnsansvar og prinsipper for ledelse, styring og kontroll. Sammen med styreinstruks og instruks for konsernsjef utgjør disse sentrale styrende dokumenter i Statnett.

Statnetts rammeverk for foretaksstyring består av fire nivå av dokumenterte retningslinjer:

Figur

NIVÅ 1: Retningslinjer besluttet av styret, kalt styringspolicyer. Disse omfatter verdigrunnlaget, etiske retningslinjer, samfunnsansvar, policy for ledelse, styring og kontroll og policy for anleggsforvaltning.

NIVÅ 2: Funksjonspolicyer fremsetter felles prinsipper med føringer for beslutning og agering.

NIVÅ 3: Beskrivelse av Statnetts hovedprosesser, deres sekvens, leveranser, roller og ansvar, hensyntatt felles prinsipper i funksjonspolicyer og krav i instruksjer.

NIVÅ 4: Retningslinjer av operasjonell karakter som prosedyrer, instruksjer, sjekklister og håndbøker.

Statnett har fokus på kvalitetsstyring og kontinuerlig forbedring, og er sertifisert i henhold til PAS 55 (kvalitetsstandard for anleggsforvaltning) og ISO 14001 (miljøstyring).

2. Virksomhet

Statnett har et sektorpolitisk formål og foretakets virksomhet er tydeliggjort i vedtektene.

I Statnetts vedtekter (§ 2) heter det at «Statnett SF er systemansvarlig i det norske kraftsystemet». Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for at det til enhver tid er momentant balanse mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Norge. Rollen som systemansvarlig er nærmere utdypet i forskrift om systemansvar.

Videre fremgår det at «foretaket skal ha ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentrale overføringsnettet for kraft. Statnett SF skal alene eller sammen med andre planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg. Statnett SF skal utføre de oppgaver som det er pålagt i henhold til lovgivning og konsesjoner. Statnett SF skal for øvrig følge forretningsmessige prinsipper». Statnetts vedtekter er tilgjengelig på foretakets hjemmeside.

Statnett har konkretisert sitt oppdrag, sine verdier og sine hovedmål:

Statnetts oppdrag

Statnett skal legge til rette for utviklingen av neste generasjon kraftsystem innen 2030.

Statnetts verdier

Statnetts verdier er langsiktighet, respekt og fellesskap.

Statnetts hovedmål

- Forsyningssikkerhet

Statnett skal sikre kraftforsyningen gjennom et nett med tilfredsstillende kapasitet og kvalitet.

- Verdiskaping

Statnetts tjenester skal skape verdier for kunder og samfunnet.

- Klima

Statnett skal legge til rette for realisering av Norges klimamål.

For ytterligere beskrivelse av Statnetts målsettinger, se separat kapittel om strategi i årsrapporten.

3. Selskapskapital og utbytte

I ekstraordinært foretaksmøte 17. desember 2013 ble det besluttet å tilføre Statnett 3,25 milliarder kroner i egenkapital. Foretaket har etter dette en egenkapital som er hensiktsmessig og tilpasset foretakets virksomhet og risikoprofil.

Eiers utbyttepolitikk fastsettes i Statsbudsjettet. I Prp. St 1 (2011-2012), har regjeringen fastsatt en langsiktig utbyttepolitikk på 50 prosent av definert utbyttegrunnlag. I forbindelse med Statnetts søknad om ny egenkapital søkte Statnett om at det ikke betales utbytte for regnskapsåret 2013, og endret utbyttepolitikk fra 50 prosent til 25 prosent utbytteandel for regnskapsårene 2014, 2015 og 2016. Utbyttegrunnlag er definert som konsernets årsresultat etter skatt, justert for årets endringer i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt.

Beslutning om kapitalforhøyelse kan kun gjøres av foretaksmøtet.

4. Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående

Statnett SF eies 100 prosent av Staten ved OED. Foretaket har derfor ikke egne retningslinjer rundt likebehandling av ulike eiere.

Statnett benytter verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tredjeparter når vesentlige transaksjoner skjer mellom foretaket og nærstående parter, slik dette fremgår av lovgivningen.

Statnetts etiske retningslinjer setter krav til at ansatte melder ifra dersom det kan være spørsmål om deres habilitet. Etikkbudjet er etablert som varslingskanal.

5. Fri omsettelighet

Statnett er et statsforetak uten omsettelige eierandeler.

6. Foretaksmøtet

OED utøver som eneste eier den øverste myndighet i foretaket gjennom foretaksmøtet.

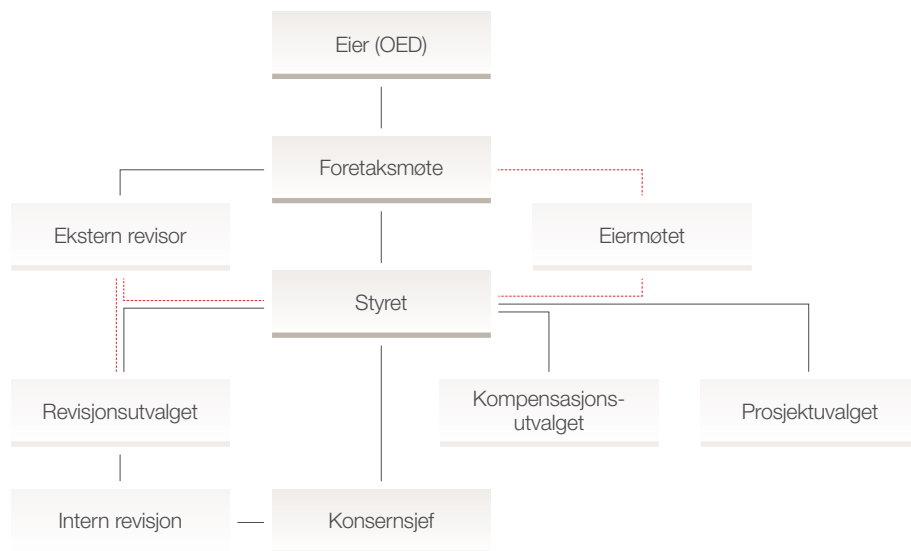
På det ordinære foretaksmøtet skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

Fastsetting av foretakets resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd, fastsetting av konsernresultatregnskapet og konsernbalanse. I tillegg behandles andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet, herunder valg av styre og fastsettelse av godtgjørelse for medlemmer av styre og styreutvalg. Styret og revisor deltar i foretaksmøtet.

OEDs myndighet i foretaket kan ikke utøves utenom foretaksmøtet. Foretaksmøtet vedtar Statnetts vedtekter, herunder Statnetts formål som setter rammer for virksomheten Statnett kan drive. Ordinært foretaksmøte holdes hvert år innen utgangen av juni måned.

7. Valgkomité

Statnett har ingen valgkomité. OED utpeker foretakets styremedlemmer i foretaksmøtet.

Figur

Oversikt over styringsstrukturen i Statnett ved utgangen av 2014. Formelle rapporteringslinjer illustreres av heltrukne linjer.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Statnett har ikke bedriftsforsamling. Foretakets styre skal i henhold til vedtektene bestå av syv til ni medlemmer samt eventuelle varamedlemmer. To, eventuelt tre medlemmer og eventuelle varamedlemmer, for disse velges av og blant de ansatte i foretaket etter de regler som gjelder for dette etter statsforetaksloven § 20 med tilhørende forskrifter. I henhold til statsforetaksloven § 21 blir styremedlemmer valgt for perioder av inntil to år, men blir stående til nytt styremedlem er valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

For informasjon om hvert enkelt styremedlem, se egen omtale i årsrapporten.

Konsernsjef kan etter statsforetaksloven ikke være medlem av styret. Med unntak av ansattes representanter er styremedlemmene uavhengig av virksomheten og eier.

Styret hadde et oppmøte på 99,28 prosent i 2014. Tabellen under viser det enkelte styremedlems oppmøte i styremøter samt underutvalg.

	Styret (10 møter)	Revisjons- utvalget (9 møter)	Prosjekt- utvalget (9 møter)	Kompensasjons- utvalget (2 møter)
Kolbjørn Almlid	10			
Per Hjorth	10	9		
Maria Sandsmark	10	9		
Egil Gjesteland	10		9	
Kirsten Indgjerd Værdal	10			2
Synne Larsen Homble	9			
Trine Pande-Rolfsen (tiltrådte juni 2014)	5			
Steinar Jøråndstad	9	9		
Pål Erland Opgård	9		9	2
Kjerstin Bakke (fratrådte juni 2014)	5			
Karianne Burhol (vara for Pål E. Opgård)	1			

9. Styrets arbeid

Styret har ansvaret for forsvarlig ledelse, styring og kontroll av Statnett. Styret etablerer årlige planer for sitt arbeide i tråd med Statnetts årshjul. Styreinstruks avklarer rolle- og ansvarsfordelingen mellom styret, konsernsjef og internrevisor og bidrar til å ivareta styrets uavhengighet i sitt virke. Styret beslutter instruks for konsernsjef, godkjenner Statnetts strategi og påser at Statnett er hensiktsmessig organisert. Styret vedtar budsjetter, påser at Statnett har et tilfredsstillende internt kontrollmiljø, har betryggende formuesforvaltning og et godt arbeidsmiljø. Statnetts etiske retningslinjer pålegger styremedlemmer på eget initiativ å varsle om forhold som kan påvirke deres habilitet. Styret gjennomfører årlig evaluering av sitt arbeid og kompetanse med hensikt å sikre god kvalitet i styrearbeidet.

Revisjonsutvalg

Styret har gjennom instruks opprettet et revisjonsutvalg som et saksforberedende organ til styret. Revisjonsutvalget forbereder styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen, vurderer Statnetts rammer for risikostyring og overvåker internkontrollrammeverket, inkludert foretakets internrevisjon. Videre har revisjonsutvalget løpende kontakt med foretakets valgte eksterne revisor om revisjon av foretaket og overvåker revisors uavhengighet i henhold til kraven i revisorloven.

Kompensasjonsutvalg

Styret har gjennom instruks etablert et kompensasjonsutvalg som bistår styret i arbeidet med å fastsette konsernsjefens ansettelsesvilkår og hovedprinsipper, samt rammer for avlønning av Statnetts konsernledelse. I samsvar med vedtektenes § 8 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjelovens regler, regnskapsloven og retningslinjer for statlig eierskap. Se også note 19 i årsregnskapet.

Prosjektutvalg

Styret har etablert et prosjektutvalg som et saksforberedende organ for styret i oppfølgingen av Statnetts utbyggingsprosjekter som behøver styregodkjenning. Prosjektutvalgets rolle er å ivareta god eierstyring og utvalget følger opp alle styregodkjente prosjekter fra og med investeringsbeslutning (BP2) i Statnetts prosjektmodell. Prosjektutvalget legger frem sine vurderinger for styret, men treffer ikke beslutninger på vegne av styret. Utvalget foretar årlig en gjennomgang av arbeide i utvalget og kan eventuelt fremlegge forslag om oppdatering av utvalgets mandat.

10. Risikostyring og internkontroll

Statnett har en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten og styret mottar kvartalsvis risikoreport. Alle styregodkjente utbyggingsprosjekter rapporteres til styret, og inkluderer oppdatert risikobilde per prosjekt. For ytterligere beskrivelse av Statnetts rammeverk for risikostyring, samt konkrete risikoer, se separat beretning om risiko i årsrapporten.

Statnetts etiske retningslinjer og verdigrunnlag danner sammen med foretakets organisering, virksomhetsstyring og rapporteringslinjer grunnlaget for et godt internt kontrollmiljø. Internkontroll er en integrert del av virksomhetsstyringen og er basert på prinsippet om 3 forsvarslinjer (leder, policyansvarlig/stab og internrevisor). Som en del av oppfølgingen gjennomføres kvartalsvis ledelsesrapportering som blant annet inkluderer gjennomgang av HMS-resultater og finansielle nøkkeltall. For å styrke arbeidet med internkontroll er ansvar tydeliggjort i organisasjonen og det er igangsatt et prosjekt for å beskrive og forbedre de kritiske arbeidsprosessene. Styret gjennomfører en årlig gjennomgang og vurdering av foretakets internkontroll.

Statnett offentliggjør kvartalsvis finansielle rapporter. Ekstern og intern rapportering behandles i konsernledelse, revisjonsutvalg og styret.

Internkontroll og finansiell rapportering

Det er utarbeidet en egen policy for regnskap og finansiell rapportering. Det er etablert en oversikt over kontrollaktiviteter som gjennomføres for å sikre korrekt regnskapsrapportering, og ved behov gjennomføres risikovurderinger av de viktigste prosessene. Revisjonsutvalg, internrevisor og styret overvåker foretakets systemer for internkontroll.

Etiske retningslinjer

Statnetts etiske retningslinjene dekker områder som er viktige for å sikre god forretningsetikk i alle aspekter av foretakets aktiviteter. De inneholder konkrete og praktiske regler, og setter standarder for hvordan den enkelte ansatte skal agere. Statnett har oppnevnt et etikkombud som ivaretar arbeidsmiljøens krav om tilrettelegging for varsling av kritikkverdige forhold. Overtredelse av etiske retningslinjer kan resultere i sanksjoner, avhengig av bruddets art og omfang. Etiske retningslinjer gjelder for styremedlemmer, ledere, ansatte, innleid personell og andre som handler på vegne av Statnett.

Etiske retningslinjer for leverandører

Statnett legger stor vekt på at leverandører og samarbeidspartnere tilfredsstiller foretakets etiske retningslinjer for leverandører. Forpliktelse til å etterleve disse etiske kravene avtales i kontraktene med leverandører. Det følges opp med inspeksjoner og revisjoner at kravene etterleves under gjennomføring av kontraktene. De etiske retningslinjene for ansatte og leverandører er i sin helhet tilgjengelige på Statnetts hjemmesider.

11. Godtgjørelse til styret

Detaljert oversikt over godtgjørelse til Styret finnes i note 19 i årsregnskapet.

Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultat, opsjonsprogram eller lignende.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Statnett følger de retningslinjer som gjelder for lederlønninger i statlig eid virksomhet. I samsvar med vedtektenes § 8 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjelovens regler, regnskapsloven og retningslinjer for statlig eierskap.

Detaljert oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte finnes i note 19 i årsregnskapet.

13. Informasjon og kommunikasjon

Åpenhet

Statnett er underlagt offentleglova (med noen særskilte begrensninger), regler om informasjon til kraftmarkedet og sikkerhets- og beredskapslovgivningen. Styret har fastsatt retningslinjer for rapportering. Statnett distribuerer finansiell og operasjonell informasjon i samsvar med lovgivningen og praktiserer både meroffentlighet og åpenhet. Finansiell og operasjonell informasjon, samt foretakets finansielle kalender, gjøres tilgjengelig på Statnetts hjemmesider.

Eiermøtet

I tillegg til dialogen med eierne i foretaksmøtet legger eier til rette for at styret kan kommunisere med eier også utenfor foretaksmøtet. Eiermøtet er opprettet som et uformelt forum hvor styret og eier kan utveksle meninger og diskutere saker av stor økonomisk eller strategisk betydning for Statnett. De synspunkter eier gir uttrykk for i eiermøtet er innspill til Statnetts administrasjon og styre. Saker som krever tilslutning fra eier må tas opp på foretaksmøtet.

14. Selskapsovertakelse

Statnett SF er et statsforetak. Salg av eierandeler vil innebære omdanning av selskapsform som krever lovendring gjennom samtykke fra Stortinget.

15. Revisor

Eksternrevisor er valgt av foretaksmøtet og er uavhengig i forhold til Statnett. Ernst & Young AS har vært foretakets eksterne revisor i 2014. Revisor fremlegger for revisjonsutvalget en årlig plan for arbeidet. Revisor møter i revisjonsutvalget når relevante saker er til behandling. Revisor deltar i styremøter som behandler årsregnskapet. Revisor har et årlig møte med styret uten at ledelsen er til stede. Revisjonsutvalget vurderer og gir sin innstilling til valg av ekstern revisor og har ansvar for å overvåke revisors uavhengighet. Som en viktig del av arbeidet med å sikre revisors uavhengighet har styret fastsatt retningslinjer for foretakets adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisor går hvert år gjennom selskapets interne kontroll med revisjonsutvalget. Opplysninger om revisors honorar fordelt på revisjon og andre tjenester finnes i note 23 i årsregnskapet.

Risikostyring

Statnett utøver helhetlig risikostyring som reflekterer at foretaket forvalter en kritisk infrastruktur i et sårbart samfunn, og at virksomheten er i en fase med et omfattende prosjektvolum og vekst i anleggsmasse. Sikker forsyning av elektrisk kraft gir grunnlag for stabil strømleveranse til sluttbruker, verdiskaping og realisering av klimavennlige løsninger. Risikostyringen dekker hele virksomhetens perspektiv, inkludert strategiske, markedsmessige, operasjonelle og finansielle forhold.

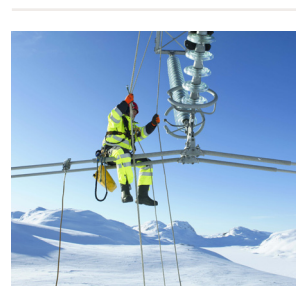
Risiko med potensiell konsekvens for HMS, forsyning av elektrisk kraft, økonomi og omdømme eller etterlevelse kartlegges, og konsekvenser på virksomhetsnivå har prioritet. Statnetts toleranse for risiko med konsekvenser for HMS og forsyning av elektrisk kraft er lav. Sentrale aktiviteter for å styre risiko i forsyning av elektrisk kraft er:

- Anleggsforvaltning inkludert ny- og reinvesteringer, vedlikehold og sikringstiltak
- Utøvelse av systemansvaret
- Beredskap

Statnett har en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten. Styret mottar kvartalsvis risikoreport for konsernet. Alle styregodkjente utbyggingsprosjekter rapporteres til styret, og inkluderer oppdatert risikobilde per prosjekt. Statnetts virksomhet er gjenstand for en omfattende regulering fra flere myndighetsorgan. Statnetts etterlevelse av dette regelverket er med på å sikre lav risiko i forsyning av elektrisk kraft.

Markedsrisiko styres sentralt, og det utføres kontroll med at eksponering ikke går utover mandater. Eiendeler, ansvar og personell forsikres på konsernnivå. Det gjennomføres en koordinert kartlegging av eksponering og etableres en forsikringsportefølje gjennom Statnett Forsikring AS og det åpne forsikringsmarkedet.

Under følger en beskrivelse av utvalgte risikoer innen Statnetts prioriterte risikoområder.

HMS

Statnetts arbeid, både i forbindelse med utbygging, drift og vedlikehold, innebærer arbeidsoperasjoner med risiko for alvorlig personskade. Eksempler er helikopterhavari, fall fra høyde, skade i forbindelse med tungt maskineri, strømgjennomgang, trafikkulykker, dykkerulykker og skipshavari.

Antall fraværsskader i 2014 er halvert i forhold til 2013 (19 mot 39), og H-verdier har hatt en positiv utvikling det siste året. HMS-risiko reduseres blant annet ved gode og dokumenterte arbeidsprosesser, gjennomføring av risikoanalyser i planlegging og gjennomføring, tett samarbeid med leverandørene, innrapportering av hendelser og nestenulykker i et læringsperspektiv og betydelig lederoppfølging. Innen de fleste HMS-risikoene har Statnett en hendelsesfrekvens som er lavere enn landsgjennomsnittet, blant annet for hendelser knyttet til transport på offentlig vei, bruk av helikopter og elsikkerhet. Statnett har god dekning av prosedyrer som skal regulere hvordan risikofylte operasjoner skal gjennomføres og det kommuniseres tydelige forventninger til våre entreprenører. Økt grad av etterlevelse vil redusere risikonivået ytterligere. Det jobbes med å ytterligere forbedre HMS-kulturen, blant annet gjennom informasjonsprogrammet «SIKKER», utdeling av SIKKER-prisen (HMS-pris) og innføring av et kollegaprogram.

Det jobbes også aktivt med forebyggende arbeid for å redusere sannsynlighet for hendelser med konsekvens for ytre miljø. Det medfører at det generelt er få hendelser med risikopotensiale.

Risiko for avbrudd i strømforsyningen

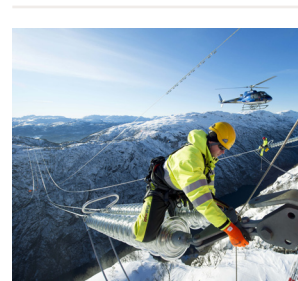
Avbrudd i strømforsyningen kan oppstå ved enkeltfeil i N-0-drift eller ved flere samtidige feil i situasjoner med normal driftssikkerhet. De viktigste risikoreducerende tiltakene er Statnetts investeringsprosjekter. Antall timer med N-0 er avhengig av nettstruktur, forbruksnivå samt omfang av utkoblinger i nettet på grunn av feil, vedlikehold og ombygginger.

Økning i antall timer med N-0-drift øker sannsynlighet for avbrudd i forsyningen. Noe forbruk forsynes N-0 til enhver tid, som for eksempel prosessanlegget for Ormen Lange på Nyhamna. Etter at Statnett har fått konsesjon for oppstart av reservekraftverket på Nyhamna er konsekvens av utfall av 420 KV Viklandet-Fræna redusert.

I områder som forsynes i N-1 drift må minst to feil oppstå for at det skal bli avbrudd i forsyningen. De mest vanlige årsakene til samtidige feil er ekstremvær, operasjonelle hendelser under arbeid i nettet samt andre eksterne hendelser. Samtidige feil er mindre sannsynlig enn enkeltfeil, men kan potensielt gi avbrudd i større omfang og varighet.

Risiko i system- og anleggsdrift

Frekvenskvaliteten i Norden, målt som antall minutter utenfor frekvensbåndet 49,9–50,1 Hz, er dårligere enn ønsket. Frekvensavvik er en indikator på risikoen i systemet. Dersom det oppstår en hendelse i det nordiske kraftsystemet i en situasjon som ikke kan dekkes ved tilgjengelige reserver, vil frekvensen kunne falle til et nivå slik at forbruk faller ut. Statnett har sammen med de øvrige nordiske TSO-ene etablert et marked for automatiske reserver, Frequency Restoration Reserves (FRR, omtalt som sekundærreserver) som skal redusere dette frekvensavviket. Markedet for FRR er i en innkjøringsfase med begrensede volumer, og har derfor foreløpig gitt begrensede effekter på frekvenskvaliteten.

Energitilgang

Risiko relatert til energitilgang for systemet som helhet vurderes for tiden som normal. Tiltak for å redusere risikoen er blant annet kjøp av energiopsjoner i forbruk.

IKT-sikkerhet

I samfunnet oppleves det en økende trussel mot kritisk IKT-infrastruktur. Driftssentralene og tilhørende samband er driftskritiske IKT-tjenester og bortfall kan gjøre det utfordrende å håndtere systemdriften for eksempel ved feil på nettanlegg eller store endringer i produksjon og forbruk. Historisk har Statnett hatt høy opptid på denne type tjenester. Dersom bortfall likevel skulle forekomme er beredskapstiltak økt bemanning av sentraler og stasjoner, samt gjennomføring av en rekke manuelle rutiner i systemdriften. Statnett vurderer løpende risiko og iverksetter risikoreducerende tiltak. Statnett samarbeider med andre store aktører i kraftbransjen for å øke motstandskraften mot dataangrep gjennom et felles selskap – KraftCERT.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko avhenger av den samlede effekt av responsens intensitet og varighet, samt respondentens innflytelse. Det er viktig å ha gode prosesser for vurdering av organisasjonens omdømmerisiko og dette krever et godt samarbeid internt i hele organisasjonen. Energibransjen er betydelig regulert og utviklingstrenden går i retning av mer regulering for å oppnå politiske mål. Kraftlinjer er historisk omstridte naturinngrep og Statnett berører store deler av landets kommuner med anlegg som skal gjennomgå en opprusting de kommende tiårene. Statnett er avhengig av samfunnsaksept for naturinngrepene som følger av virksomheten. Et bredt Stortingsflertall står samlet rundt alle vesentlige deler av Nettmeldingen som i stor grad omfavner Statnetts virksomhet.

Mislighetsrisiko

Mislighet foreligger når ansatte, tillitsvalgte eller forbindelser benytter seg av gitt tillit for å oppnå uberettiget fordel. Viktige tiltak for å redusere risikoen er Statnetts verdigrunnlag og etiske retningslinjer, strukturerte prosesser blant annet i forbindelse med anskaffelser og leders løpende oppfølging og internkontroll.

Finansiell risiko

Styret har gitt prinsipper for finansiell risikostyring for Statnett gjennom vedtatt finanspolicy. Basert på finanspolicy er det fastsatt spesifikke rammer for finansforvaltningen, herunder rammer for kredittisiko, oppgjørsmisliko og motpartsrisiko, samt instruks for gjennomføring av finansielle transaksjoner. Det er etablert interne kontrollrutiner som utføres på en uavhengig måte.

Finansieringsrisiko

Statnett har tilgang til flere lånemarkeder og har en spredt forfallsstruktur på lån, noe som reduserer sannsynligheten for at Statnett ikke får refinansiert sine lån i perioder med liten tilgjengelighet på kapital. For å sikre finansiering av drift og investeringer på rullerende tolv måneders basis, uten opptak av nye lån, har foretaket en trekkfasilitet på 6,5 milliarder kroner med løpetid til januar 2018. Statnett har kreditrating for langsiktige låneopptak på A+ og A2 fra henholdsvis Standard & Poor's og Moody's Investor Service.

Valutarisiko

Statnetts inntekter er i hovedsak i norske kroner, mens deler av konsernets kostnader er i utenlandsk valuta. Valutarisikoen minimeres blant annet ved at valutaeksponering knyttet til store innkjøp i investeringsprosjekter sikres med valutaterminer, samt gjennom inntektsreguleringen til foretaket. Alle Statnetts lån i utenlandsk valuta er konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsporteføljen og finansielle sikringer. Videre er Statnett SF eksponert for rentenivå som legges til grunn for nettvirksomhetens inntektsramme (NVE-renten). Statnett reduserer renterisikoen og svingningene i resultatet ved å tilpasse renten på Statnetts gjeld slik at den korrelerer mest mulig med NVE-renten. For å oppnå den ønskede rentebinding på foretakets gjeld benyttes rentebytteavtaler som er knyttet opp mot underliggende gjeld.

Kredittrisiko

Statnett tar kredittrisiko ved plasseringer av overskuddslikviditet i bank og verdipapirer. Statnett har rammer som setter krav til kredittverdighet for kredittmotparter og maksimal eksponering for hver enkelt plassering av overskuddslikviditet. Statnett har også kredittrisiko gjennom rollen som avregningsansvarlig i regulerkraftmarkedet, en risiko som håndteres gjennom etablerte rutiner for sikkerhetsstillelse for de aktører som deltar i dette markedet.

Motpartsrisiko

Statnett har motpartsrisiko mot sine derivatmotparter. For å redusere denne motpartsrisikoen har Statnett inngått avtaler om sikkerhetsstillelse (CSA-avtaler) med de store derivatmotpartene.

Årsberetning

Statnett har et overordnet ansvar for stabil og sikker strømforsyning i Norge og skal legge til rette for et effektivt fungerende kraftmarked.

Statnett konsernets underliggende resultat etter skatt for 2014 var 1 284 millioner kroner (832 millioner kroner i 2013). Underliggende resultat er basert på regulert tillatt inntekt, mens regnskapsmessig resultat vil variere avhengig av fastsatte tariffer og flaskehalsinntekter. Regnskapsmessig resultat etter skatt for konsernet ble 829 millioner kroner i 2014 (82 millioner kroner).

I 2014 ble målsettinger som er viktige for utviklingen av neste generasjon kraftsystem innfridd. Investeringer i nettanlegg og Statnetts prosjektomfang nådde et nytt rekordnivå. Flere nye anlegg som er kritiske for forsyningssikkerheten og sentrale IKT-systemer ble idriftsatt. Til tross for økt aktivitetsnivå, ga Statnetts forbedringsarbeid innen HMS en halvering av antall fraværsskader. Arbeidet knyttet mot Norden og Europa gjorde også fremskritt, gjennom idriftsetting av Skagerrak 4-forbindelsen og implementering av priskobling i Nord-Vest Europa. For å tilrettelegge for videre vekst og økt kostnadseffektivitet ble Statnett omorganisert i 2014 og et bredt effektiviseringsprogram er pågående. Dette resulterte i en reduksjon av påvirkbare driftskostnader beregnet til 11 prosent sammenlignet med budsjett 2013. Årets medarbeiderundersøkelse viser en fortsatt høy score. Den store prosjektaktiviteten medfører et stort antall utkoblinger i et allerede høyt utnyttet og aldrende nett. Økt innslag av ekstremvær er en ytterligere utfordring. I 2014 har systemdriften opprettholdt høy kvalitet også i utfordrende perioder. Driften har vært stabil og kraftsituasjonen i Norge har vært god gjennom året.

For å ivareta og bedre forsyningssikkerheten og legge til rette for verdiskaping og reduserte klimautslipp, er Statnett godt i gang med å utvikle neste generasjon kraftsystem. Statnett investerte for 6 milliarder kroner i 2014. Investeringene gjenspeiler et høyt aktivitetsnivå som forventes å vedvare i årene fremover, som også inkluderer betydelige reinvesteringer i eksisterende anlegg.

Skagerrak 4, den fjerde mellomlandsforbindelsen mellom Norge og Danmark, ble satt i kommersiell drift i desember 2014. Den nye kabelen har gitt en økt overføringskapasitet mellom landene på 700 MW. Østre korridor, linjen mellom Kristiansand og Rød, ble idriftsatt på 420 kV spenningsnivå. Disse anleggene bidrar sammen til en sikrere strømforsyning og økt verdiskaping gjennom bedre muligheter til å utnytte fornybar energi som blir produsert både i Norge og i Danmark. De siste tre av ni kabler i ytre Oslofjord-forbindelsen ble idriftsatt i 2014, og deler av linjen Ørskog-Sogndal ble ferdigstilt på slutten av 2014.

Statnett har en portefølje av utbyggingsprosjekter under planlegging og gjennomføring. I september 2014 ble Statnetts oppdaterte investeringsplan oversendt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Planlagt gjennomføring av prosjektene er i hovedsak som beskrevet i Nettutviklingsplan 2013, men noen prosjekter har justeringer i fremdriftsplan og kostnadsestimat. Statnetts investeringsportefølje på 50–70 milliarder kroner de kommende ti år kan påvirkes blant annet av omprioriteringer av porteføljen,

nye konsesjonsvilkår og kostnadsutviklingen i leverandørmarkedet. Statnett har nylig tatt investeringsbeslutning på mellomlandsforbindelse til Tyskland, og det forventes beslutning på flere store prosjekter i nærmeste fremtid. Dette vil medføre at Statnett i 2015 vil inngå kontrakter som forplikter foretaket for betydelige beløp frem mot 2020.

Statnetts kommende investeringer i sentralnettet vil medføre økninger av tariffer og således representere en økt kostnad for brukerne. For å ivareta forsyningssikkerheten og sikre en kostnadseffektiv utvikling av neste generasjon kraftsystem, søker derfor Statnett så langt som mulig å avveie mellom nettiltak, systemmessige tiltak, anvendelse av IKT-systemer og markedsdesignløsninger. Et godt samarbeid med kundene er viktig for at Statnett skal kunne gjennomføre kjerneoppgavene effektivt. Statnett møter kundene på flere arenaer, og gjennomfører en årlig kundeundersøkelse for å sikre at kundenes interesser ivaretas.

Det nordiske og nord-europeiske energisystemet er i endring. Dette stiller nye krav til fremtidens norske kraftsystem for å opprettholde robusthet og sikre fleksibilitet i energiforsyningen. I dette ligger en føring om at Statnett som TSO overtar hele sentralnettet i Norge, som tilsvarer en økning i Statnetts anleggsmasse på omtrent 15 prosent. For å tilrettelegge for ny fornybar kraft og et forventet nordisk kraftoverskudd, samt ivareta forsyningssikkerheten i tørrårssituasjoner, er det behov for økt utvekslingskapasitet med kraftsystemer utenfor Norden. Mellomlandsforbindelsene til Tyskland og England skal blant annet bidra til økt verdiskaping og forsyningssikkerhet i tørre perioder i Norge. De nye kablene vil også bidra til økt forsyningssikkerhet i Tyskland og England, samt balansere variasjoner i tysk og engelsk fornybar kraftproduksjon gjennom døgnet.

I Statnett settes Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS) først, og er rettet mot både regulær drift og utbyggingsaktivitet. Foretaket har forbedret sikkerhetsresultatene og arbeider systematisk mot målet om å bli den ledende sentralnettsoperatøren i Europa innen HMS i løpet av 2017, konkretisert til en H1-verdi på to eller lavere. I 2014 var Statnetts H1-verdi 4,4 (inkludert entreprenører/leverandører), sammenlignet med 9,8 i 2013. Antall fraværsskader ble med dette redusert fra 39 i 2013 til 19 i 2014. Foretaket har gode og stabile resultater innenfor el-sikkerhet blant annet som følge av tydelige og effektive retningslinjer innarbeidet over tid. Statnett hadde lavere energiforbruk og klimagassutslipp i 2014 enn foregående år, og foretaket har ikke forårsaket alvorlige miljøhendelser i 2014.

Den økte aktiviteten påvirker Statnetts risikobilde. Statnett vektlegger helhetlig risikostyring og et omfattende forbedrings- og tiltaksarbeid pågår for å møte denne utfordringen.

Statnetts finansielle stilling ble styrket ved tilførsel av ny egenkapital i 2013 i tillegg til et forbedret underliggende resultat over de to siste årene. Statnett er opptatt av å opprettholde posisjonen som en av de mest kostnadseffektive TSO-er i Europa. Dette understøttes med et bredt anlagt effektiviseringsprogram etablert i 2013 med målsetting om å øke effektiviteten med 15 prosent innen utgangen av 2018. Programmet adresserer påvirkbare driftskostnader, tiltak for å redusere prosjektgjennomføringstid og tiltak for å redusere prosjektenes enhetskostnader. Det arbeides også målrettet med optimalisering av systemdriftskostnader. For 2014 hadde Statnett et delmål om å redusere påvirkbare driftskostnader med 5 prosent i forhold til budsjett 2013. Årsresultatet viser en beregnet forbedring på 11 prosent.

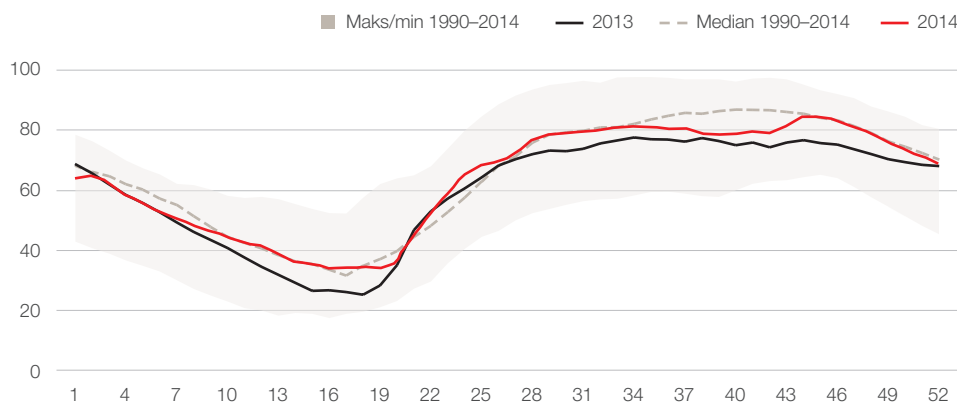
Forsyningssikkerhet

Energisituasjonen har vært god gjennom hele 2014. Ved inngangen til året viste den hydrologiske balansen et overskudd på cirka tre TWh. I 2014 var gjennomsnittstemperaturen for hele landet 2,2 grader over normalen, og året ble det varmeste i en serie som går tilbake til 1900. Nedbørsmengden

i 2014 var på nivå med normalen. Det var mer nedbør enn normalt i Sør-Norge, mens det i Trøndelag og Nord-Norge kom mindre nedbør enn normalt. Ved utgangen av 2014 viste den hydrologiske balansen et underskudd på cirka tre TWh.

Magasinfyllingen i Norge var 68 prosent ved inngangen til 2014. Ved utgangen av året var magasinfyllingen 69 prosent, ett prosentpoeng under medianen for måleserien 1990–2014. På grunn av skjevhet i hvor nedbøren falt gjennom 2014, var det stor variasjon i magasinfyllingene til elspot-områdene ved utgangen av året. Magasinfyllingene i Sør-Norge (NO1, NO2, NO5) var over medianen, mens den var under medianen i Midt- og Nord-Norge (NO3 og NO4).

Magasinfylling Norge

Den samlede kraftproduksjonen i 2014 var 141 TWh, og det samlede kraftforbruket var 126 TWh. Tilsvarende tall for 2013 var henholdsvis 133 TWh og 128 TWh. Netto eksport i 2014 var på 15 TWh mot netto eksport i 2013 på fem TWh.

Driften har vært preget av utkoblinger i forbindelse med vedlikehold og utbygging, og det har vært et økt behov for spesialreguleringer. De mest omfattende utkoblingene har vært relatert til bygging av linjen Ørskog-Sogndal, Rød-Hasle og Østre korridor. I tillegg medførte prøvedrift på Skagerrak 4 noe redusert kapasitet på Skagerrakforbindelsen fra oktober.

I 2014 var det flere driftsforstyrrelser som preget driftssituasjonen i kortere eller lengre perioder:

- Feil på en spenningstransformator i Ofoten 21. februar medførte utfall av cirka 220 MW last nord for Ofoten. Alle tilgjengelige ressurser for oppregulering ble tatt i bruk, inkludert gasskraftverket på Melkøya. De fleste linjene var inne etter under én time, og det meste av utkoblet last var inne halvannen time senere.
- Ekstremværet «Kyrre» 13. og 14. mars førte til linjeutfall i Midt- og Nord-Norge, både i 132 kV- og 420 kV-nettet. I Lofoten var det nødvendig med manuell utkobling av forbruk tre ganger. Utfall av Salten medførte flere tilfeller med separatudrift i Salten og Helgelandsområdet. Finnfjord, Rana Stålovn og Salten verk var ute én eller flere ganger.
- Viklandet-Fræna falt ut 16. mars. Som følge av samtidig revisjonsarbeid på Viklandet-Ørskog ble hele nettet fra Molde til Åskåra rammet av strømbrydd, inkludert Nyhamna (Ormen Lange). Nettet ble raskt bygget opp igjen og forsynt via 132 kV. På grunn av vind ble ikke linjen koblet inn før neste morgen. Det ble gitt tillatelse til å starte opp reservekraftverket på Nyhamna for å sikre forsyning til Ormen-Lange, men det ble ikke nødvendig.

- 23. juli falt 300 kV-ledningen Tegneby–Hasle ut, og 420 kV-ledningen Tegneby–Hasle ble nødutkoblet på grunn av skogbrann under ledningene. Hendelsen medførte spesialregulering i Sør-Norge og tilbakekjøp av effektkraft fra Sverige som følge av redusert kapasitet. Linjen kom inn neste dag.
- 6. desember falt 420 kV-linjen Ørskog-Viklandet ut på grunn av jordfeil. Dette førte til mørklegging av Sunnmøre ned til Åskåra. Det meste av området var spenningsatt igjen etter cirka en time.

I februar ble North-Western European Price Coupling (NWE) satt i drift. Markedene i Norden, Storbritannia og Vest-Europa er nå koblet sammen med en felles prisberegning.

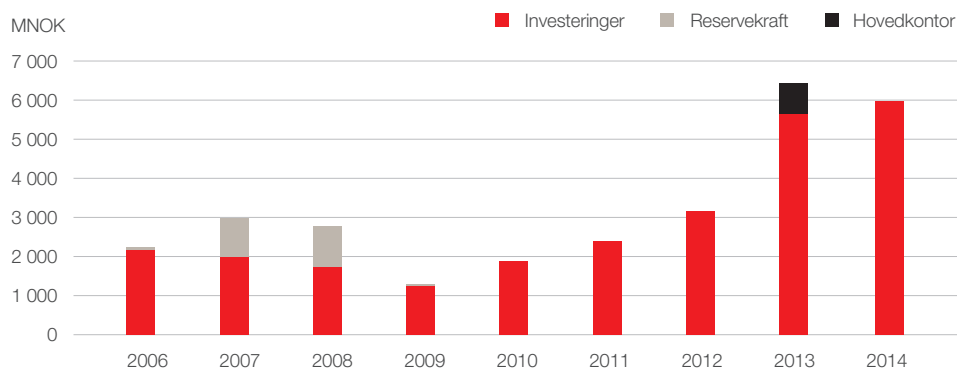
I uke 44 til 51 pågikk prosjektet Hasle Pilot, et bilateralt prosjekt mellom Svenska Kraftnät og Statnett om utveksling av sekundærreserver. Basert på en samfunnsøkonomisk analyse, ble inntil 50 MW kapasitet på Haslesnittet mellom Norge og Sverige reservert for salg av sekundærreserver i perioden.

Investeringer

Statnett har en rekke utbyggingsprosjekter under planlegging og gjennomføring, som er i tråd med Stortingsmelding 14 (2011–2012), Nettmeldingen. I september 2014 ble Statnetts oppdaterte investeringsplan oversendt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Planlagt gjennomføring av prosjektene er i hovedsak som beskrevet i Nettutviklingsplan 2013, men noen prosjekter har justeringer i fremdriftsplan og kostnadsestimater.

I 2014 investerte Statnett totalt 5 981 millioner kroner (6 375 millioner kroner i 2013), inkludert idriftsatte prosjekter, prosjekter under utførelse samt IKT-prosjekter og øvrige investeringer.

Utvikling investeringer

Figur

Investeringer NorNed i perioden 2005-2008 utgjør 2 446 mill kr.

I driftsatte prosjekter i 2014 utgjorde 6 954 millioner kroner mot 4 545 millioner kroner i 2013. De største prosjektene som ble idriftsatt var mellomlandsforbindelsen Skagerrak 4 til Danmark, ledningsprosjektet Østre korridor, deler av linjen Ørskog–Sogndal og siste del av kabelprosjektet Ytre Oslofjord.

Ved utgangen av 2014 var verdien av anlegg under utførelse 5 047 millioner kroner, mot 6 020 millioner kroner i 2013. Statnetts samlede investeringer har vært på nivå med 2013, som reflekterer en jevn aktivitet i utbyggingen. Samtidig har ferdigstilling av store prosjekter i 2014 bidratt til en netto reduksjon av anlegg under utførelse.

De viktigste prosjektene til Statnett er vist i følgende tabell.

Oversikt over større investeringsprosjekter

Se www.statnett.no for ytterligere informasjon om prosjektene.

Prosjekt	Sted	Forventet investering mill. kr
Idriftsatte prosjekter		
Skagerrak 4	Norge/Danmark	
Østre korridor, spenningsoppgradering og ny kraftledning	Vest-Agder/Telemark	
Ytre Oslofjord	Vestfold/Østfold	
Ørskog-Ørsta (del av Ørskog-Sogndal)	Møre og Romsdal	
Stasjonsinvesteringer (reservetransformatorer, Frogner, Mestervik mfl.)		
Nytt regulerings- og markedssystem		
Under gjennomføring		
Ørskog-Sogndal, ny 420 kV-kraftledning	Møre og Romsdal/Sogn og Fjordane	4 600–5 600
Ofoten-Balsfjord, ny 420 kV-kraftledning	Nordland/Troms	3 200–3 700
Stasjonsinvesteringer (transformeringskapasitet Østlandet m.m.)		2 100–2 500
Spenningsoppgradering Midt-Norge, delstrekning Klæbu-Namsos	Trøndelag	700–800
Mottatt endelig konsesjon		
Vestre korridor, spenningsoppgradering ¹⁾	Vest-Agder/Rogaland	8 000–10 000
Namsos-Storheia, ny 420 kV-kraftledning	Trøndelag	1 800–2 400
Storeheia-Snillfjord, ny 420 kV-kraftledning	Trøndelag	1 900–2 700
Snillfjord-Trollheim, ny 420 kV-kraftledning	Trøndelag/Møre og Romsdal	1 600–2 300
Stasjonsinvesteringer (Vemorktoppen, Mauranger, Kobbelv m.m.)		1 250–1 750
Spenningsoppgradering Midt-Norge, delstrekning Nedre Røssåga-Namsos	Nordland/Trøndelag	800–1 000
Mellomlandsforbindelser		
Kabel til England (NSN Link)		MEUR 750–1 000 ²⁾
Kabel til Tyskland (NordLink)		MEUR 750–1 000 ²⁾
Under planlegging og konsesjonsbehandling		
Balsfjord-Skaidi (-Hammerfest), ny 420 kV-kraftledning	Troms/Finnmark	4 000–6 000
Lyse-Støleheia	Rogaland	2 500–3 500
Stasjonsinvesteringer (Smestad, trafoer Vestlandet m.m.)		1 300–1 700
Indre Oslofjord, reinvestering kabelforbindelser	Akershus/Buskerud	1 050–1 200
Spenningsoppgradering Midt-Norge, delstrekning Aura/Viklandet-Trollheim	Trøndelag/Møre og Romsdal	500–700
IKT-prosjekter		
Fornyelse av Statnetts driftscentralsystem		500–600
Elhub		400–500

1) Deler av prosjektet er under planlegging og konsesjonsbehandling

2) Statnetts andel. Eksponering hovedsakelig i Euro inntil kontrakter er inngått. Med kurs på 8,77 EUR/NOK tilsvarende dette et spenn på 7-9 mrd. NOK per prosjekt. Avtaler ift. partnere i Tyskland og England vil være i Euro.

Beløpene i tabellen viser et forventet intervall inkludert alle kostnader ved prosjektet.

Prosjekter under utførelse vises i løpende valuta, øvrige prosjekter i 2014-valuta.

Viktige hendelser vedrørende prosjekter

Ferdigstilte større investeringsprosjekter

- *Skagerrak 4*: Den fjerde kabelforbindelsen mellom Norge og Danmark ble slutført og satt i kommersiell drift 29. desember 2014, i henhold til tid og innenfor kostnadsramme. Kapasiteten mellom Norge og Danmark er økt fra 1 000 MW til 1 700 MW.
- *Spenningsoppgradering Østre korridor*: Kristiansand-Rød ble slutført og spenningssatt på 420 kV i desember 2014. Forbindelsen styrker forsyningsikkerheten og er en viktig forutsetning for å øke utvekslingskapasiteten med utlandet.
- *Nye kabler Ytre Oslofjord*: De tre siste oljekablene, av i alt ni, ble idriftsatt i juli 2014. Prosjektet styrker forsyningsikkerheten i Sør-Norge og utvekslingen av kraft med Sverige på Østlandet.
- *Nytt Regulerings- og Markedssystem*: Ferdigstilt i november 2014 i henhold til plan og innenfor kostnadsramme. Systemet vil muliggjøre implementering av forbedrede systemdriftsløsninger.
- *Stasjonsinvesteringer*: Systemet vil muliggjøre implementering av forbedrede systemdriftsløsninger. Det er ferdigstilt prosjekter i stasjonene i Sortland, Aura og Frogner. I tillegg er det etablert reserve-transformatorer i ulike stasjoner. Bygging av Mestervik stasjon ble ferdigstilt. Disse prosjektene vil bedre forsyningsikkerheten i respektive regioner.

Pågående større investeringsprosjekter

- *Ørskog–Sogndal*: Deler av prosjektet er ferdigstilt, og 420 kV-forbindelse Ørskog–Ørsta ble satt i drift i januar 2015. I januar 2015 besluttet Namsmannen i Bremanger at Statnett får tilgang til eiendommene i Myklebustdalen. Statnett har gjenopptatt arbeidet i Myklebustdalen, men avventer videre prosess i Sjødalen.
- *Ofoten–Balsfjord*: Utbygging av ny 420 kV-ledning ble igangsatt 2. kvartal 2014, og arbeidet er startet på fire stasjoner og på alle tre delstrekninger langs ledningstraséen.
- *Spenningsoppgradering Vestre korridor*: Oppstart av oppisolering av ledningene Solhom–Arendal og Feda–Tonstad ble besluttet og igangsatt i juni 2014. Statnett har fattet investeringsbeslutning på fem strekninger og fem tilknyttede stasjoner. Arbeidene forventes startet opp i 2015. Statnett fikk endelig konsesjonsvedtak på strekningen Kvinesdal–Ertsmyra i oktober 2014. NVE fattet i desember 2014 konsesjonsvedtak på strekningene Ertsmyra–Lyse og Ertsmyra–Fjotland. Vedtaket er nå påklaget.
- *Mellomlandsforbindelse Tyskland (NordLink)*: Samarbeidspartnerne Statnett, TenneT og KfW tok i februar 2015 endelig investeringsbeslutning om å bygge en mellomlandsforbindelse mellom Norge og Tyskland. Mellomlandsforbindelsen får en kapasitet på 1 400 MW og vil gå mellom Tonstad i Norge og Wilster i Schleswig-Holstein i Tyskland.
- *Spenningsoppgradering Midt-Norge*: Prosjektet består av delstrekningene Klæbu–Namsos, Namsos–Nedre Røssåga og Klæbu–Viklandet/Aura. Arbeidene på strekningen Klæbu–Namsos startet opp i 2014, mens arbeidene på strekningen Nedre Røssåga–Namsos mottok konsesjon fra NVE i 2014 med forventet oppstart i 2015. Konsesjonssøknad ble sendt NVE for delstrekningen Trollheim–Viklandet/Aura i desember 2014.
- *Stasjonsinvesteringer*: Fasekompensator Feda er idriftsatt i februar 2015. Styrking av transformeringskapasiteten for flere stasjoner i Østlandsområdet er under gjennomføring. Arbeidene med reaktiv kompensering i Lofoten og Vesterålen videreføres i 2015 og et reinvesteringsprosjekt i Lakselv stasjon ferdigstilles i 2015.
- *Kabelprosjekter i Nord-Norge*: Det er besluttet oppstart for reinvestering av kabelen over Tjeldsundet, og arbeidene med å etablere en beredskapskabel i regionen avsluttes i 2015.

Øvrige prosjekter under utvikling

- *Mellomlandsforbindelse England (NSN Link)*: Utenlandskonsesjon og anleggskonsesjon er mottatt fra OED. Den planlagte mellomlandsforbindelsen er på 1 400 MW og skal gå mellom Kvilldal i Suldal kommune og Blyth i England.
- *Balsfjord–Skaidi (Hammerfest)*: Arbeidene med å forberede utbygging av 420 kV-ledning er i gang. Prosjektet forventer konsesjon i 2015.
- *Reinvestering kabler Indre Oslofjord*: Statnett fattet i september 2014 investeringsbeslutning for å oppgradere sjøkabelforbindelsene i Indre Oslofjord. Prosjektet skal sikre strømforsyningen på det sentrale Østlandet og er en viktig forutsetning for oppgraderingen av strømnettet i Stor-Oslo. Konsesjon ble gitt fra NVE i april 2014 og ligger nå til klagebehandling i OED. Beslutning om oppstart avventer endelig konsesjon.
- *Namsos–Storheia*: Arbeidene med å forberede utbygging er i gang. Under forutsetning om at det besluttes oppstart for en tilstrekkelig mengde vind på strekningene Namsos–Storheia og Snillfjord–Trollheim, planlegges det en beslutning om oppstart for en ny 420 kV-ledning mellom Namsos og Storheia.

Forskning og utvikling

Forskning og utvikling (FoU) i Statnett er et strategisk verktøy for å fremme verdiskaping, nyskaping og miljøvennlige løsninger. I 2014 investerte Statnett 54 millioner kroner i FoU, 11 millioner kroner mer enn i 2013.

Utgangen av 2014 markerte avslutningen på en treårig programperiode for FoU med tre temaer knyttet til Statnetts konsernstrategi. De tre programmene som har pågått i perioden 2012–2014, er:

- Smart Grid: Utvikle og teste nye løsninger for sikker og effektiv drift som møter fremtidens utfordringer
- Løsninger og teknologi for neste generasjon sentralnett: Utvikle og implementere pilotanlegg for å kunne bygge et robust og miljøtilpasset sentralnett
- Prioriterte satsninger:
  - Miljøutfordringer: Påvirkning av ny infrastruktur knyttet til miljø
  - Samfunnsaksept: Sikre aksept og forståelse for Statnetts samfunnsoppdrag og sikre forsynings-sikkerhet og verdiskaping i samspill med Norden og Europa

Nasjonalt, europeisk og internasjonalt FoU-samarbeid

Utover egen FoU-aktivitet samarbeider Statnett med eksterne kompetansemiljøer både nasjonalt og internasjonalt. Statnett har engasjert seg i arbeidet med å utvikle en FoU-strategi gjennom ENTSO-E. Dette åpner muligheten for å delta i fellesfinansierte FoU-prosjekter sammen med andre systemansvarlige nettselskaper og universiteter i Europa, prosjekter som også mottar økonomisk støtte fra EU. Se beretning om samfunnsansvar for utfyllende informasjon om Statnetts FoU-arbeid.

Økonomiske resultater

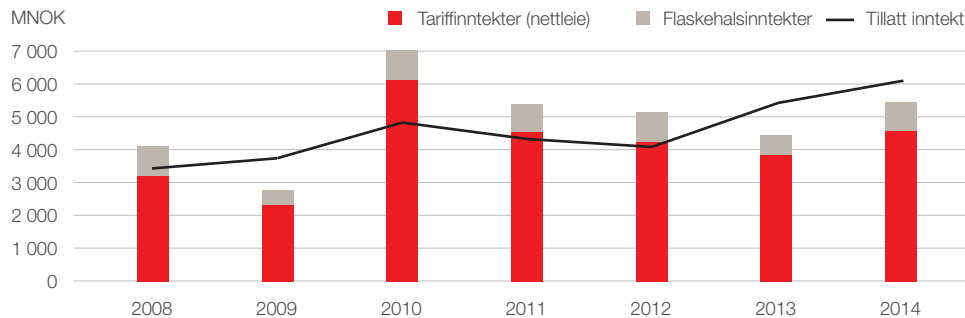
Årsregnskapet for Statnett er avlagt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fastsatt av International Accounting Standards Board (IASB), som er godkjent av EU. Regnskapspostene er kommentert i forhold til konsernets regnskap. Utviklingen slik den står beskrevet for konsernet gjelder også for morselskapet.

Driftsinntekter

Statnetts driftsinntekter i 2014 ble 5 563 millioner kroner (4 561 millioner kroner i 2013). Økningen i driftsinntekter skyldes i hovedsak høyere tariffinntekter fra fastledd, som følge av økt tariffsats til produsenter og økte tariffer til forbrukskunder med høy brukstid. I tillegg er det høyere flaskehalsinntekter i 2014 som følge av økte prisforskjeller knyttet til lave priser i Sør-Norge.

Statnetts driftsinntekter kommer hovedsakelig fra nettvirksomheten som er regulert ved at NVE setter en grense (tillatt inntekt) for Statnetts inntekter. Tillatt inntekt økte fra 5 361 millioner kroner i 2013 til 6 054 millioner kroner i 2014, og skyldes hovedsakelig økt aktivitet og anleggsmasse i selskapet. Driftsinntekter fra regulert virksomhet i Statnetts regnskap består primært av fastsatt nettleie fra kundene samt flaskehalsinntekter (prisforskjeller mellom områder i Norden og mot Nederland). Dersom de totale inntekter fra nettvirksomheten et år avviker fra tillatt inntekt, oppstår en såkalt mer- eller mindreinntekt. Mer-/mindreinntekten vil utjevne seg over tid ved justering av fremtidig nettleie. I 2014 hadde Statnett en mindreinntekt på 665 millioner kroner (958 millioner kroner), eksklusive renter. Ved utgangen av 2014 var akkumulert merinntekt inkludert renter 1 790 millioner kroner.

Utvikling driftsinntekter

Driftskostnader

Konsernets driftskostnader i 2014 ble totalt 4 185 millioner kroner (4 215 millioner kroner).

For året 2014 var kostnader for systemtjenester 609 millioner kroner, 40 millioner kroner høyere enn året før. Økningen er hovedsakelig relatert til høyere kostnader knyttet til spesialregulering. Dette skyldes langvarige utkoblinger, spesielt i forbindelse med byggingen av Ørskog-Sogndal, samt at høye temperaturer i sommer medførte stor snøsmelting i enkelte områder og lavere kapasitet på linjene ut av overskuddsområdene.

For 2014 var overføringstap 586 millioner kroner, 112 millioner kroner lavere enn i 2013. Reduksjonen skyldes en kombinasjon av lavere pris og lavere tapsvolum.

Lønnskostnader i 2014 var 715 millioner kroner, 64 millioner kroner lavere enn i 2013. Reduksjonen skyldes økt aktivering av egne timer på investeringsprosjekter, delvis som følge av tiltak i Statnetts effektiviseringsprogram, noe motvirket av økte lønnskostnader på grunn av økt bemanning i foretaket.

I 2014 var av- og nedskrivninger 1 150 millioner kroner, 102 millioner kroner høyere enn i 2013. Økningen skyldes økt anleggsmasse og økt avsetning for fjerningsforpliktelser.

I 2014 var andre driftskostnader 1 125 millioner kroner, på nivå med 2013. Økte kostnader knyttet til serviceavtaler, eiendomsskatt, reparasjon og vedlikehold motvirkes av reduserte kostnader knyttet til lokaler, eiendom, utstyr og materiell, blant annet som følge av Statnetts effektiviseringsprogram.

Resultat

Driftsresultatet for konsernet i 2014 ble 1 378 millioner kroner (346 millioner kroner). Korrigeret for årets endring i ikke balanseført merinntektssaldo viser det underliggende driftsresultatet 2 001 millioner kroner (1 388 millioner kroner).

Tilknyttede selskaper ga i 2014 inntekter på elleve millioner kroner (ti millioner kroner).

I 2014 ble netto finansposter for konsernet -258 millioner kroner, på nivå med 2013.

Årsresultat etter skatt i 2014 ble 829 millioner kroner (82 millioner kroner). For 2014 ble det underliggende resultatet etter skatt (korrigeret for endring i ikke balanseført merinntekt), 1 284 millioner kroner (832 millioner kroner). Økningen i underliggende resultat skyldes primært høyere regulert tillatt inntekt på bakgrunn av økt aktivitet og anleggsmasse i foretaket.

Kontantstrøm og balanse

Den operasjonelle virksomheten i konsernet ga en akkumulert kontantstrøm ved utgangen av 2014 på 3 028 millioner kroner mot 1 224 millioner kroner i 2013. Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter utgjorde -5 997 millioner kroner mot -6 197 millioner kroner i 2013. Totalt ble det nedbetalt lån med 2 287 millioner kroner, og det ble tatt opp nye lån med 3 048 millioner kroner. Ved utgangen av 2014 var konsernets beholdning av betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer 4 364 millioner kroner (1 610 millioner kroner).

Konsernet hadde ved utgangen av 2014 en total kapital på 41 107 millioner kroner (34 897 millioner kroner), og rentebærende gjeld utgjorde 24 643 millioner kroner (19 909 millioner kroner). Rentebærende gjeld inkluderer sikkerhetsstillelser under CSA (Credit Support Annex) på 1 860 millioner kroner (173 millioner kroner). Markedsverdien av balanseførte rente- og valutabytteavtaler (verdisikringer) knyttet til rentebærende gjeld utgjorde 3 185 millioner kroner. Rentebærende gjeld, korrigeret for dette, utgjorde 21 458 millioner kroner.

I 1. kvartal 2014 fikk Statnett utbetalt økt egenkapital på 3 250 millioner kroner. Ved utgangen av 2014 var egenkapitalen i konsernet 12 629 millioner kroner (12 135 millioner kroner inkludert besluttet ny egenkapital). Statnetts SF sin frie egenkapital var ved årsskiftet 6 240 millioner kroner (5 839 millioner kroner). Korrigeret for saldo mer-/mindreinntekt etter skatt var egenkapitalandelen 28 prosent.

Styret og ledelsen vurderer at foretakets egenkapital og likviditet er forsvarlig.

Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Statnett SF er pålagt å stille til disposisjon en tungtransportberedskap for norsk kraftforsyning. Det heleide datterselskapet Statnett Transport AS skal sikre en effektiv og konkurransedyktig gjennomføring av disse forpliktelsene. I 2014 var driftsinntekter for Statnett Transport 151 millioner kroner (147 millioner kroner) og resultat før skatt var 24 millioner kroner (19,6 millioner kroner).

Statnett SF har en eierandel på 28,2 prosent i Nord Pool Spot AS. Statnetts andel av resultatet i Nord Pool Spot AS bidro til Statnett-konsernets resultat med 13 millioner kroner i 2014 (ti millioner kroner).

3. februar 2014 kjøpte Statnett SF 50 prosent av aksjene i Lyse Sentralnett AS. Statnett SF har gjennom oppkjøpet oppnådd kontroll i Lyse Sentralnett AS, som er konsolidert regnskapsmessig i Statnett-konsernet. Driftsinntekter for Lyse Sentralnett AS i eierperioden 2014 var 37 millioner kroner, og resultat før skatt var ni millioner kroner.

De nordiske kraftsystemoperatørene Fingrid, Svenska Kraftnät og Statnett etablerte høsten 2013 selskapet eSett OY, hvor Statnett har en eierandel på 33,3 prosent. Selskapet skal levere balanseavregningstjenester til markedsaktører i Finland, Sverige og Norge, og vil være i drift fra første halvår 2016. I 2014 hadde selskapet et underskudd på 6 millioner kroner, der Statnetts andel utgjorde -2 millioner kroner.

Risiko

Statnett utøver helhetlig risikostyring som reflekterer at foretaket forvalter en kritisk infrastruktur i et sårbart samfunn, og at virksomheten er i en fase med et omfattende prosjektvolum og vekst i anleggsmasse. Sikker forsyning av elektrisk kraft gir grunnlag for stabil strømleveranse til sluttbruker, verdiskaping og realisering av klimavennlige løsninger. Risikostyringen dekker hele virksomhetens perspektiv, inkludert strategiske, markedsmessige, operasjonelle og finansielle forhold. Innen HMS har foretaket en 0-målsetting for alvorlige hendelser og risikoen for avbrudd i forsyning av elektrisk kraft er underlagt strenge kriterier.

For en nærmere redegjørelse av Statnetts rammeverk for risikostyring og konkrete risikoer henvises til egen beretning i årsrapporten. Denne redegjørelsen inkluderer informasjon om Statnetts styring av finansiell risiko og hvordan konsernet benytter finansielle instrumenter i risikostyringen.

Medarbeidere og organisasjon

Statnett har hovedkontor i Oslo og administrasjonskontorer i Alta, Trondheim og på Sunndalsøra. Statnett har også et kontor i Brussel. I tillegg har Statnett ansatte på de ulike anleggene over hele Norge.

Medarbeidere

Statnett har et ambisiøst oppdrag og må sikre riktig kompetanse til de riktige oppgavene. Ved utgangen av 2014 var det 1 121 ansatte i Statnett SF, mot 1 079 året før. Økningen skyldes i hovedsak økte oppgaver i forbindelse med planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter, krav til beredskap og overtakelse av sentralnett fra regionalnettsaktør (Lyse).

Statnett har lav turnover, men mange medarbeidere vil nå pensjonsalder de nærmeste årene. Statnett arbeider derfor for å være en attraktiv arbeidsgiver for å kunne tiltrekke seg nye medarbeidere, samt beholde og videreutvikle kompetansen hos nåværende ansatte. Dette inkluderer både et trainee-program og et lærlingeprogram for blant annet energimontør- og IKT-faget. Statnett har en karriereutviklingsmodell og har i 2014 etablert et lederutviklingsprogram for å videreutvikle ledelse på alle nivåer. Statnett har i tillegg en seniorpolitikk hvor foretaket legger til rette for å beholde verdifulle seniorer og deres kompetanse helt frem til pensjonsalder. Statnetts gjennomsnittlige pensjonsalder var i 2014 over 68 år.

Statnett gjennomfører årlige organisasjonsundersøkelser. Dette gir Statnett mulighet til å sammenligne seg med andre aktører i kraftbransjen, og medarbeiderne får mulighet til å gi uttrykk for sin mening om Statnett som arbeidsgiver og arbeidsplass. Resultatene for 2014, i likhet med foregående år, var jevnt over gode og ligger gjennomgående over bransjen og til dels betydelig over deltagende bedrifter i Norge.

Likestilling og mangfold

Statnett har nulltoleranse for diskriminering og trakassering. Foretaket følger dette opp med lokale verneombud, medarbeidersamtaler og organisasjonsmålinger. For Statnett er det viktig å ivareta mangfoldet blant de ansatte med hensyn til kjønn, alder og bakgrunn. 8,3 prosent av medarbeidere rekruttert i 2014 hadde utenlandsk bakgrunn, mot 9,1 prosent i 2013. Andelen kvinnelige ansatte økte fra 25,0 prosent i 2013 til 25,4 prosent i 2014. Andel kvinner i energibransjen for øvrig er cirka 20 prosent. Ved utgangen av 2014 var fire av ni representanter i Statnetts styre og to av syv medlemmer i konsernledelsen kvinner. Kvinnelige ledere utgjorde 28,1 prosent av alle ledere i konsernet og fem av Statnetts ti traineer i 2014 var kvinner. Statnett jobber kontinuerlig med å ivareta kvinneandelen i tekniske og ledende stillinger. Ansettelsesforholdene for kvinner og menn følges gjennom flere rutiner, som lønnsvurderinger og medarbeiderundersøkelser. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning og erfaring er lønnsmessig likestilt i sammenlignbare stillinger. Se for øvrig note 6 og 19 angående lønnskostnader og ytelser til ledelsen.

Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Statnett har som målsetting å unngå ulykker, personskader og unødige miljøbelastninger. Foretaket har forbedret sikkerhetsresultatene og arbeider systematisk mot målsettingen om å bli den ledende sentralnettsoperatøren innen HMS i Europa i løpet av 2017. Målet er konkretisert til en H1-verdi på to eller lavere. For å nå målet er det iverksatt tiltak innenfor sikkerhetskultur, risikovurderinger, kompetanse og leverandørkrav. Statnett stiller samme krav til leverandører som til egne ansatte.

Statnett rapporterer hendelser og avvik både i egen organisasjon og hos entreprenører/leverandører. Innrapporteringsgraden av hendelser og avvik har vært økende i løpet av 2014, noe som følger både av økt prosjektaktivitet og bedre rapporteringsrutiner de siste årene. Statnett har fokus på risikoforhold og hvordan disse kan reduseres, både ved prosjektplanlegging og i fysiske arbeidsoperasjoner.

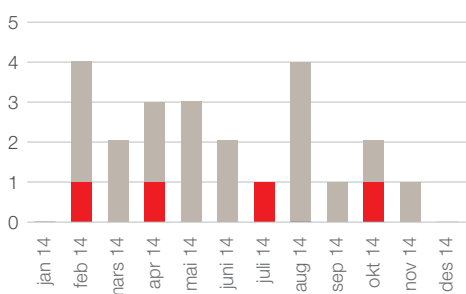
Fraværsskader og arbeidede timer rapporteres også fra entreprenører i utbyggingsprosjekter for å beregne en samlet H1-verdi (fraværsskadefrekvens, antall fraværsskader per million arbeidede timer) og F-verdi (skadefravær, antall fraværskader per million arbeidstimer) for foretakets aktiviteter.

Det ble i 2014 rapportert fire interne fraværsskader og 15 fraværsskader hos leverandører/entreprenører. I 2014 var H1-verdien for Statnetts egne ansatte 1,9 mot 2,5 i 2013. Inkludert leverandører/entreprenører, var H1-verdien 4,4, en nedgang fra 9,8 ved utgangen av 2013. F-verdien for Statnetts egne ansatte var 155 i 2014 mot 62,2 i 2013. Inkludert leverandører/entreprenører var F-verdien 126 i 2014 mot 214 i 2013.

For året 2014 var samlet sykefravær på 3,1 prosent, tilsvarende som i 2013. Selv om Statnetts sykefravær er lavere enn kraftbransjen samlet sett, har foretaket fokus på å analysere årsakene til fraværet og finne tiltak som ytterligere kan redusere fraværet. Dette omfatter tilrettelegging på den enkelte arbeidsplass samt ulike helsefremmende og sykdomsreduserende tiltak, herunder bruk av verneverner og fysioterapitilbud.

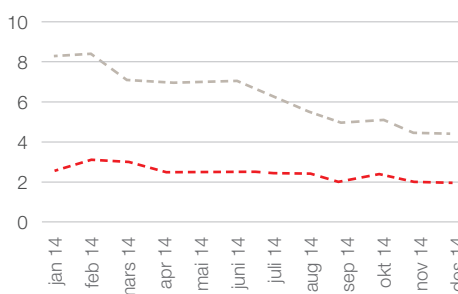
Personskader

- Fraværsskader entreprenører
- Fraværsskader egne ansatte

H-verdi

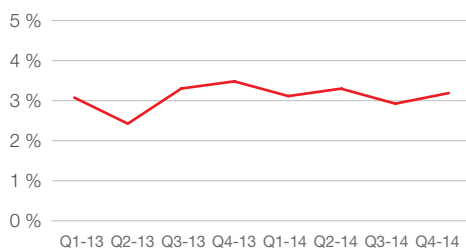
- H1-verdi rullerende 12 mnd. inkl. entreprenører
- H1-verdi rullerende 12 mnd. ansatte

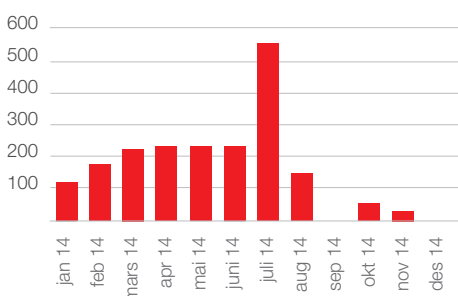
Figur

H-verdi = antall yrkesskader som medfører fravær per millioner arbeidede timer

Sykefravær

F-verdi

Figur

F-verdi = antall dager fravær grunnet yrkesskade per millioner arbeidede timer

Samfunnsansvar

Samfunnsansvar i Statnett innebærer integrasjon av sosiale og miljømessige hensyn i utførelse av samfunnsoppdraget på en måte som går ut over det å overholde minimumskrav som følger av lover og regler. Arbeidet med samfunnsansvar er naturlig knyttet opp mot utviklingen av neste generasjon kraftsystem og foretakets samfunnsoppdrag om at Statnett skal sikre kraftforsyningen gjennom et nett med tilfredsstillende kapasitet og kvalitet, at Statnett skal agere på en slik måte at aktiviteten legger til rette for verdiskaping i samfunnet og realisering av Norges klimamål. Statnett skal benytte den aktivitet, kunnskap og ressursbase foretaket besitter til å utføre samfunnsoppdraget på en slik måte at det medfører positive ringvirkninger i samfunnet.

Statnett rapporterer årlig på samfunnsansvar etter den internasjonale standarden Global Reporting Initiative (GRI). Rapportering på GRI tilfredsstiller krav i regnskapsloven om rapportering av samfunnsansvar. For nærmere redegjørelse for samfunnsansvar henvises til egen beretning i årsrapporten.

Miljø og klima

Statnetts miljøstyringssystem er sertifisert etter ISO 14001:2004, og alle kontorbyggene er Miljøfyrtårn-sertifisert. Statnett arbeider kontinuerlig med forbedring av foretakets miljøprestasjoner, og opererer slik at miljøbelastningene som følger av foretakets handlinger, blir begrenset.

Miljøhendelser registreres og følges opp i Statnetts avvikssystem. I 2014 har det vært 316 hendelser, mot 178 hendelser i 2013. Det har ikke vært alvorlige hendelser, men det er rapportert 24 hendelser med større miljøskader. Forebyggende miljøarbeid vektlegges i betydelig grad, fra tidlig planfase, gjennom byggefase og i driftsfasen. Det medfører at det generelt er få hendelser med stort risikopotensial i virksomheten.

Det viktigste bidraget fra Statnett til reduserte klimagassutslipp er utvikling av neste generasjon kraftsystem. Statnett jobber samtidig med å redusere energiforbruket og klimagassutslippet fra den daglige virksomheten. De største kildene til klimagassutslipp i 2014 var lekkasje fra SF₆-anleggene og energibruk i bygg, samt utslipp forbundet med anleggsvirksomhet. I 2014 var totalt klimagassutslipp 13 630 tonn mot 16 278 tonn i 2013. Reduksjonen skyldes i hovedsak lavere utslipp av SF₆ samt noe lavere eget elektrisitetsforbruk til oppvarming.

For en nærmere redegjørelse for miljø og klima henvises til egen beretning under samfunnsansvar i årsrapporten.

Foretaksstyring

Statnett er et statsforetak heleid av Staten ved Olje- og energidepartementet.

Statnetts prinsipper for foretaksstyring klargjør rollefordelingen mellom eier, styret og daglig ledelse. Statnett følger «Statens prinsipper for godt eierskap» og etterlever anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) så langt foretakets organisasjonsform muliggjør det. En separat beretning om foretaksstyring i årsrapporten redegjør for hvordan Statnett etterlever NUES-prinsippene.

Endringer i styret

Trine Pande-Rolfen ble valgt til ansattes representant i Statnetts styre i juni 2014. Hun erstattet Kjerstin Bakke.

Endringer i konsernledelsen

I forbindelse med en omorganisering besluttet høsten 2013 ble det utnevnt to nye konserndirektører fra januar 2014, Elisabeth Vike Vardheim og Bente Monica Haaland.

Fremtidsutsikter

I årene frem mot 2020 forventes en markant vekst i investeringsomfanget for hele bransjen. Statnett har de siste årene gjennomført en betydelig oppbygging av kapasitet, og dette vil fortsette. Samtidig fører behov for hurtig kapasitetsoppbygging, kombinert med en stor investeringsportefølje for hele bransjen, til et økende press på enhetskostnader. Dette bildet har forsterket seg siden siste nettutviklingsplan, og ligger an til å forsterkes ytterligere i årene som kommer. Statnett legger derfor til rette for en mer stabil og langsiktig oppdragsmengde. I tiden frem til kommende nettutviklingsplan vil Statnett sammen med bransjen vurdere mulige endringer innenfor prosjektporteføljen. Samtidig er Statnetts virksomhet eksponert for den usikkerhet som ligger i mulige endringer i etterspørsel og forbruksmønster for energi, mulige klimavirkninger som påvirker Statnetts anlegg og virksomhet, samt teknologisk utvikling.

Statnett har fått konsesjon på mellomlandsforbindelser til Tyskland og England, og har sammen med partnerne TenneT og KfW fattet investeringsbeslutning på forbindelsen til Tyskland. Begge prosjektene er høyt prioriterte og viktige for utviklingen og integreringen av det nordeuropeiske kraftsystemet. Prosjektene skal blant annet bidra til styrket forsyningsikkerhet i Norge, Tyskland og England, samt balansere variasjoner i tysk og engelsk fornybar kraftproduksjon gjennom døgnet. I tillegg til at utvekslingskapasitet er verdiskapende for Norge, vil prosjektene støtte opp om økt produksjon av fornybar energi i hele regionen og bidra til å nå EUs klima- og energimål.

Som følge av EUs tredje energimarkedspakke har Olje- og energidepartementet (OED) sendt forslag til endringer i energiloven på høring. Forslaget innebærer en betydelig vekst i Statnetts oppgavemengde dersom Statnett overtar eierskap for de resterende cirka 15 prosent av sentralnettet. Det vil føre til økt behov for investeringer og bemanning for Statnetts del, men også åpne for en totalt sett mer effektiv organisering av drift og utvikling av sentralnettet på sikt. En naturlig følge av dette er at Statnett vil selge sine regionalnettsanlegg. Samtidig vil det stilles store krav til Statnett i samordningen mellom en rekke prosjekter i eksisterende anlegg og operativ drift av kraftsystemet.

Behovet for å videreføre et høyt beredskapsfokus er stort også i årene som kommer. De høyest prioriterte nettutviklingstiltakene gir klar positiv effekt for forsyningsikkerheten, men det store prosjektomfanget medfører samtidig en stor tilleggsbelastning for et høyt utnyttet og aldrende nett samlet sett. Det er også fokus på IKT-sikkerhet, og Statnett har i samarbeid med andre sentrale aktører i kraftbransjen i 2014 etablert KraftCERT for å styrke innsatsen innen dette området ytterligere.

Statnett er engasjert i samarbeid både på europeisk og nordisk nivå. Dette arbeidet er viktig da sentrale rammebetingelser som blir fastlagt av EU, også er relevante for Norge gjennom EØS-avtalen. Etableringen av et felles europeisk kraftmarked gjør det nødvendig å harmonisere rammene for markedet, system- og nettdriften. Fordi det norske og nordiske kraftsystemet er forskjellig fra det europeiske, er det viktig at rammebetingelsene utformes slik at de ivaretar norsk og nordisk forsyningsikkerhet og sikrer verdiskapingen fra norsk vannkraft.

Det skal over en lengre periode investeres betydelig i sentralnettet, og alle kunder må bidra med finansieringen. Statnett arbeider ut fra en samfunnsøkonomisk modell, og må sikre transparente og nettmessig begrunnede tariffer for alle kundegrupper.

Statnett er opptatt av å opprettholde posisjonen som en av de mest kostnadseffektive TSO-er i Europa. I 2013 etablerte foretaket en målsetting om å øke effektiviteten med 15 prosent til utgangen av 2018, med utgangspunkt i budsjett for 2013. Statnett delmål for 2014 ble oppnådd. Forbedringsarbeidet trappes ytterligere opp i 2015 og målsettingen er å realisere det stordriftspotensiale som ligger i kombinasjonen av eksisterende anlegg, nye anlegg som idriftsettes og overtagelse av resterende del av sentralnettet som følge av EUs tredje energimarkedspakke.

I samsvar med regnskapslovens § 3–3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift av foretaket er tilstede og at årsregnskapet er avlagt under denne forutsetningen.

Disponering av overskudd

Begrunnet i økt investerings- og lånebehov ble det i St.prp. nr. 1 (2013–2014), Nasjonalbudsjettet, foreslått at Statnett skal motta et kapitaltilskudd på 3 250 millioner kroner. Tilskuddet ble mottatt i januar 2014. Utbyttet for regnskapsårene 2014–2016 blir satt til 25 prosent av utbyttegrunnlaget. Utbyttet for regnskapsåret 2013 ble satt til null. Utbyttegrunnlag er definert som konsernets årsresultat etter skatt, justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt.

Styret foreslår på denne bakgrunn følgende disponering av årsresultatet fra Statnett SF:

(Beløp i mill. kr)

Til utbytte	321
Til opptjent annen egenkapital	80
Sum disponert	401

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2014, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Oslo, 26. mars 2015
Styret i Statnett SF

Kolbjørn Almlid
Styrets leder

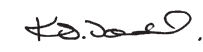
Per Hjorth
Nestleder

Maria Sandsmark
Styremedlem

Egil Gjesteland
Styremedlem

Kirsten Indgjerd Værdal
Styremedlem

Pål Erland Opgård
Styremedlem

Steinar Joråndstad
Styremedlem

Synne Larsen Homble
Styremedlem

Trine Pande-Rolfen
Styremedlem

Auke Lont
Konsernsjef

Styret

Kolbjørn Almlid

Leder

Valgt i 2011

Kolbjørn Almlid er utdannet lærer og avsluttet karrieren i skoleverket som skolesjef i Verran kommune i 1991. I perioden 1996–2005 var han i Innovasjon Norge først som seniorrådgiver, så divisjonsdirektør og direktør. I regjeringen Syse (1989–1990) ble han utnevnt til statssekretær i olje- og energidepartementet. Han var vararepresentant til Stortinget for Nord-Trøndelag i perioden 1989–1993, og fra 1991 til 1995 var han fylkesordfører i Nord-Trøndelag fylkeskommune. I tillegg har han vært leder for Senterpartiet i Nord-Trøndelag og medlem av sentralstyret i partiet. Utover dette har han vært med i både kommunestyre og fylkesting i henholdsvis tolv og fjorten år.

Almlid har de senere år også hatt en rekke styreverv i blant annet Nord-Trøndelag elektrisitetsverk, ENFO og Mid-Gas. I juni 2011 ble han utnevnt til styreleder i Statnett.

Per Hjorth

Nestleder

Valgt i 2008, nestleder fra 2012

Per Hjorth er administrerende direktør i Newsec AS, som driver rådgivning og megling innenfor næringseiendom. Hjorth har også flere styreverv. Han har hatt flere lederstillinger i industri, finans og i energibransjen, blant annet som administrerende direktør i Nord Pool ASA frem til 2000. Hjorth er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og har sittet i Statnetts styre siden 2008. I 2012 ble han valgt til nestleder.

Maria Sandsmark

Styremedlem

Valgt i 2013

Maria Sandsmark er dr. polit. i samfunnsøkonomi fra Universitetet i Bergen (2000). Fra 2014 har hun arbeidet som billedkunstner. Tidligere arbeidserfaring inkluderer tolv år som forsker innen samfunnsøkonomiske analyser og FoU-prosjekter knyttet til deregulerte kraftmarkeder i Møreforskning Molde og Econ Analyse. Sandsmark har vært medlem av et regjeringsoppnevnt ekspertutvalg for gjennomgang av rammeverket for samfunnsøkonomiske analyser, og har vært sekretær for to offentlige utvalg innen samfunnsøkonomiske analyser.

Egil Gjesteland

Styremedlem

Valgt i 2012

Egil Gjesteland er prosjektdirektør for prosjektet Gassco Emden i tillegg til at han driver et konsulentsskaps innen olje- og gassnæringen, Gjesteland Consulting AS. Han er utdannet sivilingeniør ved NTH, har arbeidet for Statoil i Abu Dhabi og vært IT- og prosjektleder for en rekke olje- og gassprosjekter i regi av Statoil. Gjesteland var prosjektdirektør for Snøvit-utbyggingen på Tromsøflaket over en fireårsperiode. Gjesteland har også vært foreleser på BIs MBA program og ved UC Berkeley.

Synne Homble

Styremedlem

Valgt i 2013

Synne Homble er konserndirektør i Cermaq ASA, med ansvar for juridiske forhold, kommunikasjon, HR, samfunnsansvar og bærekraftrapportering. Hun har vært ansatt i Cermaq siden 2006 og innehatt ulike ledende stillinger. Før det var hun advokat i advokatfirmaet Wikborg Rein fra 1998–2006. Homble er Cand. jur fra Universitetet i Oslo med spesialfag fra Hamline School of Law i USA.

Kirsten Indgjerd Værdal

Styremedlem

Valgt i 2009

Kirsten Værdal har siden 2007 vært landbruksdirektør hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Hun har tidligere hatt lederstillinger i næringsmiddelsektoren og landbruk. Værdal har bred styreefaring fra organisasjoner, samt offentlig og privat sektor. Værdal er agronom og har også økonomi- og ledelsesutdanning.

Steinar Jøråndstad

Styremedlem, ansattes representant

Valgt i 2004

Steinar Jøråndstad er energitekniker i Statnett, der han også leder EL&ITs landsdekkende fagforening og sitter i arbeidsmiljøutvalget. Jøråndstad, som startet som lærling i 1981, har tidligere også vært Statnetts hovedverneombud. Han er også medlem av Vågå kommunestyre og formannskap.

Pål Erland Opgård

Styremedlem, ansattes representant

Valgt i 2010

Pål Erland Opgård ble ansatt i Statnett i 1995, og har siden starten vært ansatt i avdeling Regionsentral Nord i Alta. Opgård er utdannet ingeniør fra Narvik Ingeniørhøgskole. Han ble i 2010 leder for NITOs konserngruppe i Statnett, hvor han har vært styremedlem siden 1999.

Trine Pande-Rolfsen

Styremedlem, ansattes representant

Valgt i 2014

Trine Pande-Rolfsen er leder av Driftsgruppe Sør i Statnett. Hun har vært ansatt i Statnett siden 2006 og har hatt ulike stillinger og ansvarsområder i Statnett, både innen drifts- og utbyggingsmiljøet. Før hun begynte i Statnett jobbet hun noen år i Mantena AS, som er et selskap i NSB-konsernet. Hun er utdannet sivilingeniør fra NTNU i 2003.

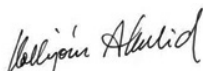
Totalresultatregnskap

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Note	Konsern	
2013	2014			2014	2013
		Driftsinntekter			
4 403	5 355	Driftsinntekter regulert virksomhet	4	5 389	4 403
167	270	Andre driftsinntekter	4	174	158
4 570	5 625	Sum driftsinntekter		5 563	4 561
		Driftskostnader			
569	609	Systemtjenester	5	609	569
698	586	Overføringstap	5	586	698
771	710	Lønns- og personalkostnader	6, 7, 19	715	779
1 017	1 122	Avskrivning, amortisering og nedskrivning	8	1 150	1 048
1 196	1 217	Andre driftskostnader	23	1 125	1 121
4 251	4 244	Sum driftskostnader		4 185	4 215
319	1 381	Driftsresultat		1 378	346
-	-	Inntekt i tilknyttede selskaper	16, 17	11	10
109	193	Finansinntekter	10	202	126
414	477	Finanskostnader	10	471	393
14	1 097	Resultat før skattekostnad		1 120	89
2	287	Skattekostnad	15	291	7
12	810	Årsresultat		829	82
		Øvrige resultatelementer			
1	3	Endringer i virkelig verdi for investeringer holdt for salg		2	1
33	-158	Endringer i virkelig verdi for kontantstrømsikringer	13	-158	33
-10	43	Skatteeffekt	15	43	-10
24	-112	Øvrige resultatelementer som resirkuleres gjennom resultatet i senere perioder		-113	24
60	-407	Endringer i estimatavvik på pensjonsforpliktelser	7	-407	60
-16	110	Skatteeffekt	7, 15	110	-16
44	-297	Øvrige resultatelementer som ikke resirkuleres gjennom resultatet i senere perioder		-297	44
68	-409	Sum øvrige resultatelementer		-410	68
80	401	Totalresultat		419	150

Balanse

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Note	Konsern	
31.12.2013	31.12.2014			31.12.2014	31.12.2013
EIENDELER					
Anleggsmidler					
-	-	Goodwill		53	53
157	218	Andre immaterielle eiendeler	8	227	170
21 176	27 130	Varige driftsmidler	8	27 515	21 472
6 020	4 975	Anlegg under utførelse	9	5 047	6 020
788	416	Investering i datterselskaper	16	-	-
53	55	Investeringer i tilknyttet selskap	16	89	81
1 301	3 475	Finansielle anleggsmidler	11, 12, 13, 14	3 340	1 161
29 495	36 269	Sum anleggsmidler		36 271	28 957
Omløpsmidler					
1 109	597	Kunde- og andre kortsiktige fordringer	11, 12, 13, 14	472	1 080
3 250	-	Krav på besluttet, ikke registrert innskuddskapital		-	3 250
311	996	Markedsbaserte verdipapirer	11, 12, 13, 14	1 345	640
873	2 858	Betalingsmidler	11	3 019	970
5 543	4 451	Sum omløpsmidler		4 836	5 940
35 038	40 720	Sum eiendeler		41 107	34 897
EGENKAPITAL OG GJELD					
Egenkapital					
2 700	5 950	Innskuddskapital		5 950	2 700
3 250	-	Besluttet, ikke registrert innskuddskapital		-	3 250
5 839	6 240	Opptjent annen egenkapital		6 601	6 185
-	-	Ikke-kontrollerende interesse		78	-
11 789	12 190	Sum egenkapital		12 629	12 135
Langsiktig gjeld					
420	563	Utsatt skatt	15	682	557
485	866	Pensjonsforpliktelser	7	869	486
255	485	Andre forpliktelser		485	255
17 441	22 134	Langsiktig rentebærende gjeld	11, 12, 13, 14	22 138	17 441
18 601	24 048	Sum langsiktig gjeld		24 174	18 739
Kortsiktig gjeld					
3 160	2 728	Kortsiktig rentebærende gjeld	11, 12, 13, 14	2 505	2 468
1 488	1 738	Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	11, 12, 13, 14	1 763	1 555
-	16	Betalbar skatt	15	36	-
4 648	4 482	Sum kortsiktig gjeld		4 304	4 023
35 038	40 720	Sum egenkapital og gjeld		41 107	34 897

Oslo, 26. mars 2015, Styret i Statnett SF

Kolbjørn Almlid
Styrets leder

Per Hjorth
Nestleder

Maria Sandsmark
Styremedlem

Egil Gjesteland
Styremedlem

Synne Larsen Homble
Styremedlem

Kirsten Indgjerd Værdal
Styremedlem

Pål Erland Opgård
Styremedlem

Steinar Jøråndstad
Styremedlem

Trine Pande-Rolfen
Styremedlem

Auke Lont
Konsernsjef

Oppstilling av endringer i egenkapital

Morselskap

Konsern

Innskutt kapital	Besluttet ikke registrert inn-skuddskapital	Øvrige poster	Opptjent annen egen-kapital	Sum egen-kapital	(Beløp i mill. kr)	Sum egen-kapital	Ikke-kontrollerende interesse	Sum egen-kapital henført eier i Statnett SF	Opptjent annen egen-kapital	Øvrige poster	Besluttet ikke registrert inn-skuddskapital	Innskutt kapital
2 700	-	-82	5 958	8 576	01.01.2013	8 852	-	8 852	6 233	-81	-	2 700
-	-	-	12	12	Årsresultat	82	-	82	82	-	-	-
-	-	68	-	68	Øvrige resultatelementer	68	-	68	-	68	-	-
-	-	-	-117	-117	Vedtatt utbytte	-117	-	-117	-117	-	-	-
-	3 250	-	-	3 250	Besluttet, ikke registrert innskuddskapital	3 250	-	3 250	-	-	3 250	-
2 700	3 250	-14	5 853	11 789	31.12.2013	12 135	-	12 135	6 198	-13	3 250	2 700
2 700	3 250	-14	5 853	11 789	01.01.2014	12 135	-	12 135	6 198	-13	3 250	2 700
-	-	-	810	810	Årsresultat	829	3	826	826	-	-	-
-	-	-409	-	-409	Øvrige resultatelementer	-410	-	-410	-	-410	-	-
3 250	-3 250	-	-	-	Innbetalt innskuddskapital	-	-	-	-	-	-3 250	3 250
-	-	-	-	-	Ikke-kontrollerende interesse ved oppkjøp	75	75	-	-	-	-	-
5 950	-	-423	6 663	12 190	31.12.2014	12 629	78	12 551	7 024	-423	-	5 950

Kontantstrømoppstilling

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Note	Konsern	
2013	2014			2014	2013
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
14	1 098	Resultat før skattekostnad		1 120	89
-3	-57	Tap/gevinst(-) ved salg av anleggsmidler	8	-59	-3
1 017	1 122	Avskrivninger og nedskrivninger	8	1 150	1 048
-210	-	Betalte skatter	15	-	-210
276	291	Resultatførte renter	10	270	268
38	46	Mottatte renter	10	55	45
-257	-302	Betalte renter, eksklusiv byggelånsrenter	10	-301	-257
175	229	Endring i kundefordringer/leverandørgjeld	11	273	144
78	524	Endring i andre tidsavgrensningsposter	11	531	110
-	-	Resultat selskap konsolidert etter egenkapitalmetoden	16	-11	-10
1 128	2 951	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		3 028	1 224
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter					
13	56	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	8	58	14
-5 515	-5 770	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler, andre immaterielle eiendeler og anlegg under utførelse	8, 9	-5 809	-5 546
-158	-196	Utbetalte byggelånsrenter	9	-196	-158
-491	-73	Utbetalinger ved kjøp av datterselskap, netto for overtatte kontanter	16	-40	-491
28	-2	Endring i investering i datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	16	-	-20
-	-14	Endring i langsiktige lånefordringer	11, 12	-14	-
15	-	Endring i kortsiktige lånefordringer	11, 12	-	-
4	16	Mottatt utbytte	10, 16	4	4
-6 104	-5 983	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-5 997	-6 197
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
8 195	3 048	Innbetalinger ved opptak av ny rentebærende gjeld	11, 12	3 048	8 195
-2 882	-2 287	Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	11, 12	-2 287	-2 883
80	1 687	Endring i sikkerhetsstillelser under CSA (Credit Support Annex)	11, 12	1 687	80
129	241	Innbetalinger ved salg av markedsbaserte verdipapirer	11, 12	476	310
-117	-922	Utbetalinger ved kjøp av markedsbaserte verdipapirer	11, 12	-1 156	-276
-117	-	Utbetalinger av utbytte		-	-117
-	3 250	Innbetaling av egenkapital		3 250	-
5 288	5 017	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		5 018	5 309
312	1 985	Netto kontantstrøm for perioden		2 049	336
561	873	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	11	970	634
873	2 858	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	11	3 019	970

Inkludert i kontanter og kontantekvivalenter per 31. desember 2014 er bundne midler med 79 millioner kroner i konsernet.

Ubenyttet trekkrettighet på 6 500 millioner kroner er ikke inkludert i kontanter og kontantekvivalenter ovenfor.

Noter

NOTE 1	REGNSKAPSPRINSIPPER	73
NOTE 2	ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER OG NYE REGNSKAPSSTANDARDER	85
NOTE 3	REGNSKAPSESTIMATER OG FORUTSETNINGER	87
NOTE 4	DRIFTSINNTEKTER	89
NOTE 5	SYSTEMTJENESTER OG OVERFØRINGSTAP	92
NOTE 6	LØNNS- OG PERSONALKOSTNADER	93
NOTE 7	PENSJONER	94
NOTE 8	VARIGE DRIFTSMIDLER OG ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER	100
NOTE 9	ANLEGG UNDER UTFØRELSE	102
NOTE 10	FINANSPOSTER – RESULTAT	102
NOTE 11	OVERSIKT OVER FINANSIELLE INSTRUMENTER	103
NOTE 12	RENTEBÆRENDE EIENDELER OG GJELD	106
NOTE 13	DERIVATER	108
NOTE 14	FINANSIELL RISIKOSTYRING	110
NOTE 15	SKATTER	115
NOTE 16	INVETSERINGER I DATTERSELSKAP OG TILKNYTTETE SELSKAPER	117
NOTE 17	FELLESKONTROLLERTE DRIFTSORDNINGER	119
NOTE 18	NÆRSTÅENDE PARTER	120
NOTE 19	YTELSER TIL LEDELSEN	122
NOTE 20	HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN	125
NOTE 21	PANTSTILLELSER, GARANTIANSVAR	125
NOTE 22	BETINGEDE FORPLIKTELSE OG EIENDELER	125
NOTE 23	ANDRE DRIFTSKOSTNADER	126
NOTE 24	SAMMENLIGNINGSTALL FOR STATNETT KONSERN	127

Noter

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Statnett SF (morselskapet) er et norsk statsforetak som ble stiftet 20. desember 1991. Staten ved Olje- og energidepartementet er eiereier. Foretaket har utstedt obligasjonslån som er notert på Oslo børs. Hovedkontoret har adresse Nydalen allé 33, 0423 Oslo.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende International Financial Reporting Standards (IFRS), slik de er godkjent av EU.

Referanser til «IFRS» skal heretter bety referanser til IFRS-standardene som er godkjent av EU.

Regnskapene er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet, med følgende unntak:

- Alle derivater, alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert som «virkelig verdi over resultatet» eller «tilgjengelig for salg», bokføres til virkelig verdi.
- Bokført verdi på eiendeler og gjeld som er sikret, justeres for å registrere endringer i virkelig verdi som følge av sikringen.
- Eiendeler blir vurdert ved hver rapporteringsdato med tanke på verdifall. Hvis gjenvinnbart beløp på eiendelen er lavere enn bokført verdi, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp.

Konsolideringsprinsipper

Konsoliderte selskaper

Konsernregnskapet omfatter Statnett SF og datterselskaper der Statnett SF alene har kontrollerende eierandeler. Normalt antas Statnett SF å ha kontroll når direkte eller indirekte eierinteresser utgjør mer enn 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene. Dersom Statnett eier mindre enn 100 prosent av stemmeberettigede aksjer, eller gjennom avtale har mindre enn 100 prosent av stemmene, blir det foretatt ytterligere vurdering av hvorvidt konsernet faktisk har kontroll.

Konsernregnskapet er utarbeidet med ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like forutsetninger. Klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var én enhet. I konsernregnskapet er alle mellomværender og interne transaksjoner mellom selskaper innenfor konsernet eliminert.

Kostprisen på aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Merverdier utover den underliggende egenkapital i datterselskaper fordeles til de eiendeler og gjeldsposter som merverdien kan knyttes til. Den del av kostprisen som ikke kan tilskrives bestemte eiendeler, representerer goodwill.

Statnett SFs Pensjonskasse er ikke en del av konsernet. Innskutt egenkapital i pensjonskassen er vurdert til virkelig verdi, og klassifisert som finansielt anleggsmiddel.

Felleskontrollerte ordninger

En felleskontrollert ordning er en ordning der to eller flere parter har felles kontroll, og hvor det er kontraktsmessig enighet om deling av kontroll over ordningen. «Felles kontroll» er den avtalte delingen av kontroll over en felleskontrollert ordning, som bare foreligger når beslutninger om relevante aktiviteter krever enstemmighet mellom de partene som deler kontrollen.

Felleskontrollert driftsordning

En felleskontrollert driftsordning er en felleskontrollert ordning der de partene som har felles kontroll over ordningen, har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til ordningen. Konsernet innregner sin andel av eiendeler, forpliktelser, inntekter og driftskostnader i tilknytning til sine interesser i felleskontrollerte driftsordninger.

Felleskontrollert virksomhet

Som felleskontrollert virksomhet defineres en felleskontrollert ordning der de partene som har felles kontroll over ordningen, har rett til ordningens netto eiendeler. Resultat, eiendeler og gjeld i felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i den felleskontrollerte virksomheten er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen presenteres eierandel i felleskontrollert virksomheten som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Konsernet har ingen investering i felleskontrollerte virksomheter ved utgangen av 2014

Investering i tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er selskaper der Statnett har betydelig innflytelse, det vil si kan påvirke finansielle og operasjonelle beslutninger i selskapet, men ikke har kontroll, alene eller sammen med andre, over selskapet. Normalt vil dette være selskaper hvor konsernet eier mellom 20 og 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene.

Tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det tilknyttede selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen står eierandel i tilknyttet selskap oppført som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Konsernet vurderer på hvert rapporteringstidspunkt om det foreligger objektive indikasjoner på verdi-fall. Hvis slike indikasjoner foreligger testes investeringen for nedskrivning. Nedskrivning foretas dersom gjenvinnbart beløp (høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi) er lavere enn balanseført verdi.

Kjøp/salg av datterselskaper og tilknyttede selskaper

Ved kjøp og salg av datterselskaper og tilknyttede selskaper er disse inkludert i konsernregnskapet for den del av året de har vært del av eller tilknyttet konsernet.

Investering i andre selskaper

Investering i selskaper hvor konsernet eier mindre enn 20 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital, klassifiseres som «tilgjengelig for salg» og balanseføres til virkelig verdi dersom virkelig verdi kan måles pålitelig. Verdiendring føres under øvrige resultatelementer i totalresultatoppstillingen.

Investering i datterselskaper og tilknyttet selskap i Statnett SF (selskapsregnskapet)

Investeringer i datterselskaper og tilknyttet selskap behandles etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Avgitt konsernbidrag (netto etter skatt) tillegges kostpris på investering i datterselskap. Mottatt konsernbidrag og utbytte resultatføres som finansinntekt i den grad utbytte og konsernbidrag ligger innenfor opptjente resultater i eierperioden. Utbytte utover opptjente resultater i eierperioden behandles som reduksjon av aksjeinvesteringen. Konsernbidrag og utbytte regnskapsføres i det året det er vedtatt.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger innregnes i henhold til oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost er summen av virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av eiendeler som overdras, gjeld som pådras eller overtas som vederlag for kontroll av den oppkjøpte virksomheten, samt kostnader som kan henføres direkte til virksomhetssammenslutninger.

Den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser som tilfredsstillere vilkårene for regnskapsføring under IFRS 3, innregnes til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Goodwill som oppstår ved oppkjøp, innregnes som en eiendel målt til overskytende av totalt overført vederlag og verdi av minoritetsinteresser i oppkjøpt selskap utover nettoverdi av oppkjøpte identifiserbare eiendeler og overtatte forpliktelser. Hvis konsernets andel av netto virkelig verdi av den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser etter revurdering overstiger totalt vederlag, innregnes det overskytende beløpet i resultatregnskapet umiddelbart.

Segmentrapportering

Selskapet har identifisert sitt rapporteringssegment basert på hvilken risiko og avkastning som påvirker virksomheten. Basert på IFRS sin definisjon er det foretakets vurdering at man kun har ett segment. Virksomheten følges opp som ett geografisk segment. Datterselskaper kvalifiserer heller ikke som særskilte rapporteringspliktige virksomhetssegmenter etter kriterier i IFRS. Selskapet og konsernet rapporteres som ett virksomhetssegment.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter inkluderer kontanter i kasse og bankbeholdning. Kontantekvivalenter er kortsiktig likvide investeringer som omgående kan konverteres til kontanter med et kjent beløp, og med maksimal løpetid på tre måneder.

Prinsipper for inntektsføring

Driftsinntekter måles til virkelig verdi og inntektsføres når de er opptjent, netto etter offentlige avgifter. Driftsinntekter rapporteres brutto. I de tilfeller hvor Statnett primært opptrer som avregningsfunksjon knyttet til fellesnett og krafthandel, rapporteres dette netto.

Renteinntekter inntektsføres over tid når de opptjenes. Utbytte fra investeringer inntektsføres når utbyttet er vedtatt.

Tillatt inntekt

Generelt

Statnett er operatør av sentralnettet og to regionale fellesnett. Som operatør er Statnett ansvarlig for å fastsette årlige tariffier i det enkelte fellesnett. Sentralnettet er et fellesnett. I et regnskapsår vil faktisk inntekt avvike fra regulert inntekt.

Tillatt inntekt – monopolvirksomhet

Statnett eier overføringsanlegg og er systemansvarlig nettselskap. Denne virksomheten er monopolregulert. Det innebærer at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) årlig setter en grense, tillatt inntekt, for hvor store inntekter Statnett kan ha. Grunnlaget for Statnetts tillatte inntekter er inntektsrammen. Inntektsramme baseres på kostnader, inkludert kapitalkostnader, to år tilbake i tid. Videre er systemdriftskostnader inkludert. Inntektsrammen til Statnett normeres for at foretaket skal ha incentiver til effektiv drift. Utover inntektsrammen består Statnetts tillatte inntekt av følgende tillegg; Faktisk eieendomsskatt, transittkostnad og tillegg for investeringer. Tillegg for investeringer skal sørge for at årets investeringer reflekteres i tillatt inntekt fra det året investeringen settes i drift. Statnetts tillatte inntekt justeres også for avbrudd gjennom KILE (kvalitetsjustert inntektsramme ved ikke levert energi).

Det kan være usikkerhet knyttet til verdsettelsen av de enkelte beløp som inngår i tillatt inntekt.

Økte inntekter som følge av forhold som krever søknader om justering av inntektsrammer eller fortolkning av forskrifter som er søkt avklart med NVE, er kun tatt med i regnskapet i den utstrekning det vurderes som så godt som sikkert at inntekten vil bli en realitet.

Inntektsramme overføringstap

Inntekter

Overføringstapet i regional- og sentralnettet er en del av Statnetts inntektsramme. Bokført inntektsramme for overføringstap i regnskapsåret består av faktisk målt tap i MWh to år tilbake i tid verdsatt til en regulert referansepris basert på elspotpris i regnskapsåret.

Avvik mellom inntektsramme for overføringstap og faktiske kostnader for kjøp av overføringstap i regnskapsåret er i henhold til retningslinjene fordelt mellom netteierne i det enkelte fellesnett Statnett er operatør for.

Overføringstap

Overføringstap oppstår som følge av målt avvik mellom innmating og uttak av kraft i nett. Tapets størrelse vil blant annet variere med temperatur, belastning i nettet og kraftpris. Faktisk tap i regnskapsåret er kjøpt eksternt til spotpris. Tap ved transport av kraft i sentralnettet og de regionale fellesnett dekkes av nettets operatør og rapporteres i regnskapslinjen «overføringstap».

Tariffing og årets mer-/mindreinntekt

Tariffinntekter

Statnett har som operatør for sentralnettet og to felles regionalnett ansvar for å fakturere brukerne for de tjenestene de mottar. Faktureringen skjer på grunnlag av en tariffmodell som er i henhold til retningslinjer gitt av NVE. Prissystemet består av faste ledd og variable ledd; energiledd. Faste ledd faktureres jevnt over året, mens energileddet faktureres i takt med kundens målte innmating og uttak fra nettet.

Mer-/mindreinntekt

Årets tariff fastsettes med henblikk på at mer-/mindreinntekt skal utjevnes over tid. Tariffen fastsettes i september året før regnskapsåret. Statnett har etablert en strategi for justering av tariffgrunnlag inkludert utjevning av akkumulert mer-/mindreinntekt. Enkelte størrelser og parametre, inklusiv kraftpris, som inngår i beregningsgrunnlaget for årets tillatte inntekt, baseres på estimater. Det vil oppstå avvik mellom tarifferte inntekter og tillatt inntekt. Dette fremgår i note 4.

Renteberegning av mer-/mindreinntekt

Akkumulert mer-/mindreinntekt renteberegnes, i henhold til regler gitt av NVE, med 3-måneders NIBOR tillagt 30 rentepunkter. Rentebeløpet er inkludert i saldo for akkumulert mer-/mindreinntekt og kommer til uttrykk i regnskapet ved regulering av fremtidige tariff. Dette vises i note 4.

Kraftkjøp og -salg

Statnett er systemansvarlig nettselskap (TSO) og avregningsansvarlig for regulerkraftmarkedet. Avregningsansvaret innebærer at Statnett i ettertid sammenstiller målte og avtalte energivolum, beregner avviket, samt foretar det økonomiske oppgjøret mellom aktørene. Oppgjøret er basert på prisene i regulerkraftmarkedet. Kjøp og salg av regulerkraft skal balansere. Statnett mottar et gebyr som dekker kostnadene som avregningsansvarlig. Skjer reguleringen over landegrensler i Norden, vil det oppstå en marginal prisdifferanse basert på gjennomsnitt av norsk og utenlandsk regulerkraftpris, som tilfaller/belastes Statnett som systemansvarlig.

Statnett har en egen konsesjon som avregningsansvarlig. I Statnetts regnskap rapporteres denne virksomheten gjennom gebyrinntekter og kostnader knyttet til gjennomføring av avregningsansvaret. Kraftkjøp og -salg nettoføres og kommer derfor ikke til uttrykk i totalresultatregnskapet. Kraftkjøp og -salg resultatføres når det er opptjent/påløpt, det vil si på leveringstidspunktet.

Kundeprosjekter

For kundeprosjekter anvendes løpende inntektsføring basert på måling av estimert virkelig verdi. Dette innebærer at inntektsføringen skjer etter hvert som arbeidet utføres med henvisning til fullføringsgraden. Fullføringsgraden fastsettes på grunnlag av forholdet mellom hittil påløpte utgifter for utført arbeid og de estimerte totale prosjektutgiftene. Inntekter inngår i andre driftsinntekter. Fakturerte og opptjente prosjektinntekter inngår i kundefordringer. Kundeprosjekter er inkludert i «Andre inntekter», se note 4.

For prosjekter som forventes å gi tap, er hele det forventede tap kostnadsført.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier og ligningsmessig underskudd til fremføring.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres, er utlignet. Utsatt skattefordel er oppført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre skattefordelen. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres, er balanseført til nominell verdi og oppført netto i balansen.

Eiendomsskatter resultatføres og betales i regnskapsåret. Disse klassifiseres under andre driftskostnader.

Klassifisering av poster i balansen

En eiendel klassifiseres som kortsiktig (omløpsmiddel) når den er knyttet til varekretsløpet, fordring som tilbakebetales innen ett år samt «eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten». Andre eiendeler er anleggsmidler. Skillet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld trekkes ved ett år til forfallstidspunktet. Første års avdrag på langsiktige lån er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Anlegg under utførelse

Anlegg under utførelse balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for eventuelle akkumulerte tap ved verdifall. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet.

Utbyggingsprosjekter starter med en mulighets- og alternativsstudie. Balanseføring starter når konklusjonen fra studien foreligger, og hovedkonsept for utbyggingen er valgt. På dette tidspunktet er konsesjon ikke oppnådd, og endelig investeringsbeslutning er ikke fattet. Erfaringer i Statnett viser at det er overveiende sannsynlig at prosjektet blir gjennomført hvis det først er valgt et hovedkonsept for utbyggingen.

Det vurderes løpende om konsesjonsforhold eller andre årsaker betinger hel eller delvis nedskrivning av påløpte prosjektkostnader. Nedskrivninger reverseres dersom grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Renter i byggeperioden

Låneutgifter knyttet til egne anlegg under utførelse, balanseføres. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig innlånsrente og investeringens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjekt. Renter resultatføres gjennom avskrivninger basert på tilhørende eiendels forventede økonomiske levetid.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er balanseført til kostpris med fratrukk for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Avskrivningene reduserer balanseført verdi av varige driftsmidler, eksklusive tomter, til estimert restverdi ved utløpet av estimert utnyttbar levetid. Driftsmidlene avskrives lineært fra det tidspunkt driftsmidlene var klare til bruk. Tilsvarende gjelder også driftsmidler anskaffet fra andre netteiere. Vesentlige komponenter av et driftsmiddel vurderes hver for seg for avskrivningsformål. Vesentligheten vurderes ut fra komponentenes kostpris i forhold til hele driftsmidlets kostpris.

Estimater på kostnader til fjerning av varige driftsmidler innregnes som en del av anskaffelseskostnaden på det tidspunktet konsernet anser å ha en juridisk eller faktisk forpliktelse til fjerning. Estimater vurderes til nåverdien av de utgiftene som forventes å påløpe på det fremtidige tidspunktet. Den årlige rentekostnaden som følger av at forpliktelsen er ett år nærmere oppgjør, kostnadsføres. Estimater kan senere bli endret som følge av endring i estimat for utgiftens størrelse, endring i forventet tidsplan og/eller endring i diskonteringsrente. Endringene regnskapsføres som økning eller reduksjon av balanseført verdi på driftsmidlet. Dersom eventuell reduksjon er større enn balanseført verdi av driftsmidlet, resultatføres det overskytende. Hvis balanseført verdi økes, vurderer konsernet om dette er en nedskrivningsindikator på anleggsporteføljen

Gevinst eller tap ved salg eller utrangering av varige driftsmidler beregnes som differansen mellom salgsinntekt og driftsmidlets balanseførte verdi. Gevinst/tap ved salg resultatføres som annen driftsinntekt/-kostnad. Tap ved utrangering resultatføres som avskrivning, amortisering og nedskrivning.

Erstatninger

Engangserstatninger i forbindelse med grunnerverv og lignende inkluderes i kostpris på driftsmidlet. Løpende erstatninger utgjør mindre beløp og resultatføres i det året hvor erstatningen utbetales.

Vedlikehold/påkostning

Vedlikeholdskostnader resultatføres når de er påløpt. Det foretas ikke avsetninger knyttet til periodisk vedlikehold av nettet (transformatorstasjoner eller strømledninger/-kabler). Selv om vedlikeholdet er periodisk for den enkelte transformatorstasjon eller strømledning, anses det ikke periodisk for hele nettet ettersom hele nettet blir sett på som én kontantgenererende enhet. Ved utskifting av driftsmidlet blir eventuell gjenværende regnskapsmessig verdi resultatført som tap ved utrangering.

Kostnader som vesentlig forlenger driftsmidlets utnyttbare levetid og/eller øker kapasiteten, balanseføres.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler måles ved førstegangs innregning til anskaffelseskost. For immaterielle eiendeler som inngår i en virksomhetssammenslutning, er anskaffelseskost målt til virkelig verdi på transaksjonstidspunktet. I senere perioder regnskapsføres immaterielle eiendeler til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid amortiseres over utnyttbar levetid som vurderes minst en gang i året. Immaterielle eiendeler amortiseres lineært siden dette best reflekterer forbruket av eiendelene.

Goodwill

Goodwill amortiseres ikke. Goodwill genererer ikke kontantstrømmer uavhengig av andre eiendeler eller grupper av eiendeler, og tilordnes til de kontantgenererende enhetene som ventes å dra fordel av synergieffektene av sammenslutningen som var opphavet til goodwill. Kontantgenererende enheter som er tilordnet goodwill, vurderes for nedskrivning årlig, eller oftere hvis det foreligger indikasjoner på verdifall. Hvis det gjenvinnbare beløpet (det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi) av den kontantgenererende enheten er lavere enn bokført verdi, reduserer nedskrivningene først bokført verdi av eventuell goodwill og deretter bokført verdi av enhetens øvrige eiendeler forholdsmessig basert på bokført verdi av de enkelte eiendelene i enheten. Bokført verdi av individuelle eiendeler reduseres ikke under gjenvinnbart beløp eller null. Nedskrivninger av goodwill kan ikke reverseres i en senere periode hvis den virkelige verdien av den kontantgenererende enheten øker. Eventuelt verdifall innregnes som en del av nedskrivninger i resultatregnskapet.

Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler annet enn goodwill

Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderer konsernet om det foreligger indikasjoner på verdifall for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres det gjenvinnbare beløpet for eiendelene for å vurdere eventuell nedskrivning.

Det gjenvinnbare beløpet er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved vurdering av bruksverdi neddiskonteres estimerte fremtidige kontantstrømmer til nåverdi ved hjelp av en diskonterings-sats for skatt som reflekterer nåværende markedsvurderinger av tidsverdien av penger og risiko som er spesifikk for eiendelen.

Hvis det gjenvinnbare beløpet for et driftsmiddel (eller kontantgenererende enhet) anslås til å være lavere enn bokført verdi, reduseres bokført verdi av driftsmidlet (eller den kontantgenererende enhet) til gjenvinnbart beløp. Hvis et verdifall senere blir reversert, økes regnskapsført verdi av driftsmidlet (den kontantgenererende enhet) til revidert estimat av gjenvinnbart beløp, men begrenset til den verdien som ville vært regnskapsført hvis ikke driftsmidlet (eller den kontantgenererende enhet) hadde vært nedskrevet i tidligere år.

Leasing

Konsernet som utleier

Finansielle leieavtaler

Leieavtaler hvor leietaker overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, er finansielle leieavtaler. Konsernet presenterer utleide eiendeler som fordringer lik nettoinvesteringen i leiekontraktene. Konsernets finansinntekt fastsettes slik at det oppnås konstant avkastning på utestående fordringer over kontraktstiden. Direkte kostnader pådratt i forbindelse med å opprette leiekontrakten er inkludert i fordringen.

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid, som anleggsmidler i balansen. Leieinntekten inntektsføres lineært over leieperioden. Direkte kostnader pådratt for å etablere den operasjonelle leieavtalen, er tillagt den utleide eiendelens balanseførte verdi, og blir kostnadsført i leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Konsernet som leietaker

Finansielle leieavtaler

Leieavtaler hvor konsernet overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, er finansielle leieavtaler. Ved leieperiodens begynnelse balanseføres finansielle leieavtaler til et beløp tilsvarende det laveste av virkelig verdi og minsteleiens nåverdi, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Ved beregning av leieavtalens nåverdi benyttes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten dersom det er mulig å beregne denne, i motsatt fall benyttes selskapets marginale lånerente. Direkte utgifter knyttet til etablering av leiekontrakten er inkludert i eiendelens kostpris.

Samme avskrivningstid benyttes som for selskapets øvrige avskrivbare eiendeler. Dersom det ikke foreligger en rimelig sikkerhet for at selskapet vil overta eierskapet ved utløpet av leieperioden, avskrives eiendelen over den korteste av leieavtalens løpetid og for eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, ikke er overført konsernet, er klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraktperioden.

Forskning og utvikling

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Forskning er en intern prosess som ikke gir opphav til selvstendige immaterielle eiendeler som genererer fremtidige økonomiske fordeler.

Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter blir balanseført i den grad produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbar og konsernet har tilstrekkelige ressurser til å ferdigstille utviklingen. Utgifter som balanseføres, inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter. Balanseførte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Kundefordringer

Kundefordringer regnskapsføres til pålydende fratrukket eventuelle tap ved verdifall.

Betingede eiendeler og forpliktelser

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det er opplyst om vesentlige betingede forpliktelser med unntak av betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav.

Betingede eiendeler er ikke regnskapsført i årsregnskapet, men opplyst om dersom det foreligger en viss sannsynlighet for at fordeler vil tilflyte konsernet.

Mer-/mindreinntekter er betingede forpliktelser/eiendeler etter IFRS og balanseføres således ikke.

Utbytte (fra morselskapet)

Avgitt utbytte regnskapsføres i konsernets regnskap i den perioden det blir godkjent i foretaksmøtet. Skjer godkjenning og utbetaling i forskjellige perioder, henføres beløpet til kortsiktig gjeld inntil utbetaling finner sted.

Pensjoner

Konsernets forpliktelser knyttet til pensjonsordninger definert som ytelsesbaserte pensjonsplaner, vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent ved utgangen av rapporteringsperioden. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarmessige forutsetninger, aktuarmessig gevinst og tap, føres over øvrige resultatelementer i totalresultatregnskapet. Periodens netto pensjonskostnader presenteres som lønns- og personalkostnader. Konsernet har valgt å presentere netto rentekostnadselement som lønns- og personalkostnader da dette gir best informasjon knyttet til konsernets pensjonskostnader.

Forbedringer, innskrenking eller andre endringer av nåværende ytelsesplaner medfører endringer i pensjonsforpliktelsen. Gevinst eller tap ved endringer i nåværende ordninger resultatføres når dette skjer.

Lån

Rentebærende lån er regnskapsført til mottatte midler, netto etter transaksjonskostnader. Lånene er deretter regnskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode, hvor forskjellen mellom netto midler og innløsningsverdi blir resultatført over låneperioden.

Finansielle instrumenter

Førstegangs måling av finansielle instrumenter gjøres til virkelig verdi på oppgjørsdagen, normalt til transaksjonspris.

- Finansielle eiendeler og forpliktelser som holdes med den intensjon å tjene på kortsiktige fluktasjoner i priser (holdt for handelsformål) eller som regnskapsføres i henhold til virkelig verdiopsjon, er klassifisert som virkelig verdi over resultatet.
- Alle andre finansielle eiendeler, unntatt lån og fordringer utstedt fra selskapet, er klassifisert som tilgjengelig for salg.
- Alle andre finansielle forpliktelser er klassifisert som andre forpliktelser og regnskapsført til amortisert kost.

Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle investeringer klassifisert som tilgjengelig for salg blir regnskapsført som øvrig resultatelement inntil investeringen avhendes. Da vil akkumulert gevinst eller tap på det finansielle instrumentet, som tidligere er regnskapsført mot øvrige resultatelementer, bli reversert, og gevinst/tap vil bli resultatført.

Endringer i virkelig verdi på finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over resultatet (holdt for handelsformål eller virkelig verdiopsjon), blir resultatført og presentert i finansinntekter/-kostnader.

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de kontraktmessige rettene eller pliktene er oppfylt, kansellert, utløpt eller overført. Finansielle instrumenter klassifiseres som langsiktige når forventet realisasjonsdato er mer enn tolv måneder etter balansedagen. Øvrige finansielle instrumenter klassifiseres som kortsiktige.

Motregning

Finansielle eiendeler blir motregnet tilhørende finansielle forpliktelser dersom det foreligger en juridisk håndhevbar rett til å motregne de innregnede beløpene og foretaket har til hensikt å enten gjøre opp eiendel og forpliktelse på netto grunnlag eller å realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett. Statnett SF har for tiden ingen finansielle instrumenter som motregnes og presenteres netto i balansoppstillingen.

Derivater

Derivater førstegangsinnregnes til virkelig verdi på datoen for inngåelse av avtalen og verdsettes deretter løpende til virkelig verdi. Derivater regnskapsføres som eiendeler eller gjeld, så lenge foretaket ikke har rett til og intensjon om å gjøre opp kontraktene netto. Gevinster og tap som følge av endringer i virkelig verdi av derivater som ikke fyller vilkårene for sikringsbokføring, resultatføres.

Innebygde derivater i kontrakter skilles ut og måles separat. Konsernet har ved utgangen av regnskapsåret ingen innebygde derivater.

Sikring

Ved inngåelsen av et sikringsforhold utpeker og dokumenterer konsernet formelt sikringsforholdet som konsernet vil anvende sikringsregnskapsføring på, samt hvilken risiko som sikres og strategien for sikringen. Dokumentasjonen omfatter identifikasjon av sikringsinstrumentet, objektet eller transaksjonen som sikres, arten av risiko som sikres, og hvordan konsernet vil vurdere sikringsinstrumentets effektivitet i å motvirke eksponeringen for endringer i det sikrede objektets virkelige verdi eller kontantstrømmer som kan henføres til den sikrede risikoen. Slike sikringer forventes å være svært effektive i å motvirke endringer i virkelig verdi eller kontantstrømmene til det identifiserte objektet, det vil si at sikringseffektiviteten forventes å være innenfor intervallet 80–125 prosent. Effektiviteten til sikringene må kunne måles pålitelig, og vurderes løpende for å avgjøre om de faktisk har vært svært effektive i hele regnskapsperioden de skal dekke.

Sikringer som oppfyller vilkårene for sikringsbokføring, regnskapsføres slik:

Virkelig verdisikringer

Endring av virkelig verdi på derivatet utpekt som sikringsinstrument resultatføres løpende. Endring i virkelig verdi på sikringsobjektet resultatføres tilsvarende.

For virkelig verdisikringer av objekter som regnskapsføres til amortisert kost, amortiseres verdiendringen i resultatregnskapet over den gjenværende perioden til forfall.

Konsernet avbryter virkelig verdisikring dersom (1) sikringsinstrumentet er forfalt, solgt, terminert eller utøvd, (2) sikringen ikke oppfyller vilkårene for sikringsbokføring eller (3) konsernet av andre grunner opphever sikringen.

Konsernet bruker virkelig verdisikring primært for å sikre renterisikoen for fastrentelån og valutarisikoen for rentebærende gjeld. Det gjennomføres også virkelig verdisikring ved spesifikke anskaffelser i utenlandsk valuta til investeringsprosjekter. Urealisert gevinst/tap for virkelig verdisikringen (valutaterminene) reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon.

Kontantstrømsikring

Kriteriet for kontantstrømsikring er at den forestående transaksjonen må være sannsynlig, og at løpende evaluering viser at sikringen har vært effektiv. Den effektive delen av endringer i virkelig verdi på sikringsinstrumentet regnskapsføres som øvrig resultatелеment, mens den ineffektive delen resultatføres løpende som finansinntekt eller -kostnad.

Beløp som først er regnskapsført som øvrig resultatелеment, reklassifiseres og bokføres som finansinntekt eller -kostnad når den sikrede transaksjonen gjennomføres.

Hvis den forventede fremtidige transaksjonen ikke lenger forventes gjennomført, blir beløp som tidligere er ført som øvrig resultatелеment, ført som finansinntekt eller -kostnad. Hvis sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves, eller Statnett velger å oppheve sikringsforholdet, til tross for at den sikrede transaksjonen forventes å inntreffe, forblir akkumulerte gevinster eller tap som øvrig resultatелеment og innregnes i resultatregnskapet når transaksjonen gjennomføres.

Konsernet bruker kontantstrømsikringer primært for å sikre renterisikoen for lån med flytende rente.

Måling av finansielle instrumenter

Konsernet bruker følgende målehierarki for å måle og presentere virkelig verdi av finansielle instrumenter:

- Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas mht. disse prisene.
- Nivå 2: Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn den som benyttes på nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).
- Nivå 3: Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata.

Noterte aksjer, obligasjoner og sertifikater er vurdert å være i nivå 1 fordi verdipapirene er notert på børs og fritt omsettelige, samt målt til siste børskurs. Aksjer og andeler som ikke er børsnotert, er vurdert basert på selskapene regnskap og er derfor vurdert å ligge i nivå 3.

Derivater er vurdert å ligge i nivå 2. Valutaelementet i valutaterminer er målt til observerbare markeds-kurser ved hjelp av Norges Bank-kurser. Ulike forfallsdato gjør at det tilkommer et renteelement som gir en beregning av virkelig verdi på valutaterminer.

Finansiell risikostyring

Finansiell risikostyring utføres av sentral finansavdeling etter retningslinjer godkjent av styret. Styret gir prinsipper for generell finansiell risikostyring i tillegg til retningslinjer som dekker spesifikke finansielle risikoer.

Valuta

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som også er morselskapets funksjonelle valuta. Samtlige konsernselskap har norske kroner som funksjonell valuta.

Ettersom alle selskaper i konsernet har samme funksjonelle valuta, oppstår det ingen omregningsdifferanser ved konsolidering av konsernselskapene.

Transaksjoner i utenlandsk valuta bokføres til dagskurs på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter i valuta som måles til anskaffelseskost, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter i valuta som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden og presenteres som finansposter.

Langsiktig rentebærende gjeld i valuta knyttes sammen med rente- og valutabytteavtaler (swap) og behandles som opplåning i norske kroner.

Avsetninger

Avsetninger regnskapsføres når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av en hendelse som har skjedd, og det kan sannsynliggjøres (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato, og nivået reflekterer det beste estimatet for forpliktelsen. Ved vesentlig tidseffekt er forpliktelsen regnskapsført til nåverdi av fremtidige forpliktelser.

Offentlige tilskudd

Tilskudd fra myndighetene er ikke regnskapsført før det foreligger rimelig sikkerhet for at konsernet vil møte betingelsene som er fastsatt i forbindelse med mottak av tilskuddene, og at tilskuddene vil bli mottatt. Tilskudd blir regnskapsført som fradrag i den kostnad den er ment å dekke.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon om konsernets posisjoner på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker posisjon på balansedagen, men som vil påvirke konsernets posisjon i fremtiden, er opplyst om dersom dette er vesentlig.

NOTE 2 ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER OG NYE REGNSKAPSSTANDARDER

Nye og endrede standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

Standardene og fortolkningene som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid, er oppgitt under. Konsernets intensjon er å implementere de relevante endringene på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av konsernregnskapet.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

I juli 2014 publiserte IASB det siste delprosjektet i IFRS 9 og standarden er nå ferdigstilt. IFRS 9 innebærer endringer knyttet til klassifisering og måling, sikringsbokføring og nedskrivning. IFRS 9 vil erstatte IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. De delene av IAS 39 som ikke er endret som ledd i dette prosjektet, er overført og tatt inn i IFRS 9. Standarden er foreløpig ikke godkjent av EU.

Konsernet er i ferd med å vurdere potensielle regnskapsmessige effekter av IFRS 9.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter

IASB og FASB har gitt ut en ny, felles standard for inntektsføring, IFRS 15. Standarden erstatter alle eksisterende standarder og fortolkninger for inntektsføring. Kjerneprinsippet i IFRS 15 er at inntekter innregnes for å reflektere overføringen av avtalte varer eller tjenester til kunder, og da til et beløp som gjenspeiler vederlaget selskapet forventer å ha rett til i bytte for disse varene eller tjenestene. Standarden gjelder for alle inntektskontrakter og inneholder en modell for innregning og måling av salg av enkelte ikke-finansielle eiendeler (eks. salg av eiendom, anlegg og utstyr). Standarden er foreløpig ikke godkjent av EU.

Konsernet er i ferd med å vurdere potensielle regnskapsmessige effekter av IFRS 15. Den foreløpige vurderingen er at IFRS 15 kan påvirke konsernets innregning av inntekter fra andre tjenester og kunde-prosjekter som er inkludert i posten «andre driftsinntekter». Konsernets inntekter fra regulert virksomhet forventes ikke å påvirkes av standarden.

IFRIC 21 Avgifter

IFRIC 21 er en tolkning av IAS 37 Avsetninger, betingede forpliktelse og betingede eiendeler. Standarden fastsetter kriteriene for innregning av forpliktelse. Ett av kriteriene er at foretaket har en eksisterende plikt som oppstår av tidligere hendelser, også kalt en forpliktende hendelse. Fortolkningen klargjør at den forpliktende hendelsen som gir opphav til avgifter det offentlige pålegger (government levies), er aktiviteten beskrevet i den relevante lovgivningen som utløser betalingsforpliktelsen for avgiften. Fortolkningen omfatter også veiledning som illustrerer hvordan fortolkningen skal anvendes. Innenfor EU/EØS-området gjelder endringene med virkning for regnskapsår som starter 17. juni 2014 eller senere.

IFRIC 21 har fra 1. januar 2015 effekt for konsernets innregning av eiendomsskatt som forpliktelse. Den forpliktende hendelsen er vurdert til å inntre på det tidspunktet som kommunene skriver ut eiendomsskatten til konsernselskapene. Dette innebærer at konsernet innregner eiendomsskattekostnaden når faktura for kommende termin mottas fra kommunene.

IFRS 10 Konsernregnskap og IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet

Endringen omhandler en inkonsistens mellom kravene i IFRS 10 og IAS 28 (2011) når det gjelder salg eller overføring av eiendeler mellom en investor og investorens tilknyttede foretak eller felleskontrollerte virksomhet. Den viktigste konsekvensen av endringen er at gevinst eller tap innregnes fullt ut når en transaksjon omfatter en virksomhet (uavhengig av om denne er lagt inn i et datterselskap eller ikke). Gevinst eller tap innregnes partielt når en transaksjon omfatter eiendeler som ikke utgjør en virksomhet, også når eiendelene er lagt inn i et datterselskap. Standarden er foreløpig ikke godkjent av EU.

Endringen kan få betydning ved fremtidige transaksjoner, men antas ikke å medføre noen vesentlig endring i konsernets anvendelse av regnskapsprinsipper eller noteopplysninger.

Årlig forbedringsprosjekt 2010–2012

Endringene er foreløpig ikke godkjent av EU.

Forbedringsprosjektet inneholder endringer i flere standarder:

IFRS 3 Virksomhetssammenslutninger

Betinget vederlag i en virksomhetssammenslutning som ikke er klassifisert som egenkapital, skal i påfølgende måling måles til virkelig verdi over resultatet uavhengig av om det er innenfor virkeområdet til IFRS 9 «Financial instruments» eller ikke.

Endringen kan få betydning ved fremtidige transaksjoner, men antas ikke å medføre noen vesentlig endring i konsernets anvendelse av regnskapsprinsipper eller noteopplysninger.

IFRS 13 Måling av virkelig verdi

IASB klargjør at kortsiktige kundefordringer og leverandørgjeld som ikke er rentebærende, kan måles til fakturabeløp når effekten av diskontering er uvesentlig.

Endringen antas ikke å medføre noen vesentlig endring i konsernets anvendelse av regnskapsprinsipper eller noteopplysninger.

NOTE 3 REGNSKAPSESTIMATER OG FORUTSETNINGER

Utarbeidelse av finansregnskap i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen utarbeider vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette påvirker regnskapsførte beløp for eiendeler og gjeld på balansedagen, samt rapportering av betingede eiendeler og forpliktelser, og rapporterte inntekter og kostnader i perioden.

Enkelte beløp som påvirker konsernets regnskap, må estimeres. Det krever at ledelsen må ta forutsetninger med hensyn til verdier eller usikre forhold på tidspunktet for utarbeidelse av regnskapet. Sentrale regnskapsestimater er estimater som er viktig for presentasjonen av konsernets økonomiske stilling og resultater, og som krever ledelsens subjektive og komplekse vurderinger, ofte relatert til forhold beheftet med usikkerhet. Ledelsen vurderer slike estimater løpende ut fra historiske resultater og erfaringer, konsultasjoner med eksperter, trender, prognoser og andre metoder som ledelsen anser som rimelige i de enkelte tilfeller.

Avsetning for forpliktelser knyttet til tvister og rettslige krav innregnes når konsernet, som følge av en tidligere hendelse, har en eksisterende juridisk eller selvpålagt forpliktelse. Videre må beløpet kunne estimeres pålitelig, og det må være sannsynlig at forpliktelsen vil bli gjort opp. Avsetningene måles til ledelsens beste estimat på balansedagen.

Forsikringskrav er å anse som en betinget eiendel, og inntektsføring skjer først når inntekten er så godt som sikker. Forsikringskrav i forbindelse med utbyggingsprosjekter der merkostnader knyttet til reparasjon av skader utgjør en del av kostprisen på anlegget, og det ikke er grunnlag for nedskrivning, føres som en reduksjon av anskaffelseskosten på prosjektet. Reduksjon av kostpris med forsikringskrav forutsetter at forsikringselskapet har erkjent skaden, og at beløpet kan estimeres pålitelig.

(Beløp i mill. kr)

Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger	Konsern Bokført verdi
Andre immaterielle eiendeler	8	Estimat på gjenvinnbart beløp og gjenværende utnyttbar levetid	227
Varige driftsmidler	8	Estimat på gjenvinnbart beløp og gjenværende utnyttbar levetid	27 375
Pensjonsforpliktelser	7	Økonomiske og demografiske forutsetninger	869
Fjerningsforpliktelser		Estimat på kostnad for fjerning, tidspunkt for fjerning og prisstigning frem til fjerning	480

Vesentlige poster knyttet til bruk av estimater for Statnett er relatert til:

Avskrivninger/Amortisering*Varige driftsmidler*

Avskrivninger er basert på ledelsens vurdering av utnyttbar levetid for varige driftsmidler. Vurderingene kan endres med bakgrunn i blant annet teknologisk utvikling og historisk erfaring. Dette kan medføre endringer i estimert utnyttbar levetid og dermed avskrivninger. Teknologisk utvikling er vanskelig å forutse, og ledelsens syn på hvor hurtig endringene vil komme, kan endres over tid. Hvis forventningene endres vesentlig, vil avskrivningene justeres med effekt på fremtidige perioder. Estimert utnyttbar levetid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes minst en gang per år. Restverdien anslås til null ved utløp av utnyttbar levetid for de fleste eiendeler.

Goodwill og andre immaterielle eiendeler

Goodwill som oppstår i en virksomhetssammenslutning, amortiseres ikke. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid amortiseres over utnyttbar levetid. Utnyttbar levetid vurderes minst én gang i året. Immaterielle eiendeler amortiseres lineært siden dette best reflekterer forbruket av eiendelene.

Nedskrivninger

Varige driftsmidler

Statnett har foretatt betydelige investeringer i varige driftsmidler. Disse verdivurderes når det foreligger indikasjoner på verdifall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som én kontantgenererende enhet og vurderes samlet siden Statnett SF har én samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt.

Fremover vil det bli foretatt betydelige investeringer. I stor grad skjer det via egenregiprosjekter som balanseføres som anlegg under utførelse inntil driftsmidlet er klart til bruk. Prosjekter under utførelse verdivurderes per prosjekt ved indikasjoner på verdifall.

Estimater av gjenvinnbare beløp av eiendeler må delvis baseres på ledelsens vurderinger, herunder beregning av eiendelenes inntektsgenererende kapasitet og sannsynlighet for konsesjoner ved utbyggingssjekter. Endringer i omstendighetene og i ledelsens forutsetninger kan føre til nedskrivninger i de aktuelle perioder.

Goodwill

Goodwill vurderes for nedskrivning årlig, eller oftere ved indikasjoner på verdifall, basert på den kontantgenererende enheten som goodwill er tilordnet til. Hvis det gjenvinnbare beløpet (det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi) av den kontantgenererende enheten er lavere enn regnskapsført verdi, reduserer nedskrivningene først regnskapsført verdi av eventuell goodwill og deretter regnskapsført verdi av enhetens øvrige eiendeler forholdsmessig basert på regnskapsført verdi av de enkelte eiendelene i enheten. Regnskapsført verdi av individuelle eiendeler reduseres ikke under gjenvinnbart beløp eller null. Nedskrivninger av goodwill kan ikke reverseres i en senere periode hvis den virkelige verdien av den kontantgenererende enheten øker. Eventuelt verdifall innregnes som en del av nedskrivninger i resultatregnskapet.

Andre immaterielle eiendeler

Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderer konsernet om det foreligger indikasjoner på verdifall for immaterielle eiendeler. Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres det gjenvinnbare beløpet for eiendelene for å vurdere eventuell nedskrivning.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelser beregnes basert på Regnskapsstiftelsens oppdaterte forutsetninger per 31. desember. Disse forutsetningene er vurdert til å relevante for konsernets pensjonsordninger.

NOTE 4 DRIFTSINNTEKTER**Driftsinntekter regulert virksomhet**

Statnetts inntekter kommer i hovedsak fra virksomhet der inntektene er regulert av NVE. Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten kommer fra tariffinntekter i sentral- og regionalnettet samt flaskehalsinntekter.

På grunn av usikkerhet tilknyttet hvert års faktiske inntekter og endelig tillatt inntekt, som NVE fastsetter etter årets utløp, vil det årlig, oppstå avvik mellom Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten og Statnetts tillatte inntekt. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt. Merinntekt oppstår når Statnett har høyere faktiske driftsinntekter enn hva NVE har vedtatt som tillatt inntekt i det enkelte år. Mindreinntekt innebærer at foretakets faktiske driftsinntekter er lavere enn tillatt inntekt.

Forskrifter fra NVE setter krav om at merinntekt, tillagt renter, tilbakeføres kundene i form av reduksjon i fremtidige tariff, mens mindreinntekt, tillagt renter, kan hentes inn fra kundene i form av økning i fremtidige tariff. Forpliktelsen til å redusere fremtidige tariff samt muligheten til kreve inn økte tariff oppfyller ikke IFRS krav til balanseføring, og representerer derfor en latent forpliktelse (ved akkumulert merinntekt) og en latent fordring (ved akkumulert mindreinntekt). Årlig endring i disse postene vil derfor heller ikke inngå i resultatregnskapet.

Statnetts faktiske driftsinntekter fra regulert virksomhet tilsvarer summen av Statnetts tillatte inntekt fastsatt av NVE og mer-/mindreinntekt det samme året.

Fordeling av inntekter mellom regionalnettet (R-nett) og sentralnettet (S-nett)

(Beløp i mill. kr)

Morselskap

Driftsinntekter	R-nett	S-nett	Sum 2014	R-nett	S-nett	Sum 2013
Tariffinntekt faste ledd produksjon	44	1 434	1 478	29	955	984
Tariffinntekt faste ledd forbruk	133	2 476	2 609	28	2 204	2 232
Andre leieinntekter	-	84	84	88	75	163
Tariffinntekt energiledd	-1	633	632	2	811	813
Flaskehalsinntekter	-	807	807	-	576	576
Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	-61	-194	-255	-42	-323	-365
Sum driftsinntekter regulert virksomhet	115	5 240	5 355	105	4 298	4 403
Tillatt inntekt						
Inntektsramme uten nettap	84	4 102	4 186	99	3 890	3 989
Inntektsramme nettap	12	614	626	15	707	722
Tillegg til inntektsramme	2	1 206	1 208	13	637	650
Sum tillatt inntekt	98	5 922	6 020	127	5 234	5 361
Årets avsetning renter mer-/mindre (-/+) -inntekt	1	-43	-42	1	-60	-59
Årets mer-/mindre (-/+) -inntekt	-16	681	665	22	936	958
Vedtatt om justert mer-/mindre (-/+) -inntekt	-	-	-	4	139	143
Årets endring i saldo for mer-/mindre (-/+) -inntekt	-15	638	623	27	1 015	1 042
Saldo mer-/mindre (-/+) -inntekt, inkl. renter 01.01.	61	-2 474	-2 413	34	-3 489	-3 455
Endret saldo for mer-/mindre (-/+) -inntekt inkl renter	-15	638	623	27	1 015	1 042
Saldo mer-/mindre (-/+) -inntekt inklusiv renter 31.12.	46	-1 836	-1 790	61	-2 474	-2 413

Sum driftsinntekter fra regulert virksomhet øker med 952 millioner kroner fra 2013 til 2014. I hovedsak skyldes dette høyere tariffinntekter, både fra produsenter og forbruk, større flaskehalsinntekter og at lavere andel av den regulert inntekt tilfaller andre netteiere.

(Beløp i mill. kr)

Konsern

Driftsinntekter	R-nett	S-nett	Sum 2014	R-nett	S-nett	Sum 2013
Tariffinntekt faste ledd produksjon	44	1 434	1 478	29	955	984
Tariffinntekt faste ledd forbruk	133	2 476	2 609	28	2 204	2 232
Andre leieinntekter	-	84	84	88	75	163
Tariffinntekt energiledd	-1	633	632	2	811	813
Flaskehalsinntekter	-	807	807	-	576	576
Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	-61	-160	-221	-42	-323	-365
Sum driftsinntekter regulert virksomhet	115	5 274	5 389	105	4 298	4 403
Tillatt inntekt						
Inntektsramme uten nettap	84	4 136	4 220	99	3 890	3 989
Inntektsramme nettap	12	614	626	15	707	722
Tillegg til inntektsramme	2	1 206	1 208	13	637	650
Sum tillatt inntekt	98	5 956	6 054	127	5 234	5 361
Årets avsetning renter mer-/mindre (-/+) -inntekt	1	-43	-42	1	-60	-59
Årets mer-/mindre (-/+) -inntekt	-16	681	665	22	936	958
Vedtatt om justert mer-/mindre (-/+) -inntekt	-	-	-	4	139	143
Årets endring i saldo for mer-/mindre (-/+) -inntekt	-15	638	623	27	1 015	1 042
Saldo mer-/mindre (-/+) -inntekt, inkl. renter 01.01.	61	-2 474	-2 413	34	-3 489	-3 455
Endret saldo for mer-/mindre (-/+) -inntekt inkl renter	-15	638	623	27	1 015	1 042
Saldo mer-/mindre (-/+) -inntekt inklusiv renter 31.12.	46	-1 836	-1 790	61	-2 474	-2 413

Sum driftsinntekter fra regulert virksomhet øker med 986 millioner kroner fra 2013 til 2014. I hovedsak skyldes dette høyere tariffinntekter, både fra produsenter og forbruk, større flaskehalsinntekter og at lavere andel av den regulert inntekt tilfaller andre netteiere.

Utfall i nettet med resultatkonsekvens

Statnett som systemansvarlig har en uavklart sak med NVE om hvordan avbrudd på Nyhamna etter systemvernuttøsing i perioden fram til 2012 skal behandles med hensyn til KILE-ordningen og systemkostnader. De økonomiske konsekvensene for Statnett av slike avbrudd/utfall i nettet er derfor ikke avklart. I forbindelse med utfallet på linjen Viklandet-Fræna etter 2012 er det foretatt avsetning i regnskapet etter samme prinsipp som for tidligere hendelser.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter er inntekter utenfor den regulerte virksomheten og består i blant annet av konsulentoppdrag for eksterne og leieinntekter. Eksterne oppdrag i konsernet for øvrig utføres av Statnett Transport AS.

Med virkning fra 1. juli 2014 inngikk Statnett avtale med JM Norge AS og Miliarium AS om salg av Statnetts tidligere hovedkontor på Husebyplataet i Oslo. Avtalen gjelder hoveddelen av Statnetts eiendom på Husebyplataet, som var Statnetts hovedkontor fra 1992 til 2013. Det er i tillegg inngått en opsjons-

avtale for den resterende delen av tomten. Den totale rammen for salget ligger på om lag 700 millioner kroner. Den bokførte verdien av eiendommene omfattet i avtalen, er 72 millioner kroner. I 2014 ble den bokførte gevinsten knyttet til salget 56 millioner kroner. Foretaket forventer å bokføre ytterligere inntekter i årene fremover, etter hvert som inntektene kvalifiserer til innregning i regnskapet.

Balanseavregning

Statnett SF har en egen konsesjon for å være avregningsansvarlig i Norge. Dette innebærer å foreta et økonomisk oppgjør for avviket som de balanseansvarlige aktørene har mellom planlagte anskaffelser og forpliktelser og de virkelige målte verdier. De balanseansvarlige aktørene er økonomisk motpart i oppgjørene og må stille sikkerhet i henhold til balanseavtalen. Sikkerhetskravet beregnes ukentlig basert på handelsvolum og markedspriser, og stilles i form av påkravsgaranti eller kontanter på pantsatt bankkonto. Samlet sikkerhetsstillelse ved årsskiftet var 1 026 millioner kroner. Sikkerhetskravet mot balanseansvarlige på samme tidspunkt var 526 millioner kroner. Alle balanseansvarlige hadde stilt tilfredsstillende sikkerhet i henhold til Balanseavtalen.

Inntektene for avregningsansvarlig utgjorde 63 millioner kroner, herav gebyrinntekter på 23 millioner kroner, i 2014. Utestående kundefordringer knyttet til balanseavregningen utgjorde 11 millioner kroner per 31. desember 2014 og vises under posten kunde- og andre kortsiktige fordringer.

Driftsresultat innenfor og utenfor nettvirksomheten

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
310	1 359	Driftsresultat innenfor nettvirksomheten	1 370	310
9	23	Driftsresultat utenfor nettvirksomheten	23	9
319	1 382	Sum driftsresultat	1 393	319

Grunnlag for avkastning på investert nettkapital

Avkastningsgrunnlag er definert som gjennomsnittet av inngående og utgående saldo for investert nettkapital, tillagt en prosent for netto arbeidskapital. Investert nettkapital er gitt ved førstegangs historisk anskaffelseskostnad. Andel av felles driftsmidler er inkludert.

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
19 222	26 959		27 057	19 222

Avkastning på investert nettkapital

Avkastning er definert som driftsresultat sett i forhold til avkastningsgrunnlaget. Driftsresultatet er gitt ved årlig tillatt inntekt for eget nett fratrukket kostnader i eget nett.

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Avkastning i prosent)	2014	2013
6 %	7 %		7 %	6 %

NOTE 5 SYSTEMTJENESTER OG OVERFØRINGSTAP**Systemtjenester**

Morselskap			Konsern	
2013	2014	<i>(Beløp i mill. kr)</i>	2014	2013
19	32	Netto balanse- og effektkraft	32	19
135	104	Primærreserver	104	135
62	20	Sekundærreserver	20	62
87	35	Tertiærreserver	35	87
102	95	Transittkostnader	95	102
104	275	Spesialregulering	275	104
60	48	Øvrige systemtjenester	48	60
569	609	Sum systemtjenester	609	569

Systemtjenester er kostnader knyttet til utøvelse av systemansvaret, definert i forskrift om systemansvar (FoS).

Frekvensen i strømmettet skal være 50 Hz, og det er Statnett som systemansvarlig operatør sin oppgave å sørge for at frekvensen holdes stabil. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål legger begrensninger på produsentene ved at de ikke kan produsere og selge full kapasitet på alle sine generatorer. Vi skiller mellom tre ulike former for reservekapasitet.

Primærregulering

Primærreguleringen er automatisk og trer i kraft momentant ved frekvensendringer i strømmettet. Dette skjer ved hjelp av en på forhånd avtalt reservekapasitet. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål legger begrensninger på produsentene ved at de ikke kan produsere og selge full kapasitet på alle sine generatorer. Primærreserver er kostnader Statnett har ved at foretaket kjøper reservekapasitet hos produsentene. Omfang av primærreserver er bestemt av avtaler på nordisk nivå, og reservene blir anskaffet gjennom markedsløsninger.

Sekundærreserver

Automatiske sekundærreserver aktiveres for å frigi den aktiverte primærreserven slik at den igjen blir i stand til hurtig å håndtere eventuelle nye feil og ubalanser. Automatiske sekundærreserver fungerer ved at et signal sendes fra TSO til en aktør/kraftverk, som da endrer produksjonen i anlegget. Sekundærreserven omtales også som Load Frequency Control (LFC), og i Norden anvendes den hovedsakelig for å håndtere frekvensavvik. Omfang av sekundærreserver er bestemt av avtaler på nordisk nivå, og reservene blir anskaffet gjennom en markedsløsning.

Tertiærregulering

I Norge har vi et regulerkraftopsjonsmarked som benyttes for å sikre at vi har nok regulerressurser tilgjengelig i den norske delen av regulerkraftmarkedet også i perioder med økt etterspørsel etter effekt, som i vintersesongen. Systemansvarlig arrangerer i vinterhalvåret et marked der de kjøper en garanti for at aktører legger inn bud på regulerkraft-listen for påfølgende uke. Garantiene kan gjelde både for bruk og produksjon.

Transittkostnader

Transittkostnader er kompensasjon for bruk av nett i utlandet. Kraftsystemet i Europa er knyttet sammen via overføringslinjer/-kabler som går over landegrenser.

Spesialregulering

I enkelte tilfeller kan begrensninger i overføringskapasiteten (flaskehals) medføre at budene i regulerkraftmarkedet ikke kan anvendes i «prisriktig» rekkefølge. Aktiverte reguleringer utenom prisrekkefølge kategoriseres som spesialreguleringer og kompenseres med tilhørende budpris uten at de påvirker fastsettelsen av regulerkraftprisen. Statnett påføres da en kostnad lik differansen mellom pris på aktive bud som er benyttet til spesialreguleringer og aktuell timepris i hovedretning i regulerkraftmarkedet multiplisert med spesialregulert volum.

Overføringstap

Statnett kjøper overføringstap (volum) til spotpris (markedspris) for den timen overføringstapet gjelder, fra eksterne leverandører. Resultat for overføringstap i sentralnett fordeles mellom anleggseierne i henhold til forholdsmessig eierandel i sentralnettet. 4,05 prosent av anleggene eies av andre enn Statnett SF.

Morselskap			Konsern	
2013	2014		2014	2013
2 287	2 497	Volum (GWh)	2 497	2 287
304	235	Pris (kr/MWh)	235	304
		(Beløp i mill. kr)		
696	584	Overføringstap	584	696
2	2	Overføringstap resultat andre	2	2
698	586	Sum overføringstap	586	698

NOTE 6 LØNNS- OG PERSONALKOSTNADER

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
775	857	Lønninger	869	784
126	146	Arbeidsgiveravgift	149	128
166	185	Pensjonskostnader (note 7)	187	168
92	94	Andre ytelser	85	87
1 159	1 282	Sum lønnskostnader	1 290	1 167
-388	-572	Herav egne investeringsarbeider	-575	-388
771	710	Netto lønnskostnader	715	779
1 060	1 100	Antall sysselsatte årsverk	1 119	1 074

Lån til ansatte

Ansatte har lån i selskapet på tilsammen en million kroner per 31. desember 2014. Lånene nedbetales ved trekk i lønn over en periode på inntil to år. Lånene er rentefrie for den ansatte. Rentefordelen av lån som overstiger 3/5 av grunnbeløpet, beskattes etter den til enhver tid gjeldende normalrentesats som er gitt av myndighetene.

NOTE 7 PENSJONER

Morselskapet og datterselskapene har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser i form av ytelsesplaner. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller krav i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Ytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Full alderspensjon utgjør 70 prosent av pensjonsgrunnlaget redusert med beregnet folketrygd. Pensjonsgrunnlaget er begrenset oppad til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. Full opptjeningstid er 30 år, og ordinær pensjonsalder er 67 år. Ordningen inkluderer også uføre-, ektefelle- og barnepensjon.

Opptjente pensjonsrettigheter er i hovedsak sikret gjennom pensjonsordninger i Statnett SFs Pensjonskasse. I tillegg har morselskapet førtidspensjonsforpliktelser som dekkes over driften.

Tilskudd til pensjonskassen skjer i overensstemmelse med aktuarmessige beregninger. Pensjonsmidlene i pensjonskassen er primært investert i verdipapirer, se tabell under om prosentvis fordeling av pensjonsmidlene i investeringskategorier.

Konsernledelsen har egne tilleggsavtaler der ordinær pensjonsalder er 65 år, men med mulighet for fratredelse fra fylte 62 år. Alderspensjonen utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget inkluderer også grunnlag som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Ved ansettelse etter 1. mars 2011 inngås det tilleggsavtale utover 12 ganger folketrygdens grunnbeløp innenfor rammen av Retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper, fastsatt 31. mars 2011. Styret vil drøfte om "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel" gitt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13. februar 2015 utløser behov for endringer i foretakets retningslinjer for lederlønn for 2015. For nærmere omtale, se note 19 Ytelse til ledende ansatte. Årlig premieinnbetaling skal begrenses til 30 prosent av lønn over 12 G.

Konsernet deltar i den private avtalefestet ordning for førtidspensjonering (AFP-ordningen) som trådte i kraft i 2011. Ordningen innebærer at de ansatte får et tillegg på sin pensjon som en livsvarig ytelse. Ytelsen kan tas ut fra og med fylte 62 år også ved siden av å stå i jobb. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning som organiseres gjennom et felleskontor, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Det foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen, og derfor blir ordningen i tråd med regnskapsreglene behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Premien for 2014 er fastsatt til 2,2 prosent av samlede lønnsutbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere, estimert til 11 millioner kroner. Det er for tiden ingen fondsoppbygging i ordningen, og derfor forventes det at premiene vil øke fremover. Gammel AFP-ordning er fra 1. januar 2011 under avvikling. Spekter er fortsatt konsernets avtalepart i denne ordningen som nå kun er gjeldende for de som er født før 1. desember 1948 og som gjorde uttak fra ordningen senest 1. desember 2010.

Netto pensjonsforpliktelse i balansen fremkommer etter korrigerende resultatføring av virkning av endringer i estimater og pensjonsplaner i totalregnskapet, samt avvik mellom faktisk og renteinntekter på pensjonsmidler. Netto pensjonsforpliktelser vises som avsetning for forpliktelser.

Ansatte som forlater konsernet før pensjonsalder, mottar fripolise. Statnett SFs Pensjonskasse har hatt utløsningsavtale med Storebrand Livsforsikring AS som har utstedt fripoliser frem til 31. desember 2013. For ansatte som slutter etter 1. januar 2014, har Statnett SFs Pensjonskasse fripolisene på egen balanse og forvalter dem selv. Fra tidspunkt for utstedelse av fripolisene er Statnett SF fritatt for ytterligere forpliktelser overfor de ansatte som fripolisene gjelder. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunkt for utstedelse av fripolisen, og skilles ut fra pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Pensjonsforpliktelsen er beregnet av uavhengig aktuar i januar 2015 som et estimat på situasjonen per 31. desember 2014.

Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til den arbeidsgiveravgift som foretaket må betale ved utbetaling av direkte pensjoner og ved innbetaling av premier til fondsbaserte ordninger.

Arbeidsgiveravgiften er et delelement i foretakets ytelse og er bokført som en del av pensjonsforpliktelsen.

Pensjonsordningenes medlemmer

Morselskap			Konsern	
2013	2014		2014	2013
1 445	1 587	Medlemmer i pensjonskassen	1 611	1 464
361	403	Herav pensjonister	408	366
1 084	1 184	Antall aktive personer i pensjonsordningene	1 203	1 098

Økonomiske/aktuarmessige forutsetninger morselskap og konsern	2014	2013
Diskonteringsrente foretaksobligasjoner (OMF)	2,30 %	4,10 %
Renteinntekter på pensjonsmidler	2,30 %	4,10 %
Forventet lønnsregulering	2,75 %	3,75 %
Forventet pensjonsregulering	1,75 %	2,75 %
Forventet regulering av grunnbeløp (G)	2,50 %	3,50 %
Dødelighetsgrunnlag	K2013	K2013

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier morselskap og konsern per 31.12.	2014	2013
Eiendom	4 %	5 %
Anleggsobligasjoner	23 %	26 %
Norske obligasjoner	29 %	26 %
Høyrenteobligasjoner	4 %	4 %
Norsk pengemarked	14 %	15 %
Utenlandske aksjer	21 %	19 %
Norske aksjer	5 %	5 %
Sum	100 %	100 %

Pensjonskostnad

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
145	160	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	161	147
64	86	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	87	65
-44	-61	Renteinntekter på pensjonsmidler	-61	-51
166	185	Netto pensjonskostnad	187	168
22	26	Arbeidsgiveravgift	26	22
188	211	Netto pensjonskostnad inklusiv arbeidsgiveravgift	213	190

Forventet pensjonspremie for 2015 utgjør 229 millioner kroner for morselskapet og 232 millioner kroner for konsern.

Sikrede og usikrede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

Morselskap			Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Beløp i mill. kr)	31.12.14	31.12.13
Endring i brutto pensjonsforpliktelse				
1 870	2 051	Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	2 067	1 884
156	175	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	178	158
73	84	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	85	73
10	456	Aktuarmessige gevinster og tap	455	10
-22	-27	Arbeidsgiveravgift av innbetalt premie	-27	-22
-36	-38	Utbetaling av pensjon/fripoliser	-38	-36
2 051	2 701	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	2 720	2 067
Endring i brutto pensjonsmidler				
1 321	1 566	Virkelig verdi på pensjonsmidler 01.01.	1 581	1 332
49	61	Faktisk renteinntekter på pensjonsmidler	61	50
70	49	Aktuarmessige gevinster og tap	48	70
156	191	Premieinnbetalinger	193	159
-30	-32	Utbetaling av pensjon/fripoliser	-32	-30
1 566	1 835	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	1 851	1 581
485	866	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	869	486
-	-	Balanseførte pensjonsmidler 31.12.	-	-
485	866	Balanseførte pensjonsforpliktelser 31.12.	869	486
426	759	Netto pensjonsmidler ekskl arbeidsgiveravgift 31.12	762	427
1 946	2 575	Brutto sikret pensjonsforpliktelse 31.12.	2 594	1 962
105	126	Brutto usikret pensjonsforpliktelse 31.12.	126	105

Endring i estimavvik over øvrige resultatelementer

Morselskap			Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Beløp i mill. kr)	31.12.14	31.12.13
-60	407	Endring i pensjonsforpliktelse	407	-60
16	-110	Utsatt skatt	-110	16
-44	297	Egenkapital – over øvrige resultatelementer	297	-44

Årets endring i estimatavvik

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
-73	1 214	Diskonteringsrente	1 214	-73
-76	-60	Renteinntekter på midler	-60	-76
33	-308	Lønnsvekst	-308	33
-140	-450	Pensjonsregulering	-450	-140
188	-	Dødelighet	-	188
8	11	Service-kostnader	11	8
-60	407	Sum årets endring estimatavvik	407	-60

Sensitivitetsanalyse

Tallene nedenfor viser et estimat for en potensiell effekt ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsplaner i Norge for Statnett.

De følgende esimater og estimerte pensjonkostnader for 2014 er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2014. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Pensjonsforpliktelse og -kostnad	Gjeldende forutsetninger	Diskonteringsrente	Årlig lønnsvekst og endring i grunnbeløp (G)		Årlig regulering av pensjoner	
			-1 %	+1 %	-1 %	+1 %
Endring i prosentpoeng			-1 %	+1 %	-1 %	+1 %

(Beløp i mill. kr)

Morselskap

Pensjonskostnad for korrigerende rentekostnader og avkastning på midler (SC)	240	323	182	209	277	207	282
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – minstepensjonsforpliktelse (ABO)	2 133	2 693	1 715	2 132	2 134	1 837	2 496
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	2 698	3 462	2 137	2 470	2 965	2 331	3 147

Konsern

Pensjonskostnad for korrigerende rentekostnader og avkastning på midler (SC)	243	327	185	212	281	210	286
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – minstepensjonsforpliktelse (ABO)	2 148	2 711	1 727	2 147	2 149	1 850	2 513
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	2 716	3 485	2 151	2 487	2 985	2 347	3 168

De følgende estimater og estimerte pensjonskostnader for 2013 er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2013. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Pensjonsforpliktelse og -kostnad	Gjeldende forutsetninger	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst og endring i grunnbeløp (G)		Årlig regulering av pensjoner	
		-1 %	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %	+1 %

(Beløp i mill. kr)

Morselskap

Pensjonskostnad før korrigering for rentekostnader og avkastning på midler (SC)	175	231	135	153	201	152	203
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 550	1 900	1 305	1 550	1 550	1 371	1 783
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	2 047	2 583	1 646	1 885	2 236	1 783	2 367

Konsern

Pensjonskostnad før korrigering for rentekostnader og avkastning på midler (SC)	177	234	136	155	203	154	206
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 562	1 916	1 315	1 562	1 562	1 382	1 797
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	2 063	2 604	1 659	1 900	2 254	1 797	2 386

Risikotabeller for død og uførehet er basert på alminnelig brukte tabeller i Norge oppdatert med historiske data fra livselskapenes populasjon. Disse dataene innebærer en justering av tilgjengelige tabeller i form av økt forventet levealder og økt uføresannsynligheter. Forventet gjennomsnittlig levealder for alle aldersgrupper i benyttede tabeller er 80 år for menn og 84 år for kvinner. Nedenfor vises utdrag fra de benyttede tabeller. Tabellen viser forventet levealder og sannsynlighet for henholdsvis uførehet og død innen ett år for ulike aldersgrupper.

Levealder K2013

Alder	Uføresannsynlighet		Døds-sannsynlighet		Forventet gjenværende levealder	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
20	0,13 %	0,16 %	0,03 %	0,01 %	68	72
40	0,21 %	0,35 %	0,07 %	0,04 %	46	50
60	1,48 %	1,94 %	0,47 %	0,32 %	26	29
80	-	-	4,81 %	3,30 %	9	11

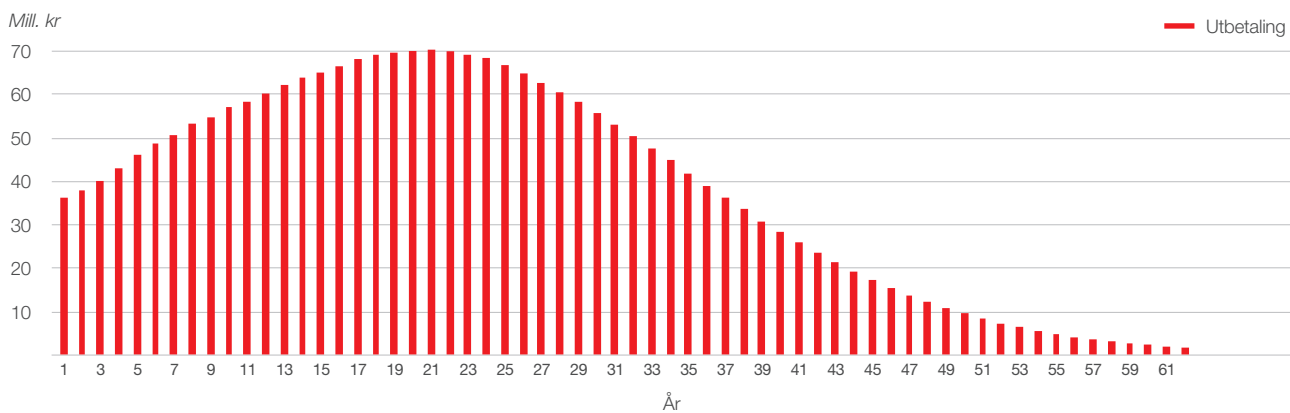
Utbetalingsstrøm Statnett SF

Gjennomsnittlig vektet løpetid for pensjonsforpliktelsen, knyttet til hovedordningen i Statnett SF, er beregnet til 22 år basert på pensjonsforutsetningene per 31. desember 2014. Ved valg av diskonteringsrente er det tatt hensyn til gjennomsittlig vektet løpetid.

Statnett SFs Pensjonskasse har ingen strategi for sammenstilling av pensjonsmidler mot forfallsstruktur på pensjonsforpliktelsen i ordningene slik de foreligger per 31. desember 2014.

Nåverdi av fremtidige utbetalinger 31.12.2014

PBO presentert som utbetalingsstrøm

NOTE 8 VARIGE DRIFTSMIDLER OG ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

(Beløp i mill. kr)

Morselskap

	Luftlinjer	Jord- og sjøkabler	Apparat-anlegg	Kontroll- og hjelpe-anlegg	Telematikk	Bygninger og grunn	Øvrige anlegg og driftsløsøre	Sum
Anskaffelseskost 01.01.13	9 355	2 794	7 121	1 816	1 484	2 967	2 127	27 664
Tilgang anskaffelseskost	1 412	626	580	249	398	1 349	105	4 719
Avgang anskaffelseskost	16	30	62	63	168	140	37	516
Anskaffelseskost 01.01.14	10 751	3 390	7 639	2 002	1 714	4 176	2 195	31 867
Tilgang anskaffelseskost	1 367	1 191	1 837	505	286	1 862	121	7 169
Avgang anskaffelseskost	-	1	107	65	100	25	14	312
Anskaffelseskost 31.12.14	12 118	4 580	9 369	2 442	1 900	6 013	2 302	38 724
Akkumulerte avskrivninger 01.01.13	3 991	778	2 490	907	861	600	416	10 043
Årets avskrivninger og amortiseringer	167	82	200	108	184	151	106	998
Avgang avskrivninger og amortiseringer	16	23	88	54	167	123	36	507
Akkumulerte avskrivninger 01.01.14	4 142	837	2 602	961	878	628	486	10 534
Årets avskrivninger og amortiseringer	241	93	215	114	206	140	113	1 122
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-	1	97	63	98	9	12	280
Akkumulerte avskrivninger 31.12.14	4 383	929	2 720	1 012	986	759	587	11 376
Bokført verdi 31.12.13	6 609	2 553	5 037	1 041	836	3 548	1 709	21 333
Bokført verdi 31.12.14	7 735	3 651	6 649	1 430	914	5 254	1 715	27 348
Herav immaterielle eiendeler								
Bokført verdi 31.12.13	-	-	-	-	157	-	-	157
Bokført verdi 31.12.14	-	-	-	-	218	-	-	218
Herav finansiell leasing								
Bokført verdi 31.12.13	-	-	-	-	97	174	208	479
Bokført verdi 31.12.14	-	-	-	-	93	159	200	452
Anskaffelseskostnad for varige driftsmidler som er fullt ut avskrevet, men som fortsatt er i bruk	172	294	229	408	495	44	81	1 723
Avskrivningssatser (lineære)	2 %	2-7 %	2-5 %	3-13 %	5-33 %	0-7 %	0-33 %	

(Beløp i mill. kr)

Konsern

	Luftlinjer	Jord- og sjøkabler	Apparat-anlegg	Kontroll- og hjelpe-anlegg	Telematikk	Bygninger og grunn	Øvrige anlegg og driftsløsøre	Sum
Anskaffelseskost 01.01.13	9 355	2 794	7 121	1 816	1 484	2 967	2 469	28 006
Tilgang anskaffelseskost	1 412	626	580	249	398	1 387	132	4 784
Avgang anskaffelseskost	16	30	62	63	168	140	57	536
Anskaffelseskost 01.01.14	10 751	3 390	7 639	2 002	1 714	4 214	2 544	32 254
Tilgang anskaffelseskost	1 367	1 191	1 838	505	286	1 862	130	7 179
Kjøp datterselskap	20	-	68	4	9	15	-	116
Avgang anskaffelseskost	-	1	107	65	100	25	18	316
Anskaffelseskost 31.12.14	12 138	4 580	9 438	2 446	1 909	6 066	2 656	39 233
Akkumulerte avskrivninger 01.01.13	3 991	778	2 490	907	861	600	489	10 116
Årets avskrivninger og amortiseringer	167	82	200	108	184	156	121	1 018
Avgang avskrivninger og amortiseringer	16	23	88	54	167	123	51	522
Akkumulerte avskrivninger 01.01.14	4 142	837	2 602	961	878	633	559	10 612
Årets avskrivninger og amortiseringer	244	93	218	114	207	143	131	1 150
Kjøp datterselskap	5	-	4	-	1	1	-	11
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-	1	97	63	98	9	14	282
Akkumulerte avskrivninger 31.12.14	4 391	929	2 727	1 012	988	768	676	11 491
Bokført verdi 31.12.13	6 609	2 553	5 037	1 041	836	3 581	1 985	21 642
Bokført verdi 31.12.14	7 747	3 651	6 711	1 434	921	5 298	1 980	27 742
Herav andre immaterielle eiendeler								
Bokført verdi 31.12.13	-	-	-	-	157	-	13	170
Bokført verdi 31.12.14	-	-	-	-	218	-	9	227
Herav finansiell leasing								
Bokført verdi 31.12.13	-	-	-	-	97	174	208	479
Bokført verdi 31.12.14	-	-	-	-	93	159	200	452
Anskaffelseskostnad for varige driftsmidler som er fullt ut avskrevet, men som fortsatt er i bruk	172	294	229	408	495	44	81	1 723
Avskrivningssatser (lineære)	2 %	2-7 %	2-5 %	3-13 %	5-33 %	0-7 %	0-33 %	

Finansiell leasing er i sin helhet forskuddsbetalt slik det ikke foreligger noen fremtidig leieforpliktelse knyttet til finansiell leasing.

NOTE 9 ANLEGG UNDER UTFØRELSE

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
4 277	6 020	Anskaffelseskost 1. januar	6 020	4 277
6 148	5 715	Årets tilgang	5 786	6 148
158	195	Årets kapitaliserte byggelånsrenter	195	158
-4 545	-6 955	Overført til varige driftsmidler	-6 954	-4 545
-18	-	Nedskrivning	-	-18
6 020	4 975	Anlegg under utførelse 31. desember	5 047	6 020

Gjennomsnittlig kapitaliseringssats som er benyttet for å fastsette beløpet for låneutgifter som kan kapitaliseres	2014	2013
	2,73 %	2,95 %

Kontraktsmessige bindinger per 31. desember 2014

Sum kontraktsmessige bindinger per 31. desember 2014 er 2 699 millioner kroner. Summen gjelder utbyggingsprosjekter hvor kontraktsmessige fremtidige bindinger er større enn 50 millioner kroner.

Statnett inngikk i 2014 en avtale med Lofotkraft AS hvor Lofotkraft gis rett, men ikke plikt, til å selge nettanlegg til Statnett, og Statnett gis plikt, men ikke rett, til å kjøpe nettanlegget fra Lofotkraft fra det tidspunkt det aktuelle nettanlegget er ferdigstilt og tilkoblet. Kjøpesummen er estimert til 250 millioner kroner, og estimert ferdigstillestidspunkt er oktober 2016.

NOTE 10 FINANSPOSTER – RESULTAT

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
		Finansinntekter		
4	15	Inntekt fra investering i tilknyttet selskap		-
49	54	Renteinntekter	63	55
-3	-2	Verdiendring derivater	-2	-3
49	121	Agio, valutavinning	123	50
10	5	Annen finansinntekt	18	24
109	193	Sum finansinntekter	202	126
		Finanskostnader		
480	538	Rentekostnader	527	479
-158	-195	Balansførte byggelånsrenter	-195	-158
33	120	Agio, valutatap	121	33
59	14	Annen finanskostnad	18	38
414	477	Sum finanskostnader	471	392

NOTE 11 OVERSIKT OVER FINANSIELLE INSTRUMENTER

Noten gir en oversikt over bokført verdi og virkelig verdi av finansielle instrumenter, samt hvordan disse er behandlet i regnskapet. Tabellen viser også på hvilket nivå i verdsettelseshierarkiet de ulike måle-metodene for konsernets finansielle instrumenter målt til virkelig verdi befinner seg i forhold til hvor objektive måle metodene er.

(Beløp i mill. kr)

Morselskap	Kategori	Verdsettelses-nivå	2014		2013	
			Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER						
Anleggsmidler						
Langsiktige fordringer	Lån og fordringer		185	185	141	141
Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse	Virkelig verdi over resultatet	3	75	75	75	75
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Tilgjengelig for salg	3	12	12	9	9
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	2	3 203	3 203	1 076	1 076
Sum finansielle anleggsmidler			3 475	3 475	1 301	1 301
Omløpsmidler						
Kundefordringer	Lån og fordringer		184	184	176	176
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	2	57	57	40	40
Andre kortsiktige fordringer	Lån og fordringer		356	356	893	893
Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer			597	597	1 109	1 109
Investering markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi over resultatet	1	996	996	311	311
Betalingsmidler*	Virkelig verdi over resultatet		2 857	2 857	873	873
GJELD						
Langsiktig rentebærende gjeld	Andre forpliktelseser	1	21 889	22 260	16 855	16 985
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	2	245	245	586	586
Sum langsiktig rentebærende gjeld			22 134	22 505	17 441	17 571
Kortsiktig rentebærende gjeld	Andre forpliktelseser	1	2 726	2 732	3 152	3 165
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	2	2	2	8	8
Sum kortsiktig rentebærende gjeld			2 728	2 734	3 160	3 173
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Andre forpliktelseser		1 738	1 738	1 488	1 488
Sum verdsettelsesnivå 1			-23 619	-23 996		
Sum verdsettelsesnivå 2			3 013	3 013		
Sum verdsettelsesnivå 3			87	87		

* Inkludert i betalingsmidler per 31. desember 2014 er bundne skattetreksmidler med 48 millioner kroner, sikkerhetsstillelse til Nord Pool Spot AS med 30 millioner i morselska-pet og sikkerhetsstillelse knyttet til CSA-kontrakter med 1 861 millioner kroner.

(Beløp i mill. kr)

Konsern	Kategori	Verdsettelsesnivå	2014		2013	
			Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER						
Anleggsmidler						
Langsiktige fordringer	Lån og fordringer		50	50	1	1
Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse	Virkelig verdi over resultatet	3	75	75	75	75
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Tilgjengelig for salg	3	12	12	9	9
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	2	3 203	3 203	1 076	1 076
Sum finansielle anleggsmidler			3 340	3 340	1 161	1 161
Omløpsmidler						
Kundefordringer	Lån og fordringer		189	189	144	144
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	2	57	57	40	40
Andre kortsiktige fordringer	Lån og fordringer		226	226	896	896
Sum Kunde- og andre kortsiktige fordringer			472	472	1 080	1 080
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi over resultatet	1	1 345	1 345	640	640
Betalingsmidler*	Virkelig verdi over resultatet		3 019	3 019	970	970
GJELD						
Langsiktig rentebærende gjeld	Andre forpliktelser	1	21 893	22 260	16 855	16 985
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	2	245	245	586	586
Sum langsiktig rentebærende gjeld			22 138	22 505	17 441	17 571
Kortsiktig rentebærende gjeld	Andre forpliktelser	1	2 503	2 509	2 460	2 473
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	2	2	2	8	8
Sum kortsiktig rentebærende gjeld			2 505	2 511	2 468	2 481
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Andre forpliktelser		1 763	1 763	1 555	1 555
Sum verdsettelsesnivå 1			-23 051	-23 424		
Sum verdsettelsesnivå 2			3 013	3 013		
Sum verdsettelsesnivå 3			87	87		

* Inkludert i betalingsmidler per 31. desember 2014 er bundne skattetrekksmidler med 49 millioner kroner, sikkerhetsstillelse til Nord Pool Spot AS med 30 millioner i morselskapet og sikkerhetsstillelse knyttet til CSA-kontrakter med 1 861 millioner kroner.

Det har ikke vært overføringer mellom de ulike nivåene i 2013 og 2014.

Avstemming av nivå 3 i virkelig verdimålinger

Morselskap		Konsern	
2013	2014 (Beløp i mill. kr)	2014	2013
80	84	84	80
1	3	3	1
3	-	-	3
84	87	87	84

Virkelig verdi

Virkelig verdi av valutaterminkontrakter er fastsatt ved å benytte terminkursen på balansedagen. Virkelig verdi av valuta- og rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. I det vesentlige er den virkelige verdien bekreftet av den finansinstitusjonen som Statnett har inngått avtalene med.

Virkelig verdi på finansielle eiendeler og langsiktig gjeld som regnskapsføres til amortisert kost, er beregnet;

- ved bruk av noterte markedspriser,
- ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko, eller
- ved nåverdi av estimerte kontantstrømmer diskontert med den rente som gjelder for tilsvarende gjeld og eiendeler på balansedagen.

For finansielle instrumenter som finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, kunde- og andre kortsiktige fordringer, betalingsmidler leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld er det på grunn av postenes kortsiktige natur antatt at bokført verdi er et godt anslag for virkelig verdi.

CSA-avtaler

Det er inngått CSA-avtaler (Credit Support Annex) med de største derivatmotpartene. Dette innebærer at markedsverdien av derivater inngått mellom Statnett og motparten avregnes ukentlig, og at det mottas eller avgis pengemessig sikkerhet for tilgodehavende.

NOTE 12 RENTEBÆRENDE EIENDELER OG GJELD

Morselskap

Avdragsprofil rentebærende gjeld

Lånene er vurdert til amortisert kost justert for effekt av verdisikring

(Beløp i mill. kr)

Forfallstidspunkt	2015	2016	2017	2018	2019–	Sum
Fast rente						
Sertifikatlån						
Obligasjonslån	552	598	2 045	-	12 982	16 177
Sum fast rente	552	598	2 045	-	12 982	16 177
Flytende rente						
Annen rentebærende gjeld*	2 084	13	-	-	232	2 329
Obligasjonslån	-	-	-	-	891	891
Lån fra finansinstitusjoner	92	92	92	158	5 031	5 465
Sum flytende rente	2 176	105	92	158	6 154	8 685
Sum kortsiktig gjeld	2 728					2 728
Sum langsiktig gjeld		703	2 137	158	19 136	22 134
Sum rentebærende gjeld	2 728	703	2 137	158	19 136	24 862

* Statnett SF har to konserninterne lån på til sammen 223 millioner kroner som forfaller ved påkrav. I konsernets balanse er disse lånene eliminert.

(Beløp i mill. kr)

Løpetid på rentebinding på låneportefølje	2015	2016	2017	2018	2019–	Sum
Rentebærende gjeld	20 777	598	-	-	3 487	24 862

Lån fordelt på valuta per 31.12.2014

(Beløp i mill. kr)

Opplysninger om rentebærende gjeld	Snitt- rente ¹⁾	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK
Valuta			
NOK	2,83 %	13 387	13 387
JPY	1,69 %	4 000	273
CHF	1,74 %	400	3 328
SEK	1,80 %	200	191
USD	2,64 %	720	5 330
EUR	2,24 %	70	703
EUR*	**	183	1 650
Sum			24 862

1) Alle lån i valuta er konvertert til norske kroner gjennom valuta- og renteswapavtaler. Snittrenten for lånene er inkludert renteswapavtaler. Renten er snittrenten per 31. desember 2014.

* Beløp i EUR er knyttet til sikkerhetsstillelser under CSA (Credit Support Annex), som reflekterer mer-/mindreverdi av inngåtte derivatavtaler.

** EONIA overnatt – daglig rentefastsettelse kunngjort gjennom European Banking Federation (EBF)

Markedsbaserte verdipapirer

Morselskap			Konsern	
Anskaffelseskost	Balansført verdi	(Beløp i mill. kr)	Anskaffelseskost	Balansført verdi
572	571	Stat	572	571
134	137	Kommuner/kommunal forretningsdrift	155	160
76	77	Finansinstitusjoner inkl. bank	334	338
210	211	Privat/industri	221	222
992	996	Sum obligasjoner	1 282	1 291
-	-	Norske aksjefond	18	25
-	-	Utenlandske aksjefond	18	29
-	-	Sum aksjefond	36	54
992	996	Sum markedsbaserte verdipapirer	1 318	1 345

Alle obligasjoner har pålydende i norske kroner.

Urealiserte mer-/mindreverdier har i perioden økt fra 0 millioner kroner til 4 millioner kroner. Dette har gitt en resultatteffekt på 4 millioner kroner og er ført som andre finansinntekter.

Aldersfordeling kundefordringer

(Beløp i mill. kr)

	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Sum kundefordringer
Morselskap	160	8	-	-	15	183
Konsern	161	12	-	-	15	188

NOTE 13 DERIVATER

Derivater anvendes i risikostyring for å sikre risiko knyttet til rente og valuta. Verdien av derivatene svinger i forhold til underliggende priser, og noten viser virkelig verdi på balansedagen.

Rente- og valutaswapper

Dette er avtaler hvor kontraktspartene bytter valuta- og/eller rentebetingelser for et avtalt beløp over en definert fremtidig periode. Derivatene i tabellen er klassifisert etter type av regnskapsmessig sikring.

(Beløp i mill. kr)

Forfall	Hovedstol utlån	Hovedstol innlån	Markedsverdi* 2013	Kontantstrøm 2014	Markedsverdi* 2014	Verdiendring***	Rentebetingelser Statnett mottar	Rentebetingelser Statnett betaler
Frittstående derivater**								
2015	NOK 200	NOK 200	9	6	3	-	Fast	Nibor 6 mnd.
2015	NOK 200	NOK 200	-6	-4	-2	-	Nibor 6 mnd.	Fast
2019	NOK 350	NOK 350	-1	-	-1	-	Nibor 3 mnd.	Nibor 6 mnd.
2019	NOK 350	NOK 350	-1	-	-1	-	Nibor mnd.	Nibor 6 mnd.
Sum			1	2	-1	-		
Derivater i kontantstrømsikringer								
2016	NOK 400	NOK 400	-16	-8	-12	-4	Nibor 6 mnd.	Fast
2021	NOK 400	NOK 400	-7	-6	-45	-44	Nibor 6 mnd.	Fast
2021	NOK 500	NOK 500	-9	-7	-57	-56	Nibor 6 mnd.	Fast
2021	NOK 400	NOK 400	-8	-6	-46	-45	Nibor 6 mnd.	Fast
2022	NOK 393	NOK 393	-40	-11	-82	-52	Nibor 6 mnd.	Fast
Sum			-80	-38	-242	-201		

(Beløp i mill. kr)

Derivater i virkelig verdisikringer****

Forfall	Hovedstol utlån	Hovedstol innlån	Markeds- verdi* 2013	Markeds- verdi* 2014	Rentebetingelser Statnett mottar	Rentebetingelser Statnett betaler
2015	NOK 50	NOK 50	2	1	Fast	Nibor 6 mnd.
2017	CHF 250	NOK 1290	576	755	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2019	JPY 4000	NOK 201	49	72	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2019	NOK 150	NOK 150	-2	7	Fast	Nibor 6 mnd.
2019	NOK 150	NOK 150	-2	7	Fast	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 300	NOK 300	43	59	Fast	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 60	NOK 60	4	8	Fast	Nibor 6 mnd.
2021	CHF 150	NOK 923	8	359	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2021	SEK 200	NOK 180	180	11	SEK Stibor 3 mnd.	Nibor 6 mnd.
2023	NOK 600	NOK 600	78	149	Fast	Nibor 6 mnd.
2024	USD 100	NOK 603	-45	150	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2025	NOK 600	NOK 600	83	171	Fast	Nibor 6 mnd.
2026	EUR 70	NOK 532	17	171	Fast EUR	Nibor 6 mnd.
2027	NOK 1000	NOK 1000	14	177	Fast	Nibor 6 mnd.
2028	USD 80	NOK 457	-39	129	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2028	USD 80	NOK 464	-45	130	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2029	USD 15	NOK 87	-9	25	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2029	NOK 500	NOK 500	-	63	Fast	Nibor 6 mnd.
2032	USD 160	NOK 928	-117	271	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2033	USD 220	NOK 1256	-169	358	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2043	USD 30	NOK 171	-34	49	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2043	USD 35	NOK 203	-37	63	Fast USD	Nibor 6 mnd.
Sum			555	3 185		

* Markedsverdi er uten pålopte renter. For kombinerte rente- og valutabytteavtaler inngår urealisert valutaeffekt i markedsverdi.

** Frittstående derivater på NOK 1.100 mill er knyttet til underliggende lån, men er ikke gitt sikringsbokføring.

*** Endring i markedsverdi er hensyntatt kontantstrøm i 2014.

**** Verdiendring i virkelig verdisikringer gir ingen resultateffekt.

Valutaterminer

Valutaterminer inngås for å valutasikre transaksjoner i annen valuta enn norske kroner.

Valuta

(Beløp i mill. kr)

	Nominelt i valuta	Nominelt i NOK	Gjennomsnittlig sikrings- kurs	Markeds- kurs*	Mark
SEK	163	151	0,93	0,96	5
EUR	108	919	8,50	9,11	67
Sum valutaterminer		1070			72

*Gjennomsnittlig forwardkurs

Beregning av virkelig verdi

Valutaterminer er målt til virkelig verdi basert på observert terminkurs på kontrakter med tilsvarende løpetid på balansedagen. Virkelig verdi for rente- og valutabytteavtaler er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet ut fra observerte markedsrenter og valutakurser på balansedagen.

Derivatene inngår i sikringsforhold som følger

Kontantstrømsikringer

Statnett benytter kontantstrømsikringer for å sikre renterisikoen for lån med flytende rente. Renterisikoen er sikret med rentebytteavtaler der Statnett mottar flytende rente og betaler fast rente. Alle derivater utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer er bokført til virkelig verdi i balansen. Verdiendringene på sikringsinstrumentet føres midlertidig mot egenkapital over OCI – andre inntekter og kostnader. Når kontantstrømmen forfaller føres tidligere verdiendring av sikringsinstrumentet ut av egenkapitalen slik at sikringsinstrument og sikringsobjekt påvirker resultat i samme periode.

Virkelig verdisikringer

Statnett benytter virkelig verdisikring for å sikre renterisikoen på fastrentelån og valutarisikoen for rentebærende gjeld i utenlandsk valuta. De fleste av Statnetts obligasjonslån er fastrentelån. Renterisikoen er sikret med rentebytteavtaler der Statnett mottar fast rente og betaler flytende rente. Underliggende lån er bokført til amortisert kost. Virkelig verdisikring gjennom valutaterminkontrakter benyttes også for å sikre spesifikke anskaffelser i utenlandsk valuta til investeringsprosjekter. Urealisert gevinst/tap på terminkontraktene er inkludert i anlegg under utførelse.

Frittstående derivater

Statnett har flere rentebytteavtaler på lån som ikke kvalifiserer til sikringsbokføring i henhold til IFRS. Endringer i virkelig verdi for frittstående derivater bokføres løpende over resultatet.

NOTE 14 FINANSIELL RISIKOSTYRING

Finansiell risiko

Statnett SFs finanspolicy har som formål å sikre at foretaket oppnår den nødvendige finansieringen av planlagt drifts- og investeringsprogram til lavest mulig kostnad hensyntatt risiko. Statnett SFs finanspolicy omfatter også mål og rammer for å minimere foretakets kreditt-, rente- og valutarisiko. Statnett SF benytter seg av finansielle derivater for å styre den finansielle risikoen.

Kapitalstyring

Foretaket har gjeld og egenkapital som er spesifisert nærmere i balansen. Låneavtalene pålegger ikke foretaket noen kapitalkrav som ventes å kunne begrense kapitalstrukturen i foretaket. Det finnes heller ingen eksplisitte krav til egenkapital utover det som følger av lovgivingen. Hovedmålsettingen for foretakets styring av kapitalstruktur er at Statnett skal ha en solid finansiell posisjon, som gir grunnlag for at Statnett kan gjennomføre en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av sentralnett i tråd med planer og eiers forventninger. Statnetts styre er opptatt av at foretaket opprettholder en robust A-rating eller bedre, og foretaket fikk i januar 2014 ny egenkapital fra eier. Eier har endret utbyttepolitikk for regnskapsårene 2013–2016 i tråd med egenkapitalsøknaden, til 0 i utbytte for 2013, deretter 25 prosent av konsernets årsresultat etter skatt justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt. For øvrig styres kapitalstrukturen gjennom opptak og nedbetaling av kort- og langsiktig

gjeld, samt endringer i likviditetsbeholdningen. Det har ikke vært noen endringer i målsetning og retningslinjer for kapitalstyring gjennom året.

Oversikt over kapital som inngår i styring av kapitalstruktur

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
17 441	22 134	Langsiktig rentebærende gjeld	22 138	17 441
3 160	2 728	Kortsiktig rentebærende gjeld	2 505	2 468
1 184	3 854	Betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer	4 364	1 610
19 417	21 008	Netto gjeld	20 279	18 299

Likviditetsrisiko

Statnett SF har som mål å kunne gjennomføre tolv måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Det vil gjøre Statnett mindre sårbar for perioder med lav tilgjengelighet på kapital i finansmarkedene og perioder med lite gunstige lånevilkår.

Statnett reduserer likviditetsrisiko knyttet til forfall på finansielle forpliktelser ved hjelp av spredt forfallsstruktur, tilgang til flere finansieringskilder i Norge og internasjonalt, samt tilstrekkelig likviditet til å dekke planlagt drifts-, investerings- og refinansieringsbehov uten opptak av ny gjeld innenfor en tidshorisont på tolv måneder. Likviditeten består av eksisterende likviditetsbeholdning (bank-/tidsinnskudd, sertifikater og obligasjoner) og en trekkfasilitet på 6,5 milliarder kroner som går til januar 2018. Per 26. mars 2015 er det ikke trukket på trekkfasiliteten. Likviditeten følges opp løpende med ukentlig rapportering.

Statnett SF har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's Investor Service har gitt Statnett SF kredittrater for langsiktige låneopptak på henholdsvis A+ og A2. Den høye kredittratingen gir Statnett SF gode lånemuligheter.

Tabellen under viser alle brutto kontantstrømmer knyttet til finansielle forpliktelser. Kontantstrømmene er ikke neddiskontert og forutsetter rentesatser og valutakurser som per 31. desember 2014.

(Beløp i mill. kr)

Morselskap

Per 31.12.2014	Under 1 år	1 til 3 år	3 til 6 år	6 til 10 år	10 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	3 393	3 912	4 247	6 858	12 417	30 827
Andre forpliktelser	-	204	236	-	40	480
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1 738	-	-	-	-	1 738
Derivater	1 844	2 288	1 095	1 000	5 033	11 260
Sum	6 975	6 404	5 578	7 858	17 490	44 305

Derivater

Innbetalinger	2 051	3 203	1 534	1 525	6 860	15 173
Utbetaling	-1 844	-2 288	-1 095	-1 000	-5 033	-11 260
Netto derivater	207	915	439	525	1 827	3 913

(Beløp i mill. kr)

Konsern

Per 31.12.2014	Under 1 år	1 til 3 år	3 til 6 år	6 til 10 år	10 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	3 165	3 912	4 247	6 858	12 417	30 599
Andre forpliktelser	-	204	236	-	40	480
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1 763	-	-	-	-	1 763
Derivater	1 844	2 288	1 095	1 000	5 033	11 260
Sum	6 772	6 404	5 578	7 858	17 490	44 102

Derivater

Innbetalinger	2 051	3 203	1 534	1 525	6 860	15 173
Utbetaling	-1 844	-2 288	-1 095	-1 000	-5 033	-11 260
Netto derivater	207	915	439	525	1 827	3 913

Kreditrisiko

Statnett SF er eksponert for kredittrisiko gjennom plassering av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer og ved bruk av ulike rente- og valutaderivater. For å begrense denne risikoen har Statnett rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter, og maksimal eksponering for hver enkelt motpart. Kredittverdigheten vurderes minst en gang i året, og motpartsrisikoen overvåkes løpende for å sikre at foretakets eksponering ikke går utover fastsatte kredittgrenser og er i henhold til interne regler.

Morselskap

Konsern

2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
873	2 858	Betalingsmidler, ekskl. tidsinnskudd	3 019	970
311	996	Obligasjoner og sertifikater	1 291	583
1 115	3 260	Derivater	3 260	1 115
139	183	Langsiktige fordringer, ekskl. derivater	44	-
1 070	540	Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer, ekskl. derivater	415	1 040
3 508	7 837	Sum maksimal kreditteksponering	8 029	3 708

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. De forpliktelse foretaket har påtatt seg i utenlandsk valuta i forbindelse med investeringsprosjekter, er i stor grad sikret ved bruk av valutaterminer. Alle lån som er tatt opp i utenlandsk valuta er konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler. Per 31.12.14 utgjør den valutabeholdning som ikke er swappet eller reservert til fremtidige forpliktelse, tilsvarende 85 millioner kroner for morselskapet og 87 millioner kroner for konsernet. Denne beholdningen består av bankinnskudd. I tillegg utgjør utenlandske aksjefond og aksjer 29 millioner kroner i konsernet.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsbeholdningen og finansielle sikringer. Videre er Statnett SF eksponert for rentenivå som legges til grunn for nettvirksomhetens inntektsramme (NVE-renten).

For å redusere renterisikoen og minske svingningene i resultatet, skal renten til Statnetts gjeld korrelere mest mulig med NVE-renten. NVE-renten beregnes med utgangspunkt i daglige snitt av effektiv rente på fem års swapprente. I tillegg består NVE-renten av et fast rente-element med tillegg av inflasjon og et tillegg for kredittrisiko. For å oppnå den ønskede rentebinding på foretakets gjeld, benyttes rentebytteavtaler som er knyttet opp mot underliggende gjeld.

Gjennomsnittlig effektiv rente

Tabellen under viser gjennomsnittlig effektiv rente for de enkelte finansielle instrumentene for årene 2013 og 2014 som helhet. Selskapet har hatt en lavere renteavkastning på innskudd som følge av nedgang i kortsiktige renter.

Morselskap			Konsern	
2013	2014		2014	2013
2,77 %	2,30 %	Obligasjoner og sertifikater	3,02 %	2,97 %
2,02 %	1,81 %	Innskudd	1,81 %	2,03 %
-	-	Aksjer og aksjefond	16,76 %	28,20 %
2,91 %	2,83 %	Lån	2,83 %	2,91 %

Sensitivitetsanalyse

Rentesensitivitet

Følgende tabell viser morselskapet og konsernets følsomhet for potensielle endringer i rentenivået. Beregningen hensyntar alle rentebærende instrumenter og tilhørende rentederivater. Den viser effekt på resultat ved endring i rentenivået på ett prosentpoeng den 31. desember 2014.

Effekt på resultat Morselskap (Beløp i mill. kr)		Endring i rentenivået %	Effekt på resultat Konsern (Beløp i mill. kr)	
2013	2014		2014	2013
-7	-8	+1	-14	-12
7	8	-1	14	12

Valutakurssensitivitet

Morselskap (Beløp i mill. kr)		Endring i kronkursen %	Konsern (Beløp i mill. kr)	
2013	2014		2014	2013
-3	-4	+5	-6	-4
3	4	-5	6	-4

Tabellen viser selskapets følsomhet for potensielle endringer i kronkursen, dersom alle andre forhold holdt konstant. Beregningen legger til grunn lik endring mot alle relevante valutaer. Effekten i resultatet skyldes verdiendring i pengeposter som ikke er fullt ut sikret. Øvrige pengeposter og all gjeld i utenlandsk valuta er sikret, og endring i verdi motsvares av verdiendring på derivatet.

NOTE 15 SKATTER

Resultatskatt

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr.)	2014	2013
-	16	Betalbar skatt	36	25
18	272	Endring utsatt skatt/skattefordel	256	3
-16	-1	Endring i skattesats	-1	-21
2	287	Sum skattekostnad	291	7

Avstemming av effektiv skattesats

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr.)	2014	2013
14	1 097	Resultat før skattekostnad	1 120	89
4	296	27 % (28 %) skatt	303	25
9	-12	Permanente forskjeller 27 % (28 %)	-12	2
5	4	Andel resultat i tilknyttet selskap	1	1
-16	-1	Effekt av endring i skattesats*	-1	-21
2	287	Sum skattekostnad	291	7
14 %	26 %	Effektiv skattesats	26 %	8 %

* Fra inntektsåret 2014 er skattesats på alminnelig inntekt i Norge redusert til 27 prosent. Eiendeler ved utsatt skatt og forpliktelse ved utsatt skatt er per 31. desember 2013 verdsatt ved å bruke den nye skattesatsen. Effekten på skattekostnaden i 2013 utgjorde 16 millioner kroner i Statnett SF og 21 millioner kroner i konsernet. I 2014 utgjorde effekten 1 million kroner knyttet til konsernbidrag avsatt i 2013, men utbetalt i 2014 fra Nydalen Bygg C AS til Statnett SF som reduserte skattemessig fremførbart underskudd i 2014.

Betalbar skatt i balansen

Morselskap			Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Beløp i mill. kr.)	31.12.14	31.12.13
-	16	Årets betalbare skatt	36	25
-	-	Betalbar skatt knyttet til konsernbidrag	-	-25
-	16	Sum betalbar skatt i balansen	36	-

Utsatt skatt(-)/skattefordel i balansen

Morselskap			Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Beløp mill. kr.)	31.12.14	31.12.13
-	-	Andre immaterielle eiendeler	-3	-3
-768	-1 036	Anleggsmidler	-1 074	-809
57	69	Gevinst- og tapskonto	36	15
-19	-	Fordringer	26	-
-	-	Forsikringstekniske avsetninger	-65	-64
131	234	Pensjoner	235	131
-20	-27	Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	-28	-21
23	65	Kontantstrømsikring	65	23
70	132	Andre regnskapsmessige avsetninger	126	64
24	-	Skatteeffekt av avgitt konsernbidrag	-	24
82	-	Fremførbart skattemessig underskudd	-	83
-420	-563	Sum utsatt skatt(-)/skattefordel (netto)	-682	-557

Endringer i midlertidige forskjeller

(Beløp mill. kr.)

Morselskap	31.12.13	Resultat- ført	Øvrige resultat- elementer	Konsern- bidrag	31.12.14
Anleggsmidler	2 843	996	-	-	3 839
Gevinst- og tapskonto	-211	-44	-	-	-255
Fordringer	71	-69	-	-	2
Pensjoner	-485	25	-407	-	-867
Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	74	26	-	-	100
Kontantstrømsikring	-84	-	-158	-	-242
Andre regnskapsmessige avsetninger	-261	-229	-	-	-490
Konsernbidrag	-89	-	-	89	-
Fremførbart skattemessig underskudd	-303	303	-	-	-
Sum	1 555	1008	-565	89	2 087

(Beløp mill. kr.)

Konsern	31.12.13	Resultat- ført	Øvrige resultat- elementer	Konsern- bidrag	31.12.14
Andre immaterielle eiendeler	13	-3	-	-	10
Anleggsmidler	2 995	986	-	-	3 981
Gevinst- og tapskonto	-55	-77	-	-	-132
Fordringer	-1	-94	-	-	-95
Forsikringstekniske avsetninger	236	6	-	-	242
Pensjoner	-487	25	-407	-	-869
Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	78	27	-	-	105
Kontantstrømsikring	-84	-	-158	-	-242
Andre regnskapsmessige avsetninger	-237	-229	-	-	-466
Fremførbart skattemessig underskudd**	-397	305	-	89	-3
Sum	2 061	946	-565	89	2 531

**Det ble i 2013 ytet konsernbidrag på 89 millioner kroner fra Nydalen Bygg C AS til Statnett SF som reduserte skattemessig fremførbart underskudd i Statnett SF.

NOTE 16 INVESTERINGER I DATTERSELSKAP OG TILKNYTTETDE SELSKAPER

Statnett SF har følgende investeringer per 31. desember 2014

Konsern

Per 31.12.2014	Virksomhetens art	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Bokført verdi (beløp i tusen kr)
Datterselskaper						
Statnett Transport AS	Transport og rederi	1996	Drammen	100 %	100 %	108 021
Statnett Forsikring AS	Skadeforsikring	1998	Oslo	100 %	100 %	30 200
Nord Link Norge AS	Pt ingen virksomhet	2010	Oslo	100 %	100 %	500
Noreveien 26 AS	Eiendom	2010	Oslo	100 %	100 %	114
NorGer AS	Komplementar	2010/2011	Oslo	100 %	100 %	29 947
NorGer KS	Pt ingen virksomhet	2010/2011	Oslo	100 %	100 %	147 959
Nydalshøyden Bygg C AS	Eiendom	2013	Oslo	100 %	100 %	26 746
Lyse Sentralnett AS	Bygge og drive sentralnett	2014	Sandnes	50 %	100 %	72 978
Sum datterselskaper						416 465
Tilknyttede selskaper						
Nord Pool Spot AS	Markedsplass	2002/2008	Bærum	28,2 %	28,2 %	36 320
eSett OY	Kommisjonær	2013	Finland	33,3 %	33,3 %	16 891
KraftCERT AS	IKT-sikkerhet	2014	Norge	33,3 %	33,3 %	1 667
Sum tilknyttede selskaper						54 878
Totalt eierandel i datterselskaper og tilknyttede selskaper						471 343

Konsernverdi for selskap bokført etter egenkapitalmetoden

(Beløp i tusen kr)

	Konsernverdi 01.01.	Årets resultat	Utbytte	Konsernverdi 31.12.
2014				
Nord Pool Spot AS, 28,2 %	63 758	13 246	-4 154	72 850
eSett OY	16 891	-2 382	-	14 509
KraftCERT AS*	-	-	-	1 667
Sum tilknyttede selskaper	80 649	10 864	-4 154	89 026
2013				
Nord Pool Spot AS, 28,2 %	54 097	13 308	-3 647	63 758
eSett OY	-	-	-	16 891
Sum tilknyttede selskaper	54 097	13 308	-3 647	80 649

* KraftCERT AS ble stiftet 30.10.2014, registret i Brønnøysund 29.01.2015

Kjøp av datterselskap

Den 3. februar 2014 kjøpte Statnett SF 50 prosent av aksjene i Lyse Sentralnett AS. Etter kjøpet har Statnett SF 100 prosent av stemmerettighetene i selskapet.

Statnett SF har gjennom oppkjøpet oppnådd kontroll i Lyse Sentralnett AS, og selskapet er derfor innregnet etter oppkjøpsmetoden i samsvar med IFRS 3.

Lyse Sentralnett eier sentralnettsanleggene i Lyseområdet. Som et ledd i å trygge forsyningssikkerheten til Stavanger-området har Lyse Sentralnett AS søkt om konsesjon for ny 420 kV-ledning Lyse–Støleheia. Statnett skal stå for byggingen av den nye linjen.

Statnett har opsjon på å overta ytterligere 25 prosent av Lyse Sentralnett AS når konsesjon er gitt for linjen Lyse–Støleheia, og de resterende 25 prosent ved ferdigstillelse. Samtidig har Lyse Elnett AS rett til å kreve at Statnett overtar ytterligere 25 prosent av Lyse Sentralnett AS når konsesjon er gitt for linjen Lyse–Støleheia, og de resterende 25 prosent ved ferdigstillelse.

På overtakelsestidspunktet er følgende identifiserbare eiendeler og forpliktelser innregnet i konsernregnskapet:

(Beløp i mill. kr)

Regnskapslinje	Virkelig verdi på overtakelsestidspunkt
EIENDELER	
Anleggsmidler	
Utsatt skattefordel	1
Varige driftsmidler	104
Anlegg under utførelse	33
Sum anleggsmidler	138
Omløpsmidler	
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	15
Betalingsmidler	33
Sum omløpsmidler	48
Sum eiendeler	186
GJELD	
Kortsiktig gjeld	
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	38
Betalbar skatt	1
Sum kortsiktig gjeld	39
Sum gjeld	39
Sum virkelig verdi	147
Ikke kontrollerende interesse	74
Avtalt kjøpesum	73

Driftsinntekter og periodens resultat i Lyse Sentralnett AS

<i>(Beløp i mill. kr.)</i>	2014	I eier- perioden*
Driftsinntekter	40	37
Periodens resultat	7	6

* 3. februar t.o.m. 31. desember 2014

NOTE 17 FELLESKONTROLLERTE DRIFTSORDNINGER

Ved bygging av undersjøiske kabler for overføring av energi mot utlandet har konsernet inngått avtaler om bygging og drift med systemansvarlige i Nederland, Danmark, Tyskland og England. Disse ordningene er vurdert til å være felleskontrollerte driftsordninger under IFRS.

Utenlandskabler satt i drift

TenneT TSO BV og Statnett har bygget en kabel for overføring av energi mellom Norge og Nederland, omtalt som NorNed-kabelen. Partene eier hver sin fysiske halvdel av kabelen. Statnett eier den nordre del, og TenneT eier den søndre delen av kabelen. NorNed-kabelen ble satt i drift i mai 2008. Kostnader og inntekter knyttet til drift av NorNed-kabelen deles likt mellom TenneT og Statnett. Statnett SF eier Skagerrak-kabler 1–3, mens Energinet.dk har en langsiktig leieavtale om halve kabelkapasiteten. Inntekten fra utleie er inkludert i posten «Andre driftsinntekter». I slutten av desember 2014 ble Skagerrak kabel 4 (SK-4) satt i drift. Statnett og Energinet.dk eier hver sin fysiske halvdel av SK-4, hvor Statnett eier den nordre delen og Energinet.dk den søndre delen. Kostnader og inntekter knyttet til drift av Skagerrak kablene deles likt mellom Energinet.dk og Statnett.

Statnetts eierandeler i kablene er inkludert i kategorien «Land- og sjøkabler» i note for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler.

Utenlandskabler under planlegging

Statnett inngikk høsten 2012 en samarbeidsavtale med tyske TenneT og KfW med sikte på å realisere en HVDC-sjøkabel mellom Norge (Tønstad) og Tyskland (Wilster). Prosjektet kalles NordLink, og overføringskapasiteten vil bli 1400 MW. Forbindelsen består av 53 km ledning på norsk side, 514 km sjøkabel og 55 km landkabel på tysk side. Eierskapet planlegges delt likt der Statnett gjennom datterselskapet NordLink Norge AS vil eie den nordlige delen og TenneT og KfW vil eie den sørlige delen gjennom et felleseid tysk selskap. Kostnader og inntekter deles vil likt mellom Tyskland og Norge. Utenlands- og anleggskonsesjon for kabelen ble gitt i oktober 2014.

National Grid NSN Link Ltd (NLL) og Statnett prosjekterer en HVDC-sjøkabel mellom Kvilldal i Norge og Blyth i nordøst England, omtalt som NSN Link. Overføringskapasiteten vil bli 1400 MW. Partene skal etter planen eie hver sin fysiske halvdel, med Statnett som eier av den østre delen og NLL den vestre delen. Kostnader og handelsinntekter skal deles likt mellom NLL og Statnett. Anleggskonsesjon forelå da utenlandskonsesjon ble gitt i oktober 2014.

NOTE 18 NÆRSTÅENDE PARTER

Statnett SF var per 31. desember 2014 100 prosent eid av den norske stat ved Olje- og energidepartementet (OED). Statnett har relasjoner til OED både som eier og reguleringsmyndighet.

Reguleringsmyndighet

Det er Stortinget som lovgivende myndighet som vedtar lover, basert på forslag fra regjeringen. Forskrifter vedtas av Kongen i statsråd. OED forvalter sine ansvarsområder, og delegerer forvaltning av de fleste områder i energiloven til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). I medhold av forvaltningsloven kan ethvert enkeltvedtak fattet av NVE, klages inn for OED som overordnet instans.

Andre nærstående parter

Morselskap	Datterselskap	Tilknyttet
Statnett SF	Statnett Transport AS	Nord Pool Spot AS
	Statnett Forsikring AS	eSett OY
	Nydalshøyden Bygg C AS	KraftCERT AS
	Noreveien 26 AS	
	NordLink Norge AS	
	NorGer KS	
	NorGer AS	
	Lyse Sentralnett AS	

Datterselskapene er 100 prosent eid av Statnett SF, dog slik at Statnett eier 100 prosent av aksjene i NorGer AS og 90 prosent eierandel i NorGer KS. I tillegg eier NorGer AS 10 prosent eierandel i NorGer KS, slik at Statnett SF inklusive indirekte eierskap også kontrollerer 100 prosent av eierandelene i NorGer KS. For Lyse Sentralnett AS er eierandelen 50 prosent, men Statnett anses for å ha kontroll i selskapet gjennom å eie alle stemmeberettigede aksjer.

Statnett SF har en eierandel i Nord Pool Spot AS på 28,2 prosent. Statnett SF har en eierandel på 33,3 prosent i eSett OY og i det nystiftede selskapet KraftCERT AS.

Transaksjoner med nærstående selskaper

Statnett SF og datterselskaper har låneavtaler og avtaler om kjøp og salg av tjenester. Alle transaksjoner er foretatt som del av den ordinære virksomheten og til gjeldende markedspriser. De vesentligste transaksjonene er beskrevet nedenfor.

Statnett Forsikring AS har konsesjon til å dekke risiko vedrørende selskaper i Statnett-konsernet. Selskapet opererer både som direktetegnende personforsikrings- og skadeforsikringsselskap. Videre er selskapet reassurandør for Statnetts risiko dekket av andre forsikringsleverandører.

Statnett Transport AS driver tungtransport på land og sjø og leverer transporttjenester til Statnett SF, herunder beredskapstjenester for transport av tunge enheter på land og sjø samt kabelberedskap. Tjenestene er verdsatt av ekstern part.

Lyse Sentralnett AS eier sentralnettsanlegg i Sør-Rogaland. Statnett SF leier inn sentralnett fra Lyse Sentralnett AS på samme vilkår som andre sentralnettseiere.

Statnett SF kjøper overføringstap fra Nord Pool Spot AS daglig. Kjøpet skjer til kraftbørsens markedspriser.

Statnett SF utfører administrative tjenester for datterselskapene. Det er inngått avtaler som spesifiserer tjenestene, og de er priset til markedsmessige betingelser.

Statnett SF utfører prosjektarbeider for Lyse Sentralnett AS. Det er inngått avtale som spesifiserer tjenestene, og de er priset til markedsmessige betingelser.

Statnett SF har i 2014 mottatt utbytte på totalt 200 millioner kroner fra datterselskaper og tilknyttet selskap, hvorav 186 millioner kroner er bokført til reduksjon av verdi på aksjer i datterselskap.

Statnett SF kjøpte i 2013 Nydalen Allé 33 fra Nydals høyden Bygg C AS. Kjøpesummen var verdsatt av eksternt part.

Statnett SFs mellomværende med selskaper i samme konsern

	Kundefordringer		Utlån		Innlån		Leverandørgjeld	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Datterselskaper	22	1	135	139	223	693	24	34

Renter

Rentesatsen på inn- og utlån er avtalt til seks måneders NIBOR med et påslag i intervallet 0,7 %–1,75 %.

Statnett SFs handel med selskaper i samme konsern

	Salgsinntekter		Driftskostnader		Finansinntekter	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Datterselskaper	39	4	155	166	4	5

	Kjøp av faste eiendommer		Finanskostnader	
	2014	2013	2014	2013
Datterselskaper	-	744	13	7

	Mottatt konsernbidrag		Mottatt utbytte*	
	2014	2013	2014	2013
Datterselskaper	89	-	196	-

	Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	
	2014	2013
Datterselskaper	34	-

* Herav utbytte mottatt fra Nydals høyden Bygg C AS med 185 millioner kroner som er bokført til reduksjon av aksjer i datterselskap, da dette er knyttet til resultat i selskapet før vi kjøpte aksjene i selskapet.

NOTE 19 YTELSEER TIL LEDELSEN

Erklæring vedrørende godtgjørelse til konsernsjef og konsernledelsen er utarbeidet i tråd med allmenn-aksjelovens regler, regnskapsloven, Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse samt retningslinjer for statlig eierskap, herunder holdning til lederlønn og i samsvar med Olje- og energidepartementets forventninger til oppfølging av disse i brev av 29. november 2011.

Styret har nedsatt et eget kompensasjonsutvalg, som består av to eieroppnevnte styremedlemmer og en ansatt representant. Direktør for arbeidslivsrelasjoner ivaretar sekretærfunksjonen for komiteen med mindre noe annet er avtalt. Kompensasjonsutvalget er rådgivende og saksforberedende organ for styret, og fremsetter forslag til lønnsjustering i samsvar med retningslinjene angitt nedenfor.

I tillegg til fast lønn har konsernledelsen firmabilordning og pensjonsavtaler. Det er ikke bonusordninger for ledende ansatte. Pensjonsalder er 65 år for konsernsjef og konsernledelse. Konsernsjef har avtale om tolv måneders etterlønn ved oppsigelse fra selskapets side. Ingen andre ledende ansatte har avtale om etterlønn.

Det førende prinsipp for konsernet har både i 2013 og 2014 vært at godtgjørelse og andre ytelser til konsernledelsen skal være konkurransedyktige slik at konsernet kan tiltrekke seg og beholde dyktige ledende ansatte. Den faste lønnen skal ikke være lønnsledende, men likevel konkurransedyktig i forhold til vår bransje og andre selskaper som rekrutterer i det samme marked som Statnett SF. Lønnen skal samtidig reflektere den enkeltes erfaring, ansvarsområde og oppnådde resultater.

Styret vedtar årlig lønnsjustering for selskapets konsernsjef, og vedtar en ramme som konsernsjefen disponerer for lønnsjustering av konsernledergruppen for øvrig.

Styret er kjent med at Nærings- og fiskeridepartementet har fastsatt «Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel» med virkning fra 13. februar 2015. Styret vil drøfte om dette utløser behov for endringer i foretakets retningslinjer for lederlønn for 2015.

(Beløp i hele kr)

Ytelser til styret		Styrehonorar	
		2014	2013
Styret			
Kolbjørn Almlid	styrets leder	392 000	377 520
Per Hjorth	styrets nestleder	318 000	308 560
Kirsten Indgjerd Værdal	styremedlem	219 000	210 720
Egil R Gjesteland	styremedlem	269 000	260 720
Maria Sandsmark	styremedlem	249 000	240 720
Synne Larsen Homble	styremedlem	211 500	100 360
Heidi Ekrem (til juni 2013)	styremedlem	-	102 860
Steinar Joråndstad	styremedlem*	249 000	240 720
Pål Erland Opgård	styremedlem*	254 000	245 720
Kjerstin Bakke (til juni 2014)	styremedlem*	104 500	200 720
Trine Pande-Rolfsen (fra juni 2014)	styremedlem*	104 500	-
Samlede godtgjørelser		2 370 500	2 288 620

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift. Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar. Enkelte styremedlemmer har kompensasjon for deltakelse i revisjonsutvalget, kompensasjonsutvalget eller prosjektutvalget og styrehonorarene vil derfor variere.

* For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

(Beløp i hele kr)

Ytelser til ledende ansatte 2014		Lønn	Andre godtgjørelser*	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Konsernsjef					
Auke Lont		2 742 276	188 227	2 283 475	5 213 978
Konserndirektører					
Håkon Borgen	Teknologi og utvikling	1 866 374	167 289	557 700	2 591 363
Øivind Kristian Rue	Drift og marked	2 025 795	155 075	973 507	3 154 377
Bente Monica Haaland	Strategi og kommunikasjon	1 569 478	138 372	509 466	2 217 316
Knut Hundhammer	Konsernstab, CFO	2 140 569	102 288	647 340	2 890 197
Peer Olav Østli	IKT	1 692 342	152 550	728 384	2 573 276
Elisabeth Vike Vardheim	Bygg og anlegg	1 770 289	147 159	519 479	2 436 927
Samlede godtgjørelser		13 807 123	1 050 960	6 219 351	21 077 434

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift

(Beløp i hele kr)

Ytelser til ledende ansatte 2013		Lønn	Andre godtgjørelser*	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Konsernsjef					
Auke Lont		2 585 007	184 356	1 997 133	4 766 496
Konserndirektører					
Gunnar G. Løvås	Strategi og samfunnskontakt	1 572 692	138 112	429 847	2 140 651
Håkon Borgen	Nettutbygging	1 803 668	151 034	459 021	2 413 723
Øivind Kristian Rue	Nettdrift	1 887 114	136 364	870 272	2 893 750
Bente Hagem	Kommersiell utvikling	1 622 279	140 995	791 922	2 555 196
Knut Hundhammer	Konsernstab, CFO	2 048 414	164 181	617 616	2 830 211
Peer Olav Østli	IKT	1 568 342	155 009	638 826	2 362 177
Samlede godtgjørelser		13 087 516	1 070 051	5 804 637	19 962 204

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

* Inkluderer bl.a. verdi av fri bil, telefon, aviser og personalforsikringer

Betingelser knyttet til konsernledelsen

Tittel/navn	Betingelser vedrørende pensjonsalder, førtidspensjon og alderspensjon
Konsernsjef Auke Lont	<p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Det vil si av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 prosent med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>
Konserndirektørene Håkon Borgen Bente Hagem Øivind Kristian Rue	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratruke med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Dersom eventuell inntekt mottas fra andre og den sammen med utbetalt førtidspensjon fra Statnett overstiger sluttlønn, skal førtidspensjonen avkortes med 50 prosent av det beløp som overstiger sluttlønn.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Det vil si av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 prosent med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Personenes rett til pensjonsytelser utover fripoliser fra Statnett SFs pensjonskasse fra fylte 62 år bortfaller dersom de ikke lenger er ansatt i Statnett SF når de fyller 62 år. Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>
Konserndirektørene Gunnar G Løvås Peer Olav Østli	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratruke med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Full opptjeningstid er 30 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget avkortet med ett prosentpoeng for hvert år mellom 62 og 65 år. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønnen på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Utbetaling av pensjon kan reduseres med eventuell lønn, pensjon eller honorar fra andre selskaper i Statnett konsern.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år dekkes alderspensjon gjennom folketrygden og selskapets kollektive pensjonsordning, med et tillegg på 66 prosent av den del av pensjonsgrunnlaget som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp forutsatt full opptjeningstid (30 år).</p> <p>Ved død vil barn under 21 år motta barnepensjon.</p> <p>Ved fratreden før pensjonsalder vil det utstedes et rettighetsbevis som sikrer alderspensjonsutbetalinger fra fylt 65 år. Rettighetsbeviset reguleres med 75 prosent av økningen i folketrygdens grunnbeløp frem til pensjonering.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 67 år, basert på pensjonsgrunnlaget på tidspunktet da uførhet inntrådte. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>

Tittel/navn	Betingelser vedrørende pensjonsalder, førtidspensjon og alderspensjon
Konserndirektør Knut Hundhammer Bente Monica Haaland Elisabeth Vike Vardheim	Pensjonsalder fra lederstilling er 65 år. I tillegg til ordinært medlemskap i foretakets kollektive pensjonsordning er det inngått en pensjonavtale. Pensjon er sikret gjennom opparbeidet sparesaldo inkludert renter som utbetales til den forsikrede, som skattepliktig inntekt. Statnett har rettighetene til Garantikontoen frem til utbetalingstidspunktet. Senest ved oppnådd pensjonsalder utbetales Garantikontoen til Statnett SF. Garantikontoen inkl. renter benyttes til finansiering av de avtale ytelser som skal utbetales den forsikrede ved pensjonering. Pensjonsgrunnlaget er fast ordinær lønn. Statnett skal, hvert år frem til tidspunkt for pensjonering eller eventuell fratredelse, innbetale inntil 30 prosent av forskjellen mellom ordinær lønn og tolv ganger folketrygdens grunnbeløp til pensjonsspareordningen. Ved død skal samboer/ektefelle eller etterlatte ha utbetalt sparesaldo inkl. renter fra Statnett SF. Engangsbeløpet vil være skattepliktig for mottaker.

Ved oppsigelse fra den ansatte selv er oppsigelsestiden vanligvis tre måneder, mens ved oppsigelse fra selskapets side er oppsigelsestiden seks måneder etter en ansettelsestid på to år.

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til medlemmer av konsernledelsen eller styret.

NOTE 20 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Vi er ikke kjent med at det har inntrådt forhold etter balansedagen som er av vesentlig betydning for bedømmelse av regnskapet.

NOTE 21 PANTSTILLELSER, GARANTIANSVAR

Morselskapet har ikke anledning til å stille pant eller annen sikkerhet i foretakets eiendeler, bortsett fra å stille sikkerhet overfor finansinstitusjoner i forbindelse med daglige banktransaksjoner, samt å stille sedvanlige sikkerheter som ledd i den daglige driften.

Statnett har avgitt garantier overfor ABN AMRO Bank N.V som sikkerhet for bankens finansiering gitt til APX Shipping B.V. APX Shipping B.V forestår handel og oppgjør på NorNed-forbindelsen mot kraftbørsene i Norge og Nederland på vegne av Statnett SF og TenneT Holding B.V. Garantiene ved utgangen av 2014 er begrenset oppad til 15 millioner Euro.

NOTE 22 BETINGEDE FORPLIKTELSER OG EIENDELER

Statnett har til enhver tid mindre tvister med grunneiere, kunder og andre om blant annet forståelsen av avtaler som er inngått, forståelsen av offentligrettslige forpliktelser, herunder eiendomsskatt, skjønn og uenighet om ansvar knyttet til ordinær drift og utbygging av kraftlinjer og kabelforbindelser. Dette anses som en del av den ordinære driften i konsernet.

Statnett har fjerningsforpliktelser relatert til en rekke anlegg. På det tidspunkt foretaket anser at konsernet har en juridisk eller faktisk forpliktelse til fjerning, foretas en avsetning for forventede kostnader basert på beste estimat. Ytterligere fremtidige fjerningsforpliktelser kan oppstå for anlegg som man i dag ikke har gjort avsetninger for.

Statnett er av den oppfatning at eventuelle forpliktelser som hittil ikke er regnskapsført som følge av pågående tvistesaker, fjerningsforpliktelser eller andre juridiske bindinger, ikke vil ha vesentlig betydning for konsernets resultat, likviditet eller finansielle stilling.

NOTE 23 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
93	45	Leiekostnader	51	76
289	304	Innleie personell/konsulenter/kjøp av tjenester	281	283
65	67	Forsikring	75	84
254	275	Materialer og underentreprenører	296	267
153	172	Eiendomsskatt	173	153
97	109	IT-kostnader	109	97
245	245	Øvrig	140	161
1 196	1 217	Sum andre driftskostnader	1 125	1 121

Operasjonelle leieavtaler (med forfall mindre enn ett år fra balansedagen)

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
70	21	Bygninger	27	53
15	15	Innleie samband	15	15
8	9	Annet	9	8
93	45	Sum leiekostnader	51	76

Operasjonelle leieavtaler med forfall senere enn ett år fra balansedagen

Konsernet har en rekke mindre leieavtaler for bygninger, innleie av samband og øvrige driftsmidler i vårt langstrakte land knyttet til ordinær stedlig drift og gjennomføring av våre prosjekter. Leieforhold varierer fra noen måneder til 15 år. Leie blir betalt og kostnadsført i henhold til hver enkel kontrakt.

Honorar til revisor

Morselskap			Konsern	
2013	2014	(Beløp i mill. kr)	2014	2013
808	838	Lovpålagt revisjon	1 177	997
327	367	Andre attestasjonstjenester	381	327
104	50	Skatterelatert bistand	50	104
587	120	Annen bistand	155	587
1 826	1 375	Sum honorar (ekskl. mva.)	1 763	2 015

Honorarer er eksklusiv merverdiavgift.

NOTE 24 SAMMENLIGNINGSTALL FOR STATNETT KONSERN

Alle beløpmessige størrelser i resultat, balanse, kontantstrøm og tilleggsopplysninger er angitt med ett års sammenligningstall.

Under er angitt fem års utvikling for utvalgte beløpmessige størrelser for å vise endringer over en lengre tidsperiode.

Fra totalresultatregnskapet

(Beløp i mill. kr)

Statnett konsern	2014	2013	2012	2011	2010
Tillatt inntekt	6 054	5 361	4 025	4 296	4 803
Periodens mer-/mindreinntekt	-665	-958	1 065	1 020	2 177
Andre driftsinntekter	174	158	244	181	267
Sum driftsinntekter	5 563	4 561	5 334	5 497	7 247
Driftskostnader	4 185	4 215	3 901	3 869	3 968
Driftsresultat	1 378	346	1 433	1 628	3 279
Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	11	10	9	5	11
Netto finansposter	-269	-267	-280	-276	-232
Resultat før skattekostnad	1 120	89	1 162	1 357	3 058
Årsresultat	829	82	837	1 000	2 198

Totalresultat ekskl. mer-/mindreinntekter

(Beløp i mill. kr)

Statnett konsern	2014	2013	2012	2011	2010
Tillatt inntekt	6 054	5 361	4 025	4 296	4 803
Andre driftsinntekter	174	158	244	181	267
Sum driftsinntekter	6 228	5 519	4 269	4 477	5 070
Driftskostnader	4 185	4 215	3 901	3 869	3 968
Driftsresultat uten mer-/mindreinntekt	2 043	1 304	368	608	1 102
Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	11	10	9	5	11
Netto finansposter	-269	-267	-280	-276	-232
Resultat før skattekostnad uten mer-/mindreinntekt	1 785	1 047	97	337	881

Fra balansen

(Beløp i mill. kr)

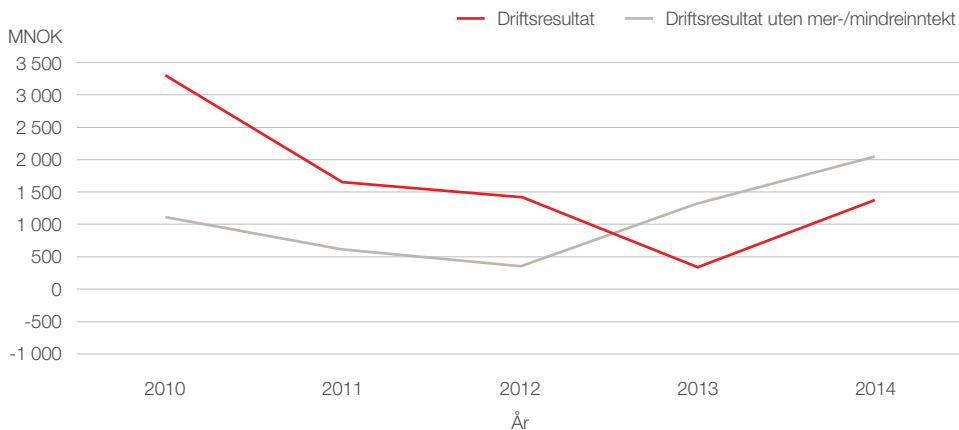
Statnett konsern	2014	2013	2012	2011	2010
Anleggsmidler	36 271	28 957	23 516	21 141	19 479
Omløpsmidler	4 836	5 940	2 278	2 740	2 591
Sum eiendeler	41 107	34 897	25 794	23 881	22 070
Egenkapital	12 629	12 135	8 852	7 722	7 628
Rentebærende gjeld	24 643	19 909	14 390	13 276	11 757
Øvrige gjeldsposter	3 835	2 853	2 552	2 883	2 685
Sum egenkapital og gjeld	41 107	34 897	25 794	23 881	22 070

Fra kontantstrøm

(Beløp i mill. kr)

Statnett konsern	2014	2013	2012	2011	2010
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	3 028	1 304	1 426	1 523	3 804
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5 997	-6 197	-3 085	-2 370	-1 740
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	5 018	5 229	1 291	720	-1 277
Netto kontantstrøm for perioden	2 049	336	-368	-127	787
Likvide midler	3 019	970	634	1 002	1 129
Utbytte for året til eier	-	117	117	315	132

Driftsresultat

Resultat før skattekostnad

Revisors beretning

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS
Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 24 01
www.ey.no
Medlemmer av Den norske revisorforening

Til foretaksmøtet i
Statnett SF

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Statnett SF, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av oppstilling over finansiell stilling per 31. desember 2014, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foretakets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Statnett SF avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2014 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

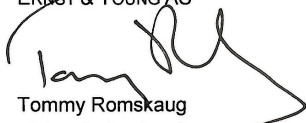
Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og konsernsjef har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 26. mars 2015
ERNST & YOUNG AS

Tommy Romskaug
statsautorisert revisor

Statnett

Statnett SF

Nydalen Allé 33, 0484 Oslo
PB 4904 Nydalen, 0423 OSLO
Telefon: 23 90 30 00
Faks: 23 90 30 01
firmapost@statnett.no